

Válečný kolektivismus

O vzestupu velké vlády, velkého byznysu a úpadku svobody v USA v době první světové války

Murray N. Rothbard

Bawerk.eu

2. přepracované vydání

2025

Překlad: Hynek Řihák

A. První světová válka jako naplnění: Moc a intelektuálové

I. Úvod

V kontrastu ke starším historikům, kteří považovali 1. světovou válku za destrukci progresivních reforem, jsem přesvědčen, že válka přišla do Spojených států jako "naplnění," vyvrcholení opravdové apoteosy progresivismu v americkém životě. (1) Považuji progresivismus, hnutí ve prospěch velké vlády (Big Government), pokud jde o ekonomiku a společnost, za spojení skupin anebo koalic mezi různými skupinami big byznysu, vedeného dynastií Morganů a rostoucí skupinou technokratů a etatistických intelektuálů. Hodnoty a zájmy obou skupin měly být v tomto spojení sledovány pomocí využití vlády.

Big byznys by byl schopen použít vládu ke kartelizaci ekonomiky, k omezení konkurence, k regulování výroby a cen, a také by byl schopen spojit militaristickou a imperialistickou zahraniční politiku k otevření zahraničních trhů a k použití meče státu na ochranu svých zahraničních investic. Intelektuálové by byli schopní využít vládu k omezení vstupu do svých profesí a pro získání pracovních míst ve velké vládě za účelem obhajoby vládních aktivit a kvůli pomoci s plánováním těchto aktivit. Obě skupiny také věřily, že tímto spojením, bude moci být velký stát (Big State) použit ke sladění a interpretování "národních zájmů," a tak poskytne "střední cestu" mezi extrémů "člověk člověku vlkem" laissez faire a hořkými konflikty proletářského marxismu.

Oživením pro obě skupiny progresivistů byl také postmileniánský pietistický protestantismus, který do 30. let 19. století dobyl yankejské oblasti severního protestantismu a poháněl pietisty k tomu, aby využívali místní, státní a konečně federální vládu k vykořenění "hříchu," aby učinili Ameriku a případně celý svět svatým, a tak přivodili vznik Království Božího na zemi. Vítězství stoupenců politika Williama J. Bryana (1860-1925) na národním sněmu Demokratické strany v roce 1896 zničilo Demokratickou stranu, jakožto nositele "liturgického" římské katolicismu a německého luteránství, která byla zasvěcena osobní svobodě a laissez faire a vytvořilo hrubě homogenní a relativně neideologický stranický systém, který máme dnes. Po přelomu století tento vývoj vytvořil ideologické a mocenské vakuum zaplněné rozšiřujícím se počtem progresivních technokratů a administrátorů. Tímto způsobem se centrum vlády obrátilo od legislativy, která je přinejmenším částečně předmětem demokratické kontroly, k oligarchické a technokratické výkonné branži.

První světová válka přinesla naplnění těchto progresivních trendů. Militarismus, odvody do armády, masivní intervence doma a v cizině, kolektivizovaná válečná ekonomika, vše to přišlo během války a vytvořilo mocný kartelizovaný systém, který se většina jeho vůdců pokusí ve zbytku svého života znovu vytvořit v době míru stejně, jako tomu bylo ve válce. V kapitole o první světové válce své výtečné knihy "Crisis and Leviathan" se profesor Robert Higgs zaměřuje na ekonomiku a osvětluje spojení s odvody.

V této stati bych se chtěl věnovat oblasti, kterou profesor Higgs relativně zanedbává: tomu, jak přišly k moci různé skupiny progresivních intelektuálů. (2) Používám termín "intelektuál" v širším smyslu slova, který bystře popsal F. A. von Hayek: to jest nejen teoretici a akademici, ale také všichni tvůrci veřejného názoru ve společnosti - spisovatelé, novináři, kněží, vědci, aktivisté všeho druhu - ty co Hayek nazývá "secondhandovými obchodníky s idejemi." (3) Většina z těchto intelektuálů, jakéhokoliv druhu nebo povolání, byli buď oddaní mesiášští postmileniánští pietisté nebo pietisté jiného druhu, zrození v hlubokém pietistickém duchu, který ačkoliv je nyní sekularizován, pořád je ovládán intenzivní mesiášskou vírou ve spasení národa a světa skrze velkou vládu (Big Government). Ale navíc, obzvláště charakteristicky, většina z těchto pietistů ve svém myšlení a propagování spojuje mesiášský morální anebo náboženský zápal s empirickou, údajně hodnotově neutrální a striktně vědeckou oddaností ke společenským vědám. Jedno, zda jde o profesi lékaře, která kombinuje vědeckou a morální oddanost k vykořenění hříchu anebo podobný postoj mezi ekonomy anebo filosofy, je tato směs typická pro progresivní intelektuály.

V této stati se budu zabývat různými příklady jednotlivých progresivních intelektuálů anebo skupin progresivních intelektuálů, jásajících nad triumfem své víry a svého vlastního místa v tomto triumfu, který byl výsledkem amerického vstupu do první světové války. Naneštěstí omezení prostoru a času předem zamezuje tomu, abych se zabýval všemi aspekty válečné aktivity progresivních intelektuálů; obzvláště, lituji toho, že musím pominout to, že bych se zabýval hnutím za povinné odvody do armády, které bylo fascinujícím příkladem víry v "terapii disciplíny," a které bylo vedeno intelektuály z horní vrstvy a byznysmeny z okruhu J. P. Morgana. (4) Také opomenou jak velmi významné tažení do války barev ze strany nacionalistických kazatelů, tak válečné podněty směrem k setrvalé centralizaci vědeckého výzkumu. (5)

Není zde žádný lepší epigraf ke zbytku této stati, než blahopřejná nota poslaná prezidentu Woodrowu Wilsonovi poté, co dne 2. dubna 1917 pronesl svůj válečný

projev. Nóta byla poslána Wilsonovým zetěm a členem jižanského pietismu a progresivistou, ministrem financí Williamem Gibbsem McAdooem, člověkem, který strávil celý svůj život jako průmyslník v New York City, pevně v okruhu J. P. Morgana. McAdoo napsal Wilsonovi: "Udělal jste velkou ušlechtilou věc! Pevně věřím, že je to boží vůle, že Amerika vykoná tuto vynikající službu pro lidstvo celého světa, a že vy jste boží nástroj." (6) To nebylo mínění, se kterým by president nemohl nesouhlasit.

II. Pietismus a prohibice

Jedno z mála důležitých opomenutí v knize profesora Higgse je klíčová role postmileniálního pietistického protestantismu ve směřování směrem k etatismu ve Spojených státech. Agresivní „evangelická“ forma pietismu, převládající od 30. let 19. století na severu, ovládla do 90. let 19. století jižanský protestantismus a hrála klíčovou roli v progresivistickém hnutí po přelomu století a během 1. světové války. Evangelický pietismus měl za to, že předpokladem pro to, aby byl člověk spasen, je to, že tento udělá, co může, aby byli spaseni i všichni ostatní. A udělat, co může, znamenalo, že stát se musí stát klíčovým nástrojem při maximalizaci šancí lidí na spasení. Obzvláště stát hraje ústřední roli v potlačení hříchu, a v tom, že „učiní Ameriku zbožnou.“ Pro pietisty byl hřích velmi široce definován, jakožto jakákoliv moc, která mohla zatemnit mysl lidí tak, že nemohli používat teologickou svobodnou vůli k dosažení spasení. Zvláště důležité bylo otroctví (až do Americké občanské války), démon rum a římskokatolická církev, vedená antikristem v Římě. V dekadách po občanské válce převzala místo otroctví „rebelie“ v pietistickém obviňování jejich velkého politického nepřítele, Demokratické strany. (7) Potom v roce 1896, s evangelickou konverzí jižanského protestantismu a přijetím řídce obydlených horských států do Unie, byl William Jennings Bryan schopen dát dohromady koalici, která transformovala Demokraty na pietistickou stranu a ukončila navždy kdysi hrdou roli strany jakožto příznivce liturgického (katolického a augšpurského) křesťanství, osobní svobody a laissez-faire. (8)

Pietisté 19. a raného 20. století byli všichni postmileniáni: Věřili, že druhý příchod Krista nastane poté, co uplyne milénium – tisíc let od ustavení Božího království na zemi – tohoto ustavení mělo být dosaženo na zemi pomocí lidského úsilí. Postmileniáni tak měli tendenci být etatisty, stát se měl stát důležitým nástrojem v potlačení hříchu a pokřesťanstění společenského řádu tak, aby se urychlil Ježíšův

návrat na zem. (9)

Profesor J. H. Timberlake elegantně shrnuje tento politicko-náboženský konflikt: „Na rozdíl od těchto extrémních a apokalyptických sekt, které odmítají svět a stahují se z něho, jako z beznadějně zkaženého, a na rozdíl od konzervativnějších církví, jako jsou katolíci, episkopální církev a luteráni, které mají tendenci k uvolněnějšímu postoji směrem ke vlivu náboženství na kulturu, evangeličtí protestanté by měli překonat zkaženost světa dynamickým způsobem, ne jen konvertováním lidí na Kristovu víru, ale také pokřesťanstvím společenského řádu skrze moc a donucovací zákony. **Podle tohoto pohledu bylo křesťanovou povinností použít světskou moc státu k přetvoření kultury tak, že komunita věřících ve význam moci by si zachovala čistotu a práce na zachránění neobrozených lidí by tak byla jednodušší. Tak nebylo funkcí práva se jen jednoduše vyhnout zla, ale i vzdělávat a pozdvihovat.** (10)

Jak prohibice, tak progresivní reformy byly pietistické a obě hnutí, jak se po roce 1900 šířila, se stala rostoucí měrou propletená. Strana za prohibici (Prohibition Party) dříve omezená – přinejmenším programově – na jedinou záležitost se rostoucí měrou stala po roce 1904 opravdu progresivní. Anti-Saloon League (volně přeloženo jako Liga proti výčepům), hlavní prostředek pro agitaci ve prospěch prohibice po roce 1900 byla také zřetelně oddaná progresivním reformám. Tak na výročním mítinku roku 1905 se reverend Howard H. Russel radoval nad sílícím hnutím za progresivní reformy a obzvláště vítal Theodora Roosevelta (1858-1919), jakožto „vůdce hrdinského charakteru, absolutně poctivého charakteru a čistoty života, nejpřednějšího muže na světě...“ (11) Na setkání Ligy proti výčepům roku 1909 reverend Purley A. Barker velebil odborové hnutí jako svatou křížovou výpravu za spravedlnost a solidní jednání. Setkání ligy v roce 1915, které přitáhlo na 10 tisíc lidí, bylo stejnou směsí etatismu, společenských služeb a bojovného křesťanství, které značilo národní mítink Progresivní strany v roce 1912. (12) A na červnovém setkání ligy roku 1916 biskup Luther B. Wilson tvrdil, že beze sporu, každý, kdo je na setkání přítomen by měl bezpochyby vítat progresivní reformy, které budou navrženy.

Během Progresivní éry se stalo Sociální evangelium (Social Gospel) částí hlavního proudu pietistického protestantismu. Většina evangelických církví vytvořila komise pro sociální službu, aby tyto hlásaly Sociální evangelium a prakticky všechny denominace přijaly Sociální evangelium sestavené roku 1912 Komisí pro církev a sociální práci z Federální rady církví (Commissions of the Church and Social Service of the Federal Council of Churches). Víra volala po zrušení dětské práce, po

omezování ženské práce, po právu pracovníků se organizovat (tj. povinné kolektivní vyjednávání), odstranění chudoby a po „rovnoměrném“ rozdělování národního důchodu. A především otázkou společenského zájmu byl problém s alkoholem. Víra tvrdila, že alkohol byl hlavní překážkou směrem k ustavení Království Božího na zemi a obhajovala „ochranu jednotlivce a společnosti před sociálními, ekonomickými a morálními škodami obchodu s lihovinami. (13)

Vůdcové Sociálního evangelia byli ohnivými zastánci etatismu a prohibice. Byli mezi nimi reverend Walter Rauschenbush a reverend Charles Stelz, jehož traktát *Why Prohibition!* (1918) byl distribuován, po vstupu Spojených států do 1. světové války Komisi pro zdrženlivost Federální rady církví (Commission on Temperance of the Federal Council of Churches), vůdcům pracujících, členům Kongresu a důležitým vládním činitelům. Zvláště důležitým vůdcem Sociálního evangelia byl reverend Josiah Strong, jehož měsíčník "The Gospel of the Kingdom" byl vydáván Strongovým Americkým institutem pro sociální službu (American Institute of Social Service). V jednom článku podporujícím prohibici vydaném v červenci 1914 *The Gospel of the Kingdom* vítal progresivní duch, který byl hřebíkem do rakve „osobní svobody“: „Osobní svoboda“ je přinejmenším nekorunovaným, sesazeným králem, kterého nikdo nemá ve zbožné úctě. Sociální uvědomění je tak dalece rozvinuto a stává se tak autokratickým, že instituce a vláda musí brát zřetel na jeho mandát a musí sdílet podle toho jeho způsob života. Nejsme již více zastrašeni starým strašákem – „paternalismem vlády.“ Tvrdíme bez obalu, je to záležitost vlády, aby byla právě taková – paternalistická. Nic humánního nemůže být cizí opravdové vládě. (14)

Jako praví křižáci nebyli pietisté spokojeni s tím, aby se zastavili u vymýcení hříchu ze samotných Spojených států. Jestliže byl americký pietismus přesvědčen, že Američané byli Bohem vybraní lidé, určení k ustavení Božího království v rámci Spojených států, jistě se nemohlo pietistické náboženství a morální povinnost zde zastavit. V jistém smyslu byl celý svět americkým šálkem kávy. Jak to vysvětlil profesor Timberlake, jakmile bylo Boží království v procesu ustavení ve Spojených státech: **"nicméně bylo americkou misíí rozšiřovat tyto ideály a instituce do ciziny tak, aby Království Boží mohlo být ustaveno na celém světě. Američtí protestanté nebyli podle toho uspokojeni jen prací na Království Božím v USA, ale cítili se nuceni asistovat také při reformování zbytku světa."** (15)

Americký vstup do 1. světové války poskytl naplnění snů o prohibici. Na prvním místě, všechna výroba potravin byla podrobena kontrole Herberta Hoovera (1874-

1964), "cara" Administrativy potravin (Food Administration). Ale pokud americká vláda kontrolovala a rozdělovala zdroje potravin, měla povolit, aby drahocenná vzácná nabídka obilí byla přeměňována k "plýtvání", pokud ne rovnou ke hříchu v podobě výroby lihovin? Ačkoliv méně, než dvě procenta americké produkce obilovin směřuje do výroby lihovin, mysleme na hladovějící děti světa, které by jinak mohly býti nakrmeny. Tvrdil demagogicky progresivní týdeník Independent. "Má mít mnoho lidí jídlo anebo trocha lidí alkohol?" Kvůli údajnému účelu "uspořeni" obilí sepsal Kongres dodatek k Leverovu Food and Fuel Control Act (čili něco jako Zákon o řízení stran potravin a paliva předložený poslancem As. Fr. Leverem) z 10. srpna 1917, že je absolutně zakázáno používat potraviny, tudíž i obilí pro výrobu lihovin. Kongres by přidal prohibici i na výrobu vína nebo piva, ale president Wilson přesvědčil Ligu proti výčepům, že by mohl provést stejný cíl postupně, a tak se vyhnout zdržovacím obstrukcím odpůrců v Kongresu. Nicméně Herbert Hoover progresivista a stoupenec prohibice, přesvědčil Wilsona, aby vydal 8. prosince 1917 nařízení značně omezující obsah alkoholu v pivu a omezující množství potravin, které mohlo býti použito pro jeho výrobu. (16)

Stoupenci prohibice byli schopni využít Leverův zákon a proválečný patriotismus s dobrým účinkem. Tak paní W. E. Lindseyová, žena guvernéra státu Nové Mexiko přednesla v listopadu 1917 řeč, která oslavovala Leverův zákon a prohlašovala: "Vedle dlouhého seznamu tragédií vytvořených obchodem s lihovinami, je ekonomické plýtvání příliš velké, aby mohlo býti v této době tolerováno. Kvůli mnoha lidmi spojeneckých národů, kteří jsou před branami hladovění, by bylo zločinným nevděkem pokračovat ve výrobě whisky." (17)

Dalším odůvodněním prohibice během války byla údajná nutnost ochraňovat americké vojáky před nebezpečím alkoholu pro jejich zdraví, jejich morálku a jejich nesmrtelné duše. Bylo výsledkem zákona Selective Service Act z 18. května 1917, že se Kongres postaral o to, že tzv. suché zóny musí být ustaveny okolo každé armádní základny a učiněno bylo nelegálním prodávat anebo i darovat lihoviny jakémukoliv členu vojska v rámci těchto zón, a to i v soukromém domě. Jakýkoliv opilý voják byl předmětem válečného soudu.

Ale nejtěžším úderem mířícím k národní prohibici byl Ligou proti výčepům navržený 18. dodatek k ústavě, který stavěl výrobu, prodej, dopravu, vývoz anebo dovoz opojných nápojů mimo zákon. Byl přijat Kongresem a předložen státům nakonci prosince 1917. "Mokré" argumenty o tom, že prohibice se ukáže býti nevynutitelnou, se setkaly s obvyklými "suchými" argumenty apelujícími na vyšší principy: Má být

právo proti vraždám a loupežím zrušeno jednoduše proto, že nemůže být zcela vynuceno? A argumenty o tom, že soukromé vlastnictví by bylo nespravedlivě konfiskováno, byly také smeteny stranou s prohlášením, že vlastnictví škodlivé zdraví, morálce a bezpečnosti lidí by mělo být předmětem konfiskace bez náhrady.

Když Leverův zákon činil rozdíl mezi tvrdým alkoholem (zakázaným) a pivem a vínem (omezenými), pokoušel se pivovarnický průmysl zachránit svoji kůži odstříhnutím se od poskvřených destilovaných nápojů. "Opravdový vztah k pivu," stála si na svém Asociace amerických sládků (United States Brewers Association), "je spojen s lehkými víny a nealkoholickými nápoji, ne s tvrdým alkoholem." Sládci (a pivovary) ujišťovali o své touze "oddělit se jednou pro vždy od vazeb, které pojily naši užitečnou produkci s tvrdými nápoji." Ale tento zbabělý postoj sládkům dobře neposloužil. Konec konců, jedním z hlavních cílů "suchých" bylo zničit sládky, jednou pro vždy, zničit ty, jejichž produkty byly ztělesněním pijáckých návyků mas Američanů s německým původem, jak katolíků, tak luteránů, liturgických křesťanů a všech pivařů. Američané s německým původem byli nyní lovnou zvěří. Nebyli všichni agenti satanského Kaisera, se sklony k ovládnutí celého světa? Nebyli vědomými agenty obávané hunské kultury, směřující ke zničení americké civilizace? A nebylo nejvíce sládků Němců?

A tak Liga proti výčepům hřímala, že "němečtí sládci učinili tisíce mužů neschopnými, a tak poškodili republiku v její válce s pruským militarismem." Podle všeho Liga proti výčepům nevěnovala pozornost práci německých sládků v Německu, kteří pravděpodobně vykonali užitečné služby tím, že učinili "pruský militarismus" bezmocným. Sládci byli obviněni z toho, že jsou proněmečtí a přispívali tisku (podle všeho bylo v pořádku být pro anglický anebo podporovat tisk tehdy, pokud někdo nebyl sládkem). Vrchol obvinění přišel od jednoho stoupence prohibice: "My máme německé nepřátele," varoval tento, "také v této zemi. A nejhorší ze všech našich německých nepřátel, nejzrádnější, nejohroživější jsou (značky) Pabst, Schlitz, Blatz a Miller." (18)

V tomto druhu atmosféry sládci neměli šanci a 18. dodatek šel ke státům, postavil mimo zákon výrobu všech forem lihovin. Protože již 27 států lihoviny zakázalo, znamenalo to, že jen dalších devět muselo přijat tento pozoruhodný dodatek, který přímo zapojil federální nařízení do toho, co bylo v nejlepším případě otázkou politické moci států. 36 států přijalo 18. dodatek dne 16. ledna 1919 a do konce února všechny kromě tří států (New Jersey, Rhode Island a Connecticut) učinily lihoviny protiústavními, stejně jako nelegálními. Technicky vstoupil dodatek v platnost

následujícího ledna, ale Kongres uspil věc tím, že přijal War Prohibition Act dne 11. listopadu 1918, který zakazoval od května 1919 výrobu piva a vína a postavil mimo zákon prodej opojných nápojů po 30. červnu 1919, tento zákaz pokračoval v platnosti až do konce demobilizace. Tak celková národní prohibice ve skutečnosti začala 1. července 1919, s tím že 18. dodatek začal platit o šest měsíců později. Ústavní dodatek potřeboval prováděcí zákon ze strany Kongresu, Kongres ho vydal jako National Prohibition Act, který byl prosazen i přes veto presidenta Wilsona nakonci října 1919.

S bitvou proti démonu rumu vybojovanou doma, se začali nedočkaví obhájci pietistického prohibicionismu rozhlížet po nových zemích k dobytí. Dnes Amerika, zítra svět. V červnu 1919 triumfující Liga proti výčepům svolala mezinárodní konferenci o prohibici do Washingtonu a vytvořila Světovou ligu proti alkoholismu (World League Against Alcoholism). Světová prohibice konec konců byla nutná k dokončení práce, která by učinila svět bezpečným pro demokracii. Cíle stoupenců prohibice byly ohnivě vyjádřeny reverendem A. C. Banem na setkání Ligy proti výčepům v roce 1917, když bylo vítězství v Americe na dosah. K divoce pokřikujícímu davu hřímal Bane: "Amerika se 'dostane na vrchol' v největší bitvě lidstva [proti lihovinám] a vytvoří tak vítězný čestný standard prohibice pro co nejvyšší věhlas národa. Poté, co spatříme gesto pozvání od našich sesterských národů v zámoří, zápasících se stejným dlouholetým nepřítelem, půjdeme vpřed s misionářským duchem a křížovou výpravou pomáhat vytlačit démona popíjení ze všech civilizací. S USA razícími cestu, s vírou ve všemocného Boha a s vlasteneckýma rukama nesoucíma naši neposkvrněnou vlajku, emblém občanské čistoty, brzy dáme lidstvu neocenitelný dar světové prohibice." (19)

Naštěstí stoupenci prohibice zjistili, že zdráhající se svět je tvrdým oříškem k rozlousknutí.

III. Ženy ve válce a volební hlasování

Dalším nepřímým důsledkem 1. světové války, který šel v tandemu spolu s prohibicí, ale ukázal se být trvalejším, byl 19. dodatek, předložený Kongresu v roce 1919 a ratifikovaný následující rok, ten umožnil ženám volit. Ženské hnutí za volební právo bylo hnutím přímo spojeným s prohibicí. Zoufale bojující s demografickými trendy, které se zdály jít pro nim, volali evangeličtí pietisté po volebním právu pro ženy (a

přijali ho v mnoha státech na Americkém západě). Učinili tak, protože věděli, že zatímco pietistické ženy byly sociálně a politicky aktivní, původem cizinky anebo ženy z liturgických církví měly tendenci být kulturně vázány ke kuchyni a domácnosti, a tak pravděpodobně chodily mnohem méně volit. Proto by volební právo pro ženy značně zvýšilo pietistickou volební sílu. V roce 1869 se Prohibicionistická strana stala první stranou, která podporovala volební právo pro ženy, což pak činila i nadále. Progresivní strana byla podobně zanícená, co se týkalo volebního práva pro ženy; byla první velkou národní stranou, která povolila ženské delegátky na svých mítincích. Vedoucí organizace za volební právo pro ženy byla Ženská křesťanská unie pro střídmost (Women's Christian Temperance Union), která dosáhla obrovského počtu 300 tisíce členů do roku 1900. A tři následující presidentky skupiny za volební právo pro ženy Národní americké asociace pro ženské volební právo (National American Woman Suffrage Association) – Susan B. Anthonyová, Carrie Chapmanová-Cattová a dr. Anna Howard Shawová – všechny zahájily svoji aktivistickou kariéru jako prohibicionistky. Susan B. Anthonyová jasně prohlásila: „V domovech tohoto národa je nepřítel, a tímto nepřítelem je opilství. Každý, kdo je spojený s hernou, nevěstincem a výčepem pracuje a volí pevně proti udělení volebního práva ženám a já říkám, pokud věříte v mravní bezúhonnost, pokud věříte v čestnost a poctivost, potom podniknete nutné kroky ke vložení hlasovacího lístku do rukou žen.“ (20)

Německo-americká aliance v Nebrasce vydala apel během neúspěšného referenda o volebním právu pro ženy v listopadu 1914. Psaný v němčině, apel hlásal: „Naše německé ženy nechtějí právo volit, a protože naši odpůrci chtějí právo volby pro ženy hlavně kvůli tomu účelu, aby na naše krky uvalili břemeno prohibice, budeme tomu celou naší mocí oponovat...“ (21) Americký vstup do první světové války poskytl hybnou sílu pro překonání značné opozice k volebnímu právu pro ženy, jako logický důsledek úspěchu prohibice a jako odměna za energické aktivity organizovaných žen ve prospěch válečného úsilí. Abychom uzavřeli smyčku, mnoho z této aktivity se skládalo z vykořenění neřesti a alkoholu, podobně jako ze vštípení „patriotického“ vzdělání do myslí často podezíravých imigrantských skupin.

Krátce po vyhlášení války ze strany USA, Rada národní obrany (Council of National Defense) vytvořila Poradní výbor pro obranu práci žen (Advisory Committee on Women's Defense Work), který byl znám jako Ženský výbor (Woman's Committee). Účelem tohoto výboru, jak popisuje oslavná dobová zpráva, bylo „koordinovat

aktivity a zdroje organizovaných a neorganizovaných žen v zemi tak, že jejich síla může být ihned využita v čase potřeby, a může poskytovat nový a přímý kanál ke spolupráci mezi ženami a vládním oddělením“ (22) Předsedkyní Ženského výboru, která energicky a na plný úvazek pracovala, byla bývalá presidentka Národní americké asociace pro ženské volební právo, dr. Anna Howard Shawová a jinou vedoucí členkou byla současná předsedkyně skupiny pro volební právo a stejně tak prominentní sufražetka Carrie Chapmanová-Cattová.

Ženský výbor rychle v zemi ustavil organizace ve městech a státech a 19. června 1917 svolal konferenci více jak padesáti národních ženských organizací, aby koordinoval jejich úsilí. Bylo to na této konferenci, kde „byl americkým ženám uložen první pevný cíl“ nezdolným potravinářským "carem" Herbertem Hooverem. (23) Hoover získal spolupráci s národně orientovanými ženami v ambiciózní kampani pro řízení, omezování a kartelizaci potravinářského průmyslu ve jménu „úspory“ a eliminace „plýtvání.“ Jedna ze členek Ženského výboru Ida M. Tarbelová (1857-1944), progresivní spisovatelka a odhalovatelka zlořádů, oslavovala toto seskupování se žen dohromady. Paní Tarbellová velebila „všude narůstající uvědomění, že tato velká iniciativa pro demokracii, kterou jsme započaly, je národní událostí [vstup USA do války], a jestliže chce jednotlivec nebo skupina přispět svou trochou, musí jednat dohromady a pod vedením vlády ve Washingtonu.“ „Nic jiného,“ hučí paní Tarbellová, „nemůže vysvětlit jednání žen v této zemi, při tom, když se dávají dohromady, než to, že to dělají pod jedním centrálním řízením.“ (24)

Nadšení paní Tarbellové mohlo být zvýšeno tou skutečností, že byla jednou z těch, co řídila spíše, než by byla řízena. Herbert Hoover přišel na ženskou konferenci s nabídkou, že každá žena podepíše a distribuuje „potravinové přidělové lístky“ ve jménu úspory potravin. Protože podpora přidělů potravin mezi veřejností byla menší, než se předpovídalo, vzdělávací úsilí pro propagaci přidělů se stalo základem pro celý zbytek ženské kampaně za úspory. Ženský výbor jmenoval paní Tarbellovou jako předsedkyni svého výboru Administrativy potravin (Food Administration) a ona nejen, že neúnavně organizovala kampaň, ale také na její popud napsala mnoho dopisů a článků do novin a časopisů.

Vedle kontrolování potravin, mělo být důležitou a okamžitou funkcí Ženského výboru se pokoušet registrovat každou ženu v zemi pro možnou dobrovolnou anebo placenou práci na podporu válečného úsilí. Každá žena ve věku 16 let nebo nad 16

let byla požádána o podepsání a zaslání registrační karty se všemi patřičnými informacemi, včetně vyučení, zkušeností a druhu požadované práce. Tímto způsobem by vláda věděla o místě pobytu a vyučení každé ženy a vláda a ženy by si potom mohly vzájemně posloužit. V mnoha státech, zvláště v Ohiu a Illionis státní vlády ustavily školy ke školení registrovaných žen. A i přestože Ženský výbor trval na tom, že registrace je plně dobrovolná, stát Louisiana, jak Ida Clarková uvedla, vymyslel „neotřelou a chytrou“ myšlenku ulehčující program: registrace žen byla povinná.

Louisianský guvernér Ruftin G. Pleasant (1871-1937) nařídil, že 17. říjen 1917 bude dnem povinné registrace a houf státních představitelů při této operaci spolupracoval. Státní potravinová komise také zajistila, že potravinové přiděly se také podepisovaly všemi a státní školní rada na 17. října zařídila školní prázdniny tak, že učitelé mohli asistovat při povinné registraci, zvláště ve venkovských okresech. Šest tisíc žen bylo oficiálně jmenováno státem Louisianou pro provedení registrace a tyto pracovaly ve spolupráci s představiteli Státní potravinové komise a farními agenty. Ve francouzských oblastech státu, poskytl katoličtí kněží hodnotnou pomoc prostřednictvím osobních apelů na všechny ženské členy farnosti, aby tyto splnily svou povinnost. Ve francouzštině obíhaly letáky, byla provedena agitace dům od domu a proslovy, které pobízely k registraci, byly aktivistkami drženy v kinech, školách, kostelích a soudních budovách. Máme informace, že všechny odpovědi byly upřímné a srdečné; není zde zmínka o žádném odporu. Bylo nám také oznámeno, že „i černoši byli v této situaci dosti činorodí, setkávali se někdy s bělochy a někdy u proslovů svých vlastních kněží.“ (25)

Také vypomáhání s registrací žen a kontrolou potravin bylo dílem další, menší, ale o něco zlověstnější ženské organizace, kterou Kongres založil jako jakousi předválečnou válečnou skupinu na velkém Kongresu pro konstruktivní patriotismus, který se konal ve Washingtonu, D.C. koncem ledna 1917. Šlo o Národní ligu pro ženskou službu (National League for Woman's Service; ve zkratce NLWS), která vytvořila celonárodní organizaci později zastíněnou a překrývající se s Ženským výborem. Rozdíl byl v tom, že NLWS byla ustavena na dosti zřejmém vojenském základě. Každá lokální pracovní jednotka byla nazvána „jednotkou“ pod „velitelkou jednotky“, okresní a státní jednotky se setkávaly každoročně v „ležení“, a každá členka nosila uniformu s odznakem organizace a insigniemi. Obzvláště, „základem výcviku pro všechny jednotky byl standardizovaný, fysický dril.“ (26)

Živou součástí práce Ženského výboru byla jeho účast ve „vlasteneckém vzdělávání.“ Vláda a Ženský výbor zpoznaly, že ženy etnických imigrantů potřebovaly nejvíce zásadní instrukce, a tak založily výbor pro vzdělání, vedený energickou paní Carrie Chapmanovou Cattovou (1859-1947). **Cattová uvedla problém, který se vynořil pro Ženský výbor: Milionům lidí ve Spojených státech bylo nejasné, proč jsme ve válce, a proč, jak Ida Clarková prarafrázovala Cattovou, je zde „naléhavá potřeba vyhrát válku, jestliže budoucí generace mají být ochráněny od hrozby bezskrupulózního militarismu.“ (27) Patrně militarismus USA, který byl „skrupulózní“, nepředstavoval problém.**

Vyskytuje se netečnost a ignorace, pokračovala Cattová a navrhla mobilizovat 20 milionů amerických žen, „tvůrkyní největšího porozumění v jakékoliv komunitě,“ aby se začalo „rozsáhlé vzdělávací hnutí“ pro to, aby se ženy „plameně angažovaly v tlaku na vítězství ve válce, jak je nejrychleji jen možné.“ **Jak pokračovala Cattová, čistota válečných cílů, po kterých volala, je opravdu veliká, aby bylo zdůrazněno, že jsme ve válce „jedno, zda ji národ chce anebo nechce,“ a že tak potřebné „obětování se“ kvůli vítězství ve válce, musí být „ochotně nebo neochotně“ učiněno.** Nakonec Cattová mohla přijít jen s jediným odůvodněným argumentem pro válku, nehledě na její údajnou nutnost, že musí být vyhraná, aby se stala „válkou kvůli ukončení války.“ (28)

Kampaň za „vlastenecké vzdělávání“ organizovaná ženami byla většinou o snaze „amerikanizovat“ ženy imigrantů tím, že byly energicky přesvědčovány, za (a) aby se staly naturalizovanými americkými občany a za (b) se naučily „matku angličtinu.“ V kampani pokřtěné „America First,“ byla podporována národní jednota pomocí získávání imigrantů pro to, aby se učili anglicky a pomocí pokusů dostat ženy imigrantky do odpoledních a večerních anglických tříd. Organizované patriotické ženy měly také starosti o přetrvávající rodinné struktury imigrantů. Pokud se dítě naučí anglicky a jeho rodiče ne, dítě bude pohrdat staršími lidmi, „rodinná disciplína a kontrola se začne ztrácet a celé předivo rodinných vztahů se oslabí. Tak by přestala fungovat jedna z velkých konzervativních sil ve společnosti.“ K zachování „mateřské kontroly mladých,“ se potom „stala amerikanizace cizích žen skrze jazyk nutnou.“ Ve městě Eire ve státě Pensylvánie ženský spolek jmenoval „důvěrnice bloku“ (Block Matrons) jejichž prací bylo poznat rodiny cizinců ze sousedství a podporovat školní autority v pobízení

imigrantů k tomu, aby se učili anglicky, a které, v dosti naivních slovech Idy Clarkové „se staly sousedkami, přítelkyněmi a opravdovými mateřskými zpovědníky cizích žen v daném bloku (budov).“ Člověk by chtěl slyšet komentáře od některých příjemců této pozornosti ze strany důvěrníků bloku.

Dohromady, jakožto výsledek amerikanizující kampaně, Ida Clarková uzavírá, „organizované ženy této země mohou hrát důležitou roli v tom, že učiní naši zemi, zemi s jedním společným jazykem, společnými záměry a společným souborem ideálů – sjednocenou Amerikou.“ (29)

Ani vláda ani organizované ženy nezanedbaly progresivní ekonomické reformy. Při organizování červnové konference Ženského výboru roku 1917, Carrie Cattová zdůraznila, že největším problémem války mělo být zajištění toho, že ženy obdrží **„stejný plat za stejnou práci.“** Konference navrhovala, že bude ustaven komitét pro bdělost, aby hlídal porušování „etického zákona“ řídicího práci, a také aby byly přísně vynucovány všechny zákony omezující („chránící“) práci žen a dětí. Patrně zde byly nějaké hodnoty, kvůli kterým musela být maximalizace výroby pro válečné úsilí až na druhém místě.

Paní Margaret Dreierová Robinsová, presidentka Národní ženské odborové ligy (National Women's Trade Union's League), vítala tu skutečnost, že Ženský výbor organizoval komitáty v každém státě, aby tyto chránily minimální standardy pro ženskou a dětskou práci a požadovaly minimální mzdy a kratší pracovní dobu pro ženy. Paní Robinsová obzvláště varovala, že „nejen, že jsou odborově neorganizované pracující ženy používány ve velkých počtech, jako ty, co slouží ke snižování průmyslových standardů na trhu práce, ale jsou členkami těch skupin v průmyslových centrech naší země, které jsou méně amerikanizované a většinou nepřátelské k našim institucím a ideálům.“ A tak „amerikanizace“ a kartelizace ženské práce šla v ruku v ruce. (30)

IV. Záchrana našich chlapců před alkoholem a neřestí

Jedním z ženských organizovaných příspěvků k válečnému úsilí byla spolupráce na pokusu zachránit americké vojáky před neřestí a démonem rumem. Nášupem k ustavení přísným "suchých" zón okolo každé vojenské základny ve Spojených státech, Selective Service Act z května 1917 postavil také mimo zákon prostituci v

širokém okruhu okolo vojenských táborů. Pro vynucení tohoto nařízení mělo ministerstvo války připraveno po ruce Komisi pro aktivity výcvikových táborů (Commission on Training Camp Activity), agenturu brzy napodobenou ministerstvem námořnictva. Obě komise byly vedeny mužem, kterému toto místo padlo jako ulité, progresivním newyorským pracovníkem územního plánování, municipálním reformátorem a bývalým studentem a žákem Woodrowa Wilsona Raymondem Blaine Fosdickem.

Fosdickův (1883-1972) původ, život a kariéra byly příkladem progresivních intelektuálů a aktivistů této doby. Fosdickovi předci byli Yankeeové ze států Massachusetts a Connecticut a jeho praděd se vydal jako pionýr na západ v krytém voze a stal se pohraničním farmářem v srdci distriktu Burned Over, Buffalo, stát New York, který byl osazen přestěhovanými Yankeei. Fosdickův děd, pietistický laický kazatel, který se narodil v době baptistického obrození, byl stoupencem prohibice, oženil se s dcerou kazatele a stal se dlouholetým školským učitelem v Buffalu. Pak se stal superintendantem pro vzdělávání v Buffalu a bojovníkem za rozšíření a posílení veřejného školského systému.

Fosdickovi rodiče pokračovali ve stejném stylu. Jeho otec byl veřejným učitelem v Buffalu, který povýšil na řídícího učitele střední školy. Jeho matka byla hluboce pietistická a byla skalní obhájkyň prohibice a volebního práva pro ženy. Fosdickův otec byl oddaný pietistický protestant a "fanatický" republikán, který dal svému synu Raymondovi prostřední jméno po svém hrdinovi, veteránu Mainské republiky Jamesi G. Blainovi. Tři Fosdickovy děti, starší bratr Harry Emerson, Raymond a Raymondovo dvojče, sestra Edith, pocházely z tohoto rodinného klimatu, všechny se propracovaly k celoživotní kariéře ve službách pietismu a sociální práce.

Během své aktivity v New Yorské reformní administrativě si Fosdick vytvořil věrné přátelství. V roce 1910 John D. Rockefeller, mladší byl, podobně jako jeho otec pietistický baptista, předsedou speciální velké poroty pro výzkum a snahy potlačit prostituci v New York City. Pro Rockefellera se stala eliminace prostituce žhavou a celoživotní křížovou výpravou. Věřil, že hřích jako je prostituce, musí být kriminalizován, být pod dohledem a zatlačený do podzemí skrze přísné potlačování.

V roce 1911 Rockefeller začal svoji křížovou výpravu tím, že vytvořil Kancelář pro sociální hygienu (Bureau of Social Hygiene), do které vložil pět milionů dolarů v následující 25 letech. O dva roky později získal Fosdicka, který byl již řečníkem na každoroční večeri Rockefellerovy baptistické biblické společnosti, aby studoval

systémy v Evropě, které byly spojené s aktivitami k ukončení velké "společenské neřesti." Zkoumaje americkou policii po své štaci po Evropě učiněné na Rockefellerův pokyn, Fosdick byl zděšen, že policejní práce ve Spojených státech nebyla považována za "vědu," a že byla předmětem "nechutného" politického vlivu. (31)

V tomto bodě, byl nový ministr války, progresivní bývalý starosta Clevelandu Newton D. Baker (1871-1937) zneklidněn hlášeními, že v oblastech blízko armádních základen v Texasu u mexických hranic, kde pobývaly síly mobilizované pro boj s mexickou revolucí generála Pancha Villy, byly obklopeny nálevnami a prostitutí. Fosdick vyslaný Barkerem na výzkumnou cestu v létě roku 1916, vysmíváný neurvalými armádními důstojníky jako "reverend," byl zděšen tím, že našel nálevny a nevěstince zdánlivě všude okolo vojenských základen. Hlásil svoje zděšení Bakerovi a na Fosdickův návrh si Baker posvětil na armádní velitele a jejich laxní přístup směrem k alkoholu a neřesti. Ale Fosdickovi se začalo dostávat záblesku jiné myšlenky. Nemohlo by být potlačení špatnosti doplněno pozitivním podnětem k dobru, k užitečným odpočinkovým alternativám k hříchu a lihovinám, které by si mohli naši chlapečci užít? Když byla vyhlášena válka, Baker rychle jmenoval Fosdicka předsedou Komise pro aktivity výcvikových táborů.

Vyzbrojen donucovacími prostředky federální vlády a rychle budující svoji byrokratickou říši z pouhého jednoho tajemníka k tisícovkám zaměstnanců, Raymond Fosdick zaměřil svoji snahu na dvojitý úkol: potlačit alkohol a hřích okolo každé vojenské základny a vyplnit prázdný čas amerických vojáků a námořníků tím, že jim poskytl užitečný odpočinek (zábavu). Jako šéfa Zákon vynucující divize (Law Enforcement Division), Komise pro aktivity výcvikových táborů, vybral Fosdick Bascoma Johnsona, zmocněnce Americké asociace pro sociální hygienu (American Social Hygiene Association). (32) Johnson byl jmenován majorem a jeho personál: 40 agresivních zmocněnců se stalo poručíky.

Pomocí toho, že použil argument zdravím a vojenskými potřebami, Fosdick zřídil Divizi sociální hygieny (Social Hygiene Division) ve svém výboru, která vyhlásila slogan "Být fit pro boj." Použitím mixu donucení a hrozby odvelení vojenských sil ze základen, jestliže se vzpurná města nepřizpůsobí, dosáhl Fosdick pomocí svého způsobu nátlaku, potlačení, jestliže ne prostituce obecně, potom přinejmenším každého red light distriktu v zemi. Tím, že tak ičnili, Fosdickovo a Bakerovo použití místní policie a federální vojenské policie přesáhlo daleko jejich legální pravomoci. Zákon zmocňoval presidenta uzavřít každý red light distrikt v okruhu pěti mil okolo

každého vojenského tábora anebo základny. Ze 110 uzavřených red light distriktů, nicméně jen 35 bylo umístěno v této zakázané zóně. Zrušení dalších 75 bylo nelegálním zneužitím zákona. Nicméně, Fosdick triumfoval: "Díky úsilí komise [pro aktivity výcvikových táborů] red light distrikty prakticky přestaly být charakteristickým rysem amerického městského života." (33) Výsledkem tohoto trvalého zničení red light distriktů, bylo samozřejmě vehnání prostituce na ulice, kde spotřebitelé přišli o ochranu zajišťovanou buď otevřeným trhem anebo regulací.

V některých případech se setkala federální křížová výprava proti neřesti s pozoruhodným odporem. Ministr námořnictva Josephus Daniels, progresivista ze Severní Karolíny, musel povolát mariňáky k hlídání ulic vzdorující Filadelfie a námořní síly i přes vytrvalé námitky starosty byly použity k rozbití legendárního red light distriktu Storyville v New Orleansu v listopadu 1917. (34)

Ve své aroganci se americká armáda rozhodla rozšířit své tažení proti neřesti na cizím území. General John. J. Pershing vydal oficiální bulletin členům amerických expedičních sil ve Francii, který vybízel k tomu, že "sexuální čistota je jasnou povinností členů amerických expedičních sil, jak pro pevné vedení války, tak pro čistotu zdraví amerického lidu po válce." Pershing a americká armáda se pokoušeli uzavřít všechny francouzské nevěstince v oblasti, kde byly umístěny americké síly, ale tento postup byl neúspěšný, protože Francouzi tvrdě odporovali. Francouzský premiér Georges Clemenceau zdůraznil, že výsledkem "totální prohibice regulované prostituce v okolí amerických sil" byl jen nárůst "pohlavních nemocí mezi obyvateli sousedních oblastí." Konečně Spojené státy se spokojily se záměrem vyhlásit francouzské civilní oblasti za zakázané pro vojsko. (35)

Positivnější částí úkolu Raymonda Fosdicka během války bylo zásobovat vojáky a námořníky konstruktivní náhradou hříchu a alkoholu, "zdravým pobavením a zdravou společností." Jak se dalo očekávat ženský výbor a organizované ženy nadšeně spolupracovaly. Následovaly rozkaz ministra války Bakera, že vláda "nemůže dovolit, aby tito mladí muži byli obklopeni neřestným a demoralizujícím okolím, ani nemůžeme zanedbat to, abychom neudělali něco, co je ochránit před nezdravým vlivem a sprostými formami pokušení." Ženský výbor zjistil nicméně, že při velkém závazku ochrany zdraví a morálky našich chlapců, se ukázal být nejnáročnějším problémem ochrana morálky jimi mobilizovaných dívek. Naneštěstí tam, "kde jsou umístěni vojáci, se vynořil ve velkém problém, jak předcházet tomu, aby dívky byly pomýleny půvabem a romantikou války a okouzleny uniformami." Naštěstí snad Marylandský výbor navrhl ustavení "Patriotické ligy poctivosti, která

inspiruje dívky k přijetí nejvyššího standardu ženskosti a loajality k jejich vlasti."

Žádná skupina nebyla potěšena pokroky Fosdicka a jeho Komise pro aktivity výcvikových táborů více, než narůstající profese sociálních pracovníků. Obklopeni výběrovou pomocí od Asociací hřišť a odpočinku (Playground and Recreation Association) a nadací Russel Sage, Fosdick a jiní "vlastně zkoušeli okolo každé základny vytvořit masivní sídliště. Žádná armáda nikdy neviděla předtím něco takového, ale byl to úspěch hnutí organizujícího odpočinek a společenské styky a vítězství pro ty, kteří obhajovali kreativní využití volného času." (37) Profese sociálních pracovníků prohlásila tento program za obrovský úspěch. Vlivný časopis Survey shrnul výsledky jako "nejpřekvapivější část sociální práce moderní doby." (38)

Sociální pracovníci také jásali nad prohibicí. V roce 1917 Národní sdružení charit a nápravy (National Conference of Charities and Corrections) (které ve stejnou dobu změnilo své jméno na Národní sdružení sociální práce (National Conference of Social Work)) bylo povzbuzeno tak, že odhodilo jakoukoliv hodnotově neutrální pozici, kterou by mělo mít a přešlo přímo k podpoře prohibice. Po návratu z Ruska roku 1917 Edward T. Devine z Charitativního organizovaného spolku (Charity Organization Society) z New Yorku horlil, že "sociální revoluce, která následovala po zákazu vodky, měla hlubší význam, než politické revoluce, která zrušila autokratický režim." A Robert A. Woods z Bostonu, velikán v oblasti hnutí Settlement movement (k vysvětlení viz anglická wikipedie, heslo "Settlement movement") a starý obhájce prohibice, předpovídal, že v roce 1919 by osmnáctý dodatek, "jedna z největších a nejlepších událostí dějin," omezil chudobu, vyhladil by prostituci a zločin a osvobodil by "ohromně potlačené lidské možnosti." (39)

Woods, president Národního sdružení sociální práce během let 1917 až 1918, dlouho odsuzoval alkohol jako "ohavného ďábla," jako postmileniánský pietista, věřil v "křesťanskou politiku," která by v "propagandě skutků" pokřesťanštila společenský řád korporativistickým, komunálním způsobem ke slávě Boží. Jako mnoho pietistů, Woods se nestaral o víru anebo dogmata, ale jen o přicházející křesťanství na komunální způsob; ačkoliv byl aktivní v episkopální církvi, jeho "fara" byla komunitou ve velkém. Ve své práci v Settlement movement se Woods dlouho klonil k izolaci nebo segregaci pomocí územního plánování od "nezdravých," obzvláště "tuláků, pijáků, chudobných, imbecilních", jakožto zárodkem této reformy. Woods byl obzvláště horlivým stran izolování a potrestání pijáků a tuláků. "Notoričtí pijáci" měli dostávat rostoucí úroveň "trestu," se vždy se prodlužující dobou věznění. Ke

zbavení se "tuláckého zla" mělo sloužit shromažďování a věznění tuláků, kteří by byli umístěni do tuláckých robotáren a přinuceni pracovat.

Pro Woodse byla válka důležitou událostí. Podporovala proces "amerikanizace," "velký humanitní proces, skrze který musí být všechna oddanost, všechna víry spolu vykovány do lepšího řádu." (40) Válka zázračně uvolnila energii amerického lidu. Nyní, nicméně bylo důležité přenést válečné podněty do poválečného světa. Při vychvalování válečné kolektivistické společnosti během jara 1918, Robert Woods položil velmi důležitou otázku, "Proč by tomu nyní tak nemělo býti? Proč nepokračovat v časech míru v tomto semknutém, ohromném, zdravém organismu služby, družnosti, konstruktivní kreativní síly?" (41)

V. Kolektivisté z magazínu New Republic

Časopis "New Republic" založený roku 1914, jakožto vůdčí intelektuální orgán progresivismu, byl živoucím ztělesněním vzkvétajícího spojenectví mezi zájmy big byznysu, obzvláště dynastie Morganů a rostoucí legií kolektivistických intelektuálů. Zakladatel a vydavatel "New Republic" byl Willard W. Straight, společník J. P. Morgana a spol., a financovala ho Straightova žena, dědička Dortohy Whitneyová. Hlavním editorem vlivného nového týdeníku byl kolektivista veterán a teoretik Nového nacionalismu Teddyho Roosevelta, Herbert David Croly (1869-1930). Crolyho dva spolu editoři byli Walter Edward Weyl, další teoretik Nového nacionalismu a mladý, ambiciózní zástupce Intercollegiate Socialist Society, budoucí učenec Walter Lippmann. Jak Woodrow Wilson začal tahat Ameriku do první světové války, tak časopis „New Republic,“ ačkoliv původně rooseveltovský, se stal nadšeným podporovatelem války a skutečným mluvčím ve prospěch Wilsonova válečného úsilí, válečné kolektivistické ekonomiky a nové společnosti utvářené válkou.

Na nejvyšší úrovni rozumování byl bez diskuse vedoucí intelektuál, před, během a po první světové válce, zastánce pragmatismu, profesor John Dewey (1859-1952) z Kolumbijské university. Dewey psal v tomto období často do "New Republic" a byl jasně jeho vůdčím teoretikem. Yankee narozený roku 1859, Dewey byl, jak uvedl spisovatel H. L. Mencken, "nezničitelný vermontský výhonek a muž nejvyšší možné střízlivosti." John Dewey byl synem malého hokynáře z vermontského města. (42)

Ačkoliv byl pragmatistou a sekulárním humanistou po většinu svého života, není tak dobře známo to, že Dewey byl v letech před rokem 1900 postmileniálským pietistou, hledajícím postupné vylepšování křesťanského sociálního řádu a Království božího na zemi pomocí rozšiřování vědy, komunity a státu. Během 90. let 19. století, Dewey jakožto profesor filosofie na Michiganské universitě, vyložil svoji vizi postmileniálského pietismu v sérii přednášek v Studentském křesťanském sdružení. Dewey argumentoval, že nárůst moderní vědy nyní činí pro člověka možným ustavení biblické idee Království božího na zemi. Jakmile se lidé osvobodili od omezení ortodoxního křesťanství, mohlo by být opravdové zbožné Království boží realizováno v "běžném vtěleném životě, za účelem povzbuzení všech lidí a za účelem jejich spojení do harmonického celku účastenství." (43)

Náboženství by tak pracovalo v tandemu s vědou a demokracií, vše by zlomilo bariéry mezi lidmi a přivedilo Království boží. Po roce 1900 bylo pro Johna Deweye jednoduché, spolu s většinou ostatních postmileniálských intelektuálů této doby, přesunout se postupně, ale rozhodně od postmileniálského progresivního křesťanského etatismu k progresivnímu sekulárnímu etatismu. Způsob, rozšiřování etatismu a "společenské kontroly" a plánování, zůstal stejný. A ačkoliv křesťanské krédo zmizelo z obrazu, intelektuálové a aktivisté pokračovali v tom, že měli tu stejnou evangelickou horlivost, pokud se týká spasení světa, kterou kdysi měli jejich rodiče a oni sami. Svět bude a musí být ještě zachráněn pomocí pokroku a etatismu. (44)

Pacifistou, když bylo uprostřed míru, John Dewey se sám připravoval na to, aby vedl pochod za válku, když se Amerika přibližovala ozbrojené intervenci v evropském zápase. Prvně, v lednu 1916 v „New Republic“, Dewey napadl jasné odsouzení války ze strany „profesionálních pacifistů“, jakožto „sentimentální fantasii“, zmatení prostředků a cílů. Síla, tvrdil, byla jednoduše „prostředkem k dosažení výsledků“, a tak by neměla být velebena ani odsuzována per se. Následně v dubnu Dewey podepsal pro dohodový manifest, nejen fandící dohodovému vítězství, ale také svolávající, že spojenci „zápasili za zachování svobody celého světa a nejvyšších ideálů civilizace.“ A ačkoliv Dewey podporoval americký vstup do války proto, aby Německo bylo poraženo, „tvrdá práce, ale práce, která musí být vykonána“, mnohem více se zajímal o zázračnou proměnu, kterou by válka jistě přinesla v domácí americké politice. **Obzvláště válka nabízela zlatou příležitost pro kolektivistickou společenskou kontrolu v zájmu sociální spravedlnosti. Jak**

jeden historik uvedl: „protože válka vyžadovala vrcholnou oddanost národnímu zájmu a žádala bezprecedentní stupeň vládního plánování a ekonomických regulací v tom zájmu, Dewey viděl šanci pro trvalou socializaci, trvalé nahrazení soukromých a vlastnických zájmů veřejnými a sociálními zájmy, obojí v rámci a mezi národy.“ (45)

V rozhovoru v novinách "New York World" pár měsíců po vstupu USA do války, Dewey jásal, že "tato válka může jednoduše být začátkem konce byznysu." Z důvodu potřeb války, "začínáme vyrábět pro použití, ne pro obchod a kapitalista není kapitalistou [v tváři tvář] válce." **Kapitalistické podmínky výroby a obchod jsou nyní pod vládním řízením, a „není zde žádný důvod věřit tomu, že staré principy budou kdy znovu používány... Soukromé vlastnictví již ztratilo svoji posvátnost... průmyslová demokracie je na cestě.“** (46)

Ve zkratce, intelligence měla být v neposlední řadě použita k tomu, aby se přistoupilo k řešení sociálních problémů, a touto praxí je zničení starého řádu a vytvoření nového sociálního řádu „demokratické jednotné kontroly.“ Práce vyžaduje více moci, věda je v neposlední řadě společensky mobilizovaná a masivní vládní řízení socializuje průmysl. Tento vývoj, tvrdil Dewey, je přesně to, za co bojujeme. (47) Navíc Dewey viděl velké možnosti, které byly otevřeny válkou pro příchod světového kolektivismu. Pro Deweye americký vstup do války vytvořil "plastické spojení" se světem, svět vyznačující se "světovou organizací a začátky veřejné kontroly, která překračuje národní hranice a zájmy," a která by také "postavila válku mimo zákon."

Editoři New Republic převzali pozici podobnou té Deweyově, s výjimkou toho, že s ní přišli dokonce dříve. Ve svém úvodníku v první vydání časopisu v listopadu 1914, Herbert D. Croly vesele prorokoval, že válka bude stimulovat americký duch nacionalismu, a tak ho přivede blíže k demokracii. Zprvu váhající, co se týká kolektivistických válečných ekonomik v Evropě, „New Republic“ brzy začal povzbuzovat a podněcovat Spojené státy, aby následovaly válčící evropské národy a socializovaly svoji ekonomiku a rozšířili moc Státu.

Jak se USA připravovaly na vstup do války, časopis „New Republic“ zkoumal válečný kolektivismus (socialismus) v Evropě, radoval se, že na straně administrativy socialismus získal vítězství, které bylo skvostné a přesvědčivé." Pravda, evropský válečný kolektivismus byl trochu ponurý a autokratický, ale

nikoliv obávaný, Amerika by měla použít týž prostředek pro "demokratické" cíle. Intelektuály z „New Republic“ také těšil "válečný duch" v Americe, pro to, že tento duch znamenal "náhrzení více nebo méně mechanické soukromé síly fungující v době míru národními a sociálními a organickými cíli." Účely války a sociální reformy mohly být trochu jiné, ale konec konců "jsou to oba účely a naštěstí pro lidstvo společenská organizace, která je efektivní, je užitečná jak pro jeden, tak pro druhý účel." (49) Opravdu naštěstí.

Jak se USA připravovaly vstoupit do války, časopis "New Republic" horlivě očekával okamžitou kolektivizaci, jistý si, že to přinese "okamžité zisky v národní efektivnosti a štěstí." Poté, co byla vyhlášena válka, časopis naléhal, aby válka byla využita jako "agresivní nástroj demokracie." **"Proč by válka neměla sloužit," ptal se časopis, "jako záminka, která by byla použita pro zavedení inovací do země?"** Tímto způsobem by progresivní intelektuálové mohli směřovat ke zrušení "typických zel hrabivého polovzdělaného konkurenčního kapitalismu."

Přesvědčen, že Spojené státy by dosáhly socialismu prostřednictvím války, Walter Lippmann (1889-1974), ve veřejném projevu krátce po americkém vstupu do války, vyhlášoval svoji apokalyptickou vizi budoucnosti: **„My, kdo jdeme do války zajistit demokracii ve světě, pozvedáme zde úsilí o to, že to neskončí jen svržením pruské autokracie. Svrhneme s čerstvou účastí naše vlastní tyranie – naše doly v Coloradu, náš autokratický ocelářský průmysl, manufaktury a naše slumy. Moc je v Americe dostupná. Naši reakcionáři ji neutiší. Víme, jak s nimi naložit.“** (50)

Walter Lippmann, byl opravdu nejpřednějším jestřábem mezi intelektuály z magazínu „New Republic“. Tlačil Crolyho do podpory Wilsona a do podpory intervence, a potom spolupracoval s plukovníkem Edwardem M. Housem v tom, aby tlačili Wilsona ke vstupu do války. Brzy se Lippmann, nadšenec pro odvody do armády, musel vypořádat s tím faktem, že sám, jen 27 letý a s výborným zdravím, byla zcela schopným pro odvod. Lippmann však nějak selhal, aby spojil teorii s praxí.

Mladý Felix Frankfurter, progresivní profesor práva z Harvardu a blízký spolupracovník redaktorů z „New Republic“, byl vybrán jako zvláštní asistent pro ministra války Newtona D. Bakera. Lippmann nějak cítil, že jeho vlastní neocenitelné služby by byly lépe využity při plánování poválečného světa, než při

boji v zákopech. A tak napsal Frankfurterovi žádost o místo v Bakerově úřadě. „Co jsem chtěl dělat,“ hájil se, „zasvětit všech můj čas studiu a vymýšlení přístupů k míru a reakcí na mír. Myslíte, že mi můžete dát výjimku na takto bombastickém základě?“ Potom přispěchal s ujištěním Frankfurtera, že zde není nic „osobního“ v tomto požadavku. Nakonec, vysvětloval, že „věci, které potřebují být promyšleny, jsou tak velké, že zde do nich nesmí býti přimíchán žádný osobní prvek.“ Frankfurter vydláždil cestu, Lippmann napsal ministru Bakerovi. Ujišťoval Bakera, že žádal jen o místo a výjimku z odvodů kvůli hájení jiných a striktnímu podrobení se národním zájmům. Jak Lippmann uváděl v pozoruhodné demonstraci pokrytectví: "Radil jsem se se všemi lidmi, jejichž rad si cením a oni mne vybízeli k žádosti o výjimku. Můžete mi dobře porozumět, že není příjemné to takto činit, a i po nejupřímnějším zkoumání své duše, jsem přesvědčen, že můžu posloužit sám mnohem efektivněji, než jako voják v nových armádách." Nepochybně.

Jakožto šlehačku na dortu, Lippmann přidal důležitý kousek „dezinformace.“ Žalostně psal Bakerovi, že je skutečností, „že můj otec umírá a moje matka je absolutně sama na světě. Neví, jaký je otcův stav a já nemohu nic říci ze strachu, že by se to dozvěděla.“ Patrně, nikdo jiný „nevěděl jaký je stav jeho otce, včetně samotného otce a lékařů, proto, že Lippmann starší se dokázal úspěšně držet při životě dalších deset let. (51)

Po zajištění si výjimky z odvodů, Walter Lippmann spěchal s velkým vzrušením do Washingtonu, aby zde pomáhal vést válku a o několik měsíců později pomáhal přímo tajné radě historiků a společenských vědců plukovníka House ve vytváření plánu na utváření budoucí mírové smlouvy a poválečného světa. Ponechaje ostatní bojovat a umírat v zákopech; Walter Lippmann byl spokojen tím, že věděl, že jeho talent byl nově vzniknuvším kolektivistickým státem alespoň dán do svého nejlepšího využití.

Jak válka pokračovala Croly a další redaktoři, kteří ztratili Lippmanna pro velký svět, se radovali nad každým dalším rozvojem masivně řízené válečné ekonomiky. Znárodnění železnic a lodní dopravy, priority a přidělový systém, totální ovládání všech částí potravinářského průmyslu dosažené Herbertem Hooverem a Administrativou pro jídlo, pro odborářská politika, vysoké daně a odvody do armády byly všechny magazínem „New Republic“ oslavovány, jakožto rozšíření demokratické moci za účelem plánování obecného dobra. Když se příměří usadilo v poválečném světě, časopis „New Republic“ se ohlížel nazpět po práci vykonané

válkou a shledal ji dobrou. „Provedli jsme v naší společnosti revoluci.“ Vše, co zůstávalo k dokončení rekonstrukce Ameriky, bylo zorganizování nového ústavodárného shromáždění.

Ale revoluce nebyla plně dokončena. I přes námitky Bernarda Barucha a jiných válečných plánovačů, vláda se rozhodla neponechat většinu válečné kolektivistické mašinérie jako trvalou záležitost. No, nejmilejší ambicí Barucha a jiných bylo učinit z prvoválečného systému trvalou instituci v americkém životě. Nejenergičtějším epitafem prvoválečné politiky byla řeč Rexfoda Guye Tugwella, nejupřímnějšího kolektivisty z mozkových trastů Nového úřadu presidenta Franklina D. Roosevelta. Dívaje se na zpět na "americký válečný socialismus" v roce 1927, Tugwell lamentoval, kdyby jen válka trvala déle, tak, že by velký "experiment" mohl být dokončen: "Byli jsme na pokraji toho dosáhnout mezinárodního průmyslového systému, když přišel mír," smutnil Tugwell. „Jen příměří zabránilo velkému experimentu stran řízení výroby, cenové kontroly a řízení spotřeby." (53) Tugwell se nemusel strachovat; brzy tu byly jiné výjimečné situace, jiné války.

Nakonci války měl Lippmann pokračovat v tom, aby se stal nejpřednějším americkým novinářem vědátorem. Croly, po rozchodu s administrativou presidenta Wilsona kvůli tvrdosti Versaillské smlouvy, shledal, že časopis "New Republic" již více není mluvčím ve prospěch nějakého velkého politického vůdce. Během pozdních 20. let 20. století měl objevit příkladného národně kolektivistického vůdce v cizině - v Benitu Mussolinim. (54) Že Croly zakončil svoje roky jakožto obdivovatel Mussoliniho, nebylo překvapením, když zjistíme, že od raného dětství byl prosáknut svým poblázněným otcem autoritářskou socialistickou doktrínou pozitivismu Augusta Comta. Tyto názory značily Crolyho myšlení po celý život. Tedy Herbertův otec David, zakladatel pozitivismu ve Spojených státech, obhajoval ustavení ohromné moci vlády nad životem každého. **David Croly dával přednost nárůstu trustů a monopolů, ježto obé znamenalo konec a také eliminaci zel individuální konkurence a "sobectví."** Jako jeho syn, David Croly se ohrazoval proti jeffersonovskému "strachu z vlády" v USA a pohlížel na A. Hamiltona jako na příklad odpůrce tohoto trendu. (55)

A co profesor Dewey, nestor pacifistických intelektuálů – obrátivší se na propagátora války? Ve své málo známé životní etapě strávil John Dewey bezprostřední roky po válce, 1919-1921, vyučováním na Pekingské universitě a cestováním po Dálném

východu. Čína byla v té době v rozruchu nad klausulemi Versailleské smlouvy, které převedly práva na ovládání Šantungu z Německa na Japonsko. Japonsko mělo slíbenou tuto odměnu Britů a Francouzů v tajných dohodách na oplátku za vstup do války proti Německu.

Wilsonova administrativa byla roztržena mezi tyto dva tábory. Na jedné straně byli ti, kdož si přáli stát u rozhodnutí Dohody, a kteří si představovali použití Japonska jakožto hole proti bolševickému Rusku v Asii. Na druhé straně byli ti, kteří již začali slyšet obavy z japonské hrozby, a kteří byli oddáni Číně, často proto, že zde bylo spojení s americkými protestantskými misionáři, kteří si přáli bránit a rozšířit svoji extrateritoriální správní moc v Číně. Wilsonova administrativa, která původně stála na pročínském stanovisku, obrátila na jaře 1919 a podpořila Versailleské opatření.

Do této komplexní situace se ponořil John Dewey, nevidouce žádný problém a samozřejmě považující za nemyslitelné, že by on anebo Spojené státy zůstaly zcela mimo šarvátku. Dewey skočil po plné podpoře čínské nacionalistické pozice, velebil agresivní hnutí Mladá Čína a podporoval i pro-misionářskou organizaci YMCA v Číně jako "sociální pracovníky." Dewey hřimal, že ačkoliv "se nedomnívám, že jsem šovinista," Japonsko musí být voláno k odpovědnosti, a že Japonsko je velkou hrozbou v Asii. Tak, se Dewey stěží zastavil, když obhajoval jednu hroznou válku a už začal dláždít cestu pro další ještě větší válku. (56)

VI. Ekonomie ve službách státu: empirismus Richarda T. Elyho

První světová válka byla apoteózou rostoucí představy o intelektuálech, jakožto služebnících Státu a méně významných podílnících na Státní vládě. V novém spojení intelektuálů a Státu, byli intelektuálové i Stát pro sebe navzájem mocnou pomocí. Intelektuálové mohli sloužit Státu tím, že omlouvali jeho skutky a dodávali jejich odůvodnění. Intelektuálové byli také nutní jako zaměstnanci pro důležité pozice jako plánovači a kontrolori společnosti a ekonomiky. Stát mohl také sloužit intelektuálům k tomu, aby ostatním omezoval přístup k různým povoláním a profesím, a tak zvýšil příjmy a prestiž těchto povolání a profesí. Během První světové války byly obzvláště důležití historikové k tomu, aby vládě dodali válečnou propagandu, která přesvědčovala veřejnost o unikátní špatnosti Němců během minulosti a o satanském původu Kaisera. Ekonomové, obzvláště empiričtí (matematičtí) ekonomové a

statisticki byli velmi důležití v plánování a řízení národní válečné ekonomiky. Historici, kteří hráli velmi významnou roli ve válečné propagandistické mašině, byli hojně čtení; ekonomové a statistici hrající méně nestydatou a údajně „hodnotově neutrální“ roli, získali méně pozornosti. (57)

Ačkoliv je otřepanou generalizací říkat, že ekonomové 19. věku byli oddanými stoupenci laissez faire, je jistě pravdou, že deduktivní ekonomická teorie se ukázala být mocnou záštitou proti vládní intervenci. Kvůli tomu, že v podstatě ekonomická teorie prokázala harmonii a řád, který je vlastní svobodnému trhu, stejně tak jako prokázala kontraproduktivitu pokřivení a ekonomických překážek uvalených ze strany státních intervencí. Při snaze o to, aby etatismus ovládl ekonomickou profesi, bylo potom důležité zdiskreditovat deduktivní teorii. Jednou z nejdůležitějších cest, jak to udělat, bylo podporovat ten názor, že aby byla „ryze vědeckou,“ ekonomie se musí vyvarovat generalizací a deduktivních zákonů a jednoduše se zabývat empirickými výzkumy historických faktů a historických institucí, doufaje v to, že by z těchto detailních výzkumů případně mohly vzniknout nějaké ekonomické zákony.

Tak německá Historická škola, která dokázala ovládnout ekonomickou disciplínu v Německu, ohnivě vyhlášovala nejen svoji oddanost etatismu a vládnímu řízení, ale také svůj odpor k „abstraktně“ deduktivním zákonům politické ekonomie. To byla první důležitá skupina v rámci ekonomické profese, která zastávala to, co Ludwig von Mises později nazval jako „anti-ekonomie.“ Gustav Schmoller (1838-1917), vůdce Historické školy, hrdě vyhlášoval, že hlavním cílem jeho a jeho kolegů na Berlínské universitě bylo vytvořit „intelektuální bodyguardy dynastie Hohenzollernů.“

Během 80. a 90. let 19. století odcházeli bystří mladí postgraduální studenti historie a společenských věd do Německa, domova titulu PhD., aby získali své doktoráty. Tito téměř již muži se vraceli do Spojených států, aby učili na universitách a na nově vytvořených postgraduálních školách, bylo jim vštípeno vzrušení z „nové“ ekonomie a politologie. **Byla to „nová“ sociální věda, která opěvovala Německo a Bismarckovo rozvinutí nového válečného Státu blahobytu, Státu zdánlivě stojícímu nad společenskými vrstvami, který spojuje národ do integrovaného a údajně harmonického celku. Nová společnost a společenský řád měly být vedeny mocnou centrální vládou, kartelizující, diktující, soudící a řídící, tak aby eliminovala konkurenční laissez-faire kapitalismus na jedné straně a hrozbu**

proletářského socialismu na druhé straně. A u vrcholu anebo blízko vrcholu nového rozdělení moci měl být nový odchov pro intelektuály, technokraty a plánovače, řídící, zaměstnávající, propagující a „obětavě“ propagující veřejné statky, zatímco vládnou a panují nad zbytkem společnosti. Ve zkratce, dělat dobře, děláním dobra. Pro nově odchované progresivce a etatistické intelektuály v USA, to byla opravdu opojná vize.

Richard T. Ely (1854-1943), prakticky zakladatel tohoto nového chovu, byl vůdčím progresivistickým ekonomem, a také učitelem mnoha dalších. Jako zapálený postmileniálský pietista byl Ely přesvědčen, že také slouží Bohu a Kristu. Stejně jako mnoho pietistů Ely se narodil do solidní yankeeské a staré puritánské rodiny, a to opět uprostřed fanatického Burned Over distriktu na západě státu New York. Elyho otec Ezra byl extrémní sabatarián, bránící své rodině v tom, aby si o neděli hrála hry anebo četla knihy, a byl tak zapáleným stoupencem prohibice, že ačkoliv byl zchudlým, malým rolníkem, odmítal pěstovat ječmen, plodinu jedinečně vhodnou pro jeho půdu, protože by tento mohl být použit k výrobě monstrózně hříšného produktu, piva. (58) Po absolvování Columbijské university v roce 1876, Ely přišel do Německa a získal svůj titul PhD. v Heidelbergu v roce 1879. V několika dekádách vyučování na universitě Johnse Hopkinse a potom na Wisconsinské universitě, energický a svoji říši si vytvářející Ely, se stal velmi vlivným v americkém myšlení a politice. Na universitě Johnse Hopkinse vychoval skupinu vlivných studentů a etatistických žáků ve všech oborech společenských věd, stejně jako v ekonomii. Tito žáci byli vedeni pro-odborářským institucionalistou Johnem R. Commonsem a byli mezi nimi i socialističtí sociologové Edward Alsworth Ross a Albion W. Small; John H. Finlay, president City College of New York; dr. Albert Shaw, editor měsíčníku Review of Reviews a vlivný poradce a teoretik presidenta Theodora Roosevelta (1858-1919); municipiální reformátor Frederick C. Howe; a historici Frederick Jackson Turner aj. Franklin Jameson. Newton D. Barker byl školen Elym na universitě Johnse Hopkinse a Woodrow Wilson zde byl také jeho studentem, ačkoliv v jeho případě tu není žádný přímý důkaz o intelektuálním vlivu.

Uprostřed 80. let 19. století Richard Ely založil Americkou ekonomickou asociaci (American Economic Association, AEA) v sebevědomém pokusu zainteresovat ekonomickou profesi na etatismu, jakožto opak ke starým laissez-faire ekonomům v Klubu politické ekonomie (Political Economy Club). Ely pokračoval jakožto sekretář-pokladník AEA po dobu sedmi let, než jeho reformní spojenci rozhodli

oslabit oddanost asociace k etatismu ve snaze přimět laissez-faire ekonomy ke spojení organizací. V tomto okamžiku Ely, velmi dopálen, AEA opustil.

Ve Wisconsinu v roce 1892 Ely vytvořil novou Školu pro ekonomii, politologii a historii, obklopil se svými bývalými studenty a vytvořil Wisconsinskou myšlenku (Wisconsin Idea), která, s pomocí Johna R. Commonse, uspěla v prosazení celého houfu progresivních opatření pro účely vládní regulace ve státě Wisconsin. Ely a jiní vytvořili neoficiální, ale mocný mozkový trust pro progresivistický režim wisconsinského guvernéra Roberta M. La Folletta (1855-1925), který započal svou kariéru ve wisconsinské politice jako obhájce prohibice. Ačkoliv nikdy nebyl studentem Elyho, La Follette vždy uváděl Elyho, jako svého učitele a jako toho, kdo vytvořil Wisconsinskou myšlenku. A Theodor Roosevelt jednou prohlásil, že Ely „mne jako první zasvětil do radikalismu v ekonomii, a potom zajistil, že jsem se stal rozumným v mém vlastním radikalismu.“ (59)

Ely byl také v této době jedním z nejprominentnějších postmileniálních intelektuálů. Ohnivě věřil, že Stát je Bohem vybraný nástroj k reformování a pokřesťanštění společenského řádu tak, aby Ježíš případně přišel a ukončil dějiny. Stát, tvrdil Ely, „je náboženský ve svém základě,“ a navíc, „Bůh pracuje skrze Stát v tom, aby se uskutečňovaly jeho záměry mnohem univerzálněji než pomocí jakékoliv jiné instituce.“ Úkolem církve je vést Stát a využít ho při těchto potřebných reformách. (60)

Notorický aktivista a organizátor, Ely byl předním evangelíkem v Chautauquaském hnutí a založil zde „křesťanskou sociologickou“ letní školu, která zásobila vlivnou činnost Chautauquaského hnutí návrhy a personálem z hnutí Sociálního evangelia. Ely byl přítelem a blízkým spolupracovníkem vůdců Sociálního evangelia reverendy Washingtonem Gladdenem, Walterem Rauschenbushem a Josiahem Strongem. Se Strongem a J. R. Commonsem Ely zorganizoval Institut křesťanské sociologie (Institute of Christian Sociology). (61) Ely také založil a stal se sekretářem Křesťanské školní unie (Christian Social Union) v episkopální církvi, spolu s křesťanským socialistou W. D. P. Blissem. Všechny tyto aktivity byly naplněny postmileniálním etatismem. Tak, Institut křesťanské sociologie byl zárukou toho, že „Boží království, jakožto celkový ideál lidské společnosti, na zemi bude realizováno. Navíc, „Ely hleděl na stát jako na největší spásnou sílu ve společnosti. V Elyho očích byla vláda Bohem daným nástrojem, se kterým musíme pracovat. Její

výtečnost jakožto božského nástroje byla založena na post-reformačním zrušení rozdělení mezi duchovním a světským a na Státní moci k zavedení etických řešení do veřejných problémů. Stejně označení pro duchovní a světské, které se rozšířilo mezi liberálním duchovenstvem, umožnilo Elymu jak zbožtit stát, tak socializovat křesťanství: považoval vládu za hlavní Boží nástroj spásy...“ (62)

Když přišla válka, Richard Ely byl z nějakých důvodů (pravděpodobně, protože mu bylo přes 60 let věku) vynechán, co se týká vzrušující válečné práce a ekonomického plánování ve Washingtonu. Hořce litoval, že „Jsem neměl aktivnější účast, než jsem měl, v největší válce světové historie.“ (63) Ale Ely si vynahradil tento nedostatek, jak nejlépe mohl; prakticky od začátku evropské války, halekal pro militarismus, válku, „disciplínu“ odvodů a potlačení nesouhlasu a „neloajálnosti“ doma. Dlouholetý militarista Ely se pokoušel přihlásit do vojenské služby v době Americko-španělské války, volal po potlačení filipínského povstání a v době 1. světové války byl obzvláště horlivým, co se týká odvodů a nucené práce pro „lenochy“. Do roku 1915 Ely agitoval pro okamžitou povinnou vojenskou službu a následující rok se připojil k žhavě pro-válečné a big byznysem velmi ovlivňované Národní bezpečnostní lize (National Security League), kde volal pro osvobození německého lidu od „autokratické vlády.“ (64) Při obhajobě odvodů byl Ely schopen elegantně kombinovat morální, ekonomické a prohibicionistické argumenty pro návrh: „Morální efekt toho, že se chlapci vezmou z rohu ulice a z výčepů a jsou podrobeni vojenskému drilování, je výtečný a ekonomické efekty jsou taktéž přínosné.“ (65) Opravdu, odvody sloužily pro Elyho, jakožto téměř všelék pro všechny neduhy. Byl tak nadšený ze zkušenosti 1. světové války, že předepisoval tento svůj všelék opět ke zmírnění deprese z roku 1929. Navrhoval trvalou mírovou „průmyslovou armádu“ účastníci se veřejných prací a tvořenou odvedenými mladíky na namáhavou fyzickou práci. Tyto odvody by vštěpovaly mladým Američanům základní „vojenské ideály neohroženosti a disciplíny,“ disciplíny kdysi dostupné při životě na farmě, ale nedostupné množství populace, která nyní rostla v úpadkových městech. Tato malá, trvalá armáda odvedenců by mohla rychle absorbovat nezaměstnané během depresí. Pod velením „ekonomického generálního štábu,“ by průmyslová armáda „šla do práce ulehčit bídě se vši růzností a zdroji mozků a svalů, které jsme použily v 1. světové válce.“ (66)

Připraven o místo ve Washingtonu, Ely učinil z potlačování domácí „neloajality“ svůj hlavní příspěvek k válečnému úsilí. Volal po totálním pozastavení

akademické svobody po dobu trvání války. Jakýkoliv profesor, tvrdil, který prohlašuje „nějaký názor, který nám brání v tomto strašném zápase“, by měl být „vyhozen,“ jestliže ne opravdu „zastřelen“. Zvláštní péče ze strany pozoruhodné Elyho energie se dostalo horlivé kampani, která se snažila dostat jeho starého spojence ve wisconsinské politice, Roberta La Folletteho (1855-1925), z amerického senátu kvůli pokračující opozici vůči americké účasti na válce. Ely prohlásil, že jeho „krev se vaří“ nad La Folletteho „zradou“ a útoky proti válečné šmelině. Sám se vrhl do bitvy, Ely založil a stal se presidentem madisonské pobočky Wisconsinské legie za loajalitu (Wisconsin Loyalty Legion) a vystoupil s kampaní na vypuzení La Folletteho. (67) Kampaň chtěla mobilizovat wisconsinské vysoké školy a podpořit extrémně patriotické a jestřábí aktivity Theodora Roosevelta. Ely napsal Rooseveltovi, že „musíme potlačit La Follettismus.“ Ve své nepolevující kampani proti wisconsinskému senátoru, Ely hřímal, že La Follette „byl větší pomocí pro Kaisera, než čtvrt milionu mužů.“ (68) Bujný to „empirismus.“

Fakulta Wisconsinské university byla popichována obviněními skrze stát a zemi, že její selhání v odsouzení La Folletteho je důkazem toho, že universita – dlouho spolupracující s La Follettem na státní politice – podporuje jeho neloajální anti válečné politiky. Postrkování Elym, Commons a jinými lidmi z universitního válečného výboru, sestavili a nechali kolovat petici, podepsanou universitním presidentem, všemi děkany a 90 % fakulty. To poskytlo jeden z nejpozoruhodnějších příkladů servilního chování akademiků ke Státnímu aparátu v historii Spojených států. Za použití ne zrovna rafinovaného ústavního slovního mišmaše, petice protestovala „proti těmto projevům a aktivitám senátora La Follette, které dodávaly pomoc a útěchu Německu a jeho spojencům v současné válce; my, věrní vlasti, neschvalujeme jeho neschopnost podporovat vládu ve výkonu války.“ (69)

Za scénou se Ely pokoušel, seč mohl, aby zmobilizoval americké historiky proti La Follettemu, aby ukázali, že tento dává pomoc a útěchu nepříteli. Ely byl schopen získat služby Národního výboru pro historické služby (National Board of Historical Service), propagandistické agentury ustavené profesionálními historiky po dobu trvání války a vlastního propagandistického ramene vlády Výboru pro veřejné informace (Committee on Public Information). Varoval, že úsilí musí zůstat tajné, Ely mobilizoval historiky pod egidou těchto organizací, aby zkoumali německé a rakousko-uherské noviny a časopisy ve snaze vytvořit důkaz o La Folletteho údajném vlivu, který „by odhalil povzbuzení, které dává Německu.“ Historik E.

Merton Coulter odhalil objektivní cíl stojící za těmito výzkumy: „Rozumím, že to má být nestranné a upřímné vysvětlení toho, kam senátor [La Follette] směřuje a jeho vlivu - ale my všichni víme, že to má vést jen k jednomu závěru – že se jednalo téměř o zradu.“ (70)

Profesor Gruber dobře poznamenává, že tato kampaň, dostat La Folletteho, byla „pozoruhodným případem použití vědy ke špionáži. Že skupina profesorů mobilizovala tajnou výzkumnou kampaň ke zničení politické kariéry amerického senátora, který nesdílel jejich pohled na válku, byla daleko od nezaujatého výzkumu hledajícího pravdu.“ (71) V každém případě, nebyl objeven žádný důkaz, záměr selhal a wisconsinští profesori se začali stahovat kvůli nedůvěře pryč z Legie pro loajalitu. (72)

Poté, co byla hrozba Kaisera vykořeněna, zastihlo příměří profesora Elyho spolu s kolegy v Národní bezpečnostní lize, připravené přejít k dalšímu kolu patriotických represí. Během Elyho výzkumné kampaně proti La Follettemu, Ely naléhal na zkoumání toho „vlivu, který La Follette použil proti naší zemi v Rusku.“ Ely tvrdil, že moderní „demokracie“ vyžaduje „vysoký stupeň shody,“ a že tak s „nejvážnější hrozbou“ bolševismu, který Ely vykresloval, jako „společenský choroboplodný zárodek,“ musí být bojováno „pomocí represivních opatření.“

Do roku 1924 byla nicméně represivní kariéra Richarda T. Ely u konce, a co víc ve velmi vzácném příkladu spravedlnosti, Ely byl osolen svoji vlastní bombou. V roce 1922 byl mnoho pomlouvaný Robert La Folletta znovu zvolen do senátu, a také připravil progresivisty o moc ve státě Wisconsin. Do roku 1924 progresivisté získali kontrolu nad Board of Regents (něco na způsob universitní rady) a rozhodli se odřezat od svého někdejšího akademického spojence a budovatele impéria. Ely potom cítil, že je rozumné spolu se svým institutem opustit Wisconsin, a zatím prodléval několik let na Severozápadě, vrchol Elyho slávy a štěstí byl ale už pryč.

VII. Ekonomie ve službách státu: Vláda a statistika

Statistika je vitální, ačkoliv hodně podceňovanou rekvizitou moderní vlády. Vláda by se nemohla být jen odvážit řídit, regulovat nebo plánovat jakoukoliv část ekonomiky bez služeb svých statistických kanceláří a agentur. Připravme vládu o její statistiku a bude slepým a bezmocným gigantem s žádnou idejí stran toho cokoliv,

jak dělat anebo kde to udělat.

Mohlo by tu být namítnuto, že firmy z byznysu také potřebují statistiku, aby fungovaly. Ale potřeby byznysu stran statistiky jsou mnohem menší, pokud jde o množství a jsou také rozdílné kvality. Byznys může potřebovat statistiku ve své vlastní mikro oblasti ekonomiky, ale jen, pokud jde o jeho ceny a náklady; má malou potřebu širšího sběru dat nebo povrchních, holistických agregátů. Byznys by pravděpodobně mohl spoléhat na svoje vlastní soukromě sesbírané a nesdílená data. Navíc, mnoho podnikatelské znalosti je kvalitativní povahy, neuložené v kvantitativních datech a pochází z nějakého určitého času, oblasti a místa. Ale vláda by nemohla dělat nic, pokud by byla přinucena omezit se na kvalitativní data. Obraná o ziskové a ztrátové testy efektivnosti nebo o potřebu sloužit spotřebitelům efektivně, odnímající jak kapitál tak provozní náklady od daňových poplatníků a nucena přijímat pevná, byrokratická pravidla, by moderní vláda, zbavená masy statistiky, nemohla dělat vlastně nic. (73)

Proto ta enormní důležitost 1. světové války, nejen v tom, že poskytla moc a precedent pro kolektivistickou ekonomiku, ale také v tom, že velmi urychlila příchod vládních statistiků a vládních statistických agentur, z nichž mnohé (a někteří) zůstali ve vládě, připraveni pro další skok směrem k moci.

Richard T. Ely samozřejmě chválil nový empirický přístup "hledání a vidění", s cílem shromáždit fakta ke "zformování sil k práci ve společnosti a k vylepšení stávajících podmínek." (74) Co je důležitější, jedna z vedoucích autorit na růst vládních výdajů spojila tyto se statistikou a empirickými daty: "Pokrok v ekonomické vědě a statistice posiluje víru v možnosti naložit se sociálními problémy pomocí kolektivní akce. Směřuje k nárůstu statistických a jiných fakta vyhledávajících aktivit vlády." (75) Již v roce 1863 Samuel B. Ruggles, americký delegát na Mezinárodním statistickém kongrese v Berlíně, prohlašoval, že "statistici jsou opravdovými očima státníka, kterému dovolují zkoumat a prohlížet s jasnou a úplnou představou na celou strukturu a ekonomickou podstatu politiky." (76) A naopak, to znamená, že státník obranný o tyto prostředky pro představivost, by nebyl schopen dále se vměšovat, řídit a plánovat.

Navíc, vládní statistiky jsou jasně potřebné pro specifické druhy intervencí. Vláda by nemohla intervenovat pro zmírnění nezaměstnanosti, pokud by nebyla sbírána statistika nezaměstnanosti - a tak takový sběr podněcuje. Carroll D. Wright (1840-1909), jeden z prvních komisařů pro záležitosti práce ve Spojených státech, byl

hluboce ovlivněn známým statistikem a členem Německé historické školy, Ernestem Engelem, šéfem Královské pruské statistické kanceláře. Wright usiloval o sběr statistiky o nezaměstnanosti kvůli tomu důvodu a obecně pro "zlepšení neblahých průmyslových a sociálních vztahů." Henry Carter Adams (1851-1921), bývalý Engelův student a podobně jako Ely, etatistický a progresivní "nový ekonom," ustavil Statistickou kancelář Mezistátní obchodní komise (Statistical Bureau of the Interstate Commerce Commission; ve zkratce ICC), věřil, že "pořád rostoucí statistické aktivity ze strany vlády byly důležité - pro účely kontroly přirozeně monopolistických odvětví." A profesor Irving Fisher (1867-1947) z university Yale, nadšený pro vládní stabilizaci cenové hladiny přiznal, že napsal článek "The Making of Index Number" pro řešení problémů nespolehlivosti indexových čísel. "Dokud se budeme s touto těžkostí střetávat, může býti stěží očekáváno to, že se stabilizace stane skutečností."

Carroll Wright byl Bostoňanem a progresivním reformátorem. Henry Carter Adams, syn pietistického kongregacionalistického kněze z Nové Anglie na misích ve státě Iowa, studoval na kněze na alma mater svého otce Andoverském teologickém semináři, ale brzy tuto dráhu opustil. Adams navrhl účetní systém Statistické kanceláře ICC. Tento systém "sloužil jakožto model pro regulaci veřejných podniků zde a jinde po světě." (77)

Irving Fisher byl synem kongregacionalistického pietistického kněze ze státu Rhode Island a jeho rodiče byli oba starými yankeeskými obyvateli, jeho matka byla striktní sabatariánka. Jak se slušelo, což jeho syn a životopisec nazýval jeho "křižáckým duchem," byl Fisher notorickým reformátorem, žádajícím zavedení množství progresivních opatření včetně esperanta, zjednodušeného pravopisu a reformy kalendáře. Obzvláště byl nadšeným pro očistění světa od "takových hanebností civilizace jako jsou alkohol, čaj, káva, tabák, rafinovaný cukr a odbarvená bílá mouka." (78)

Během 20. let 20. století byl Fisher vedoucím prorokem tzv. Nové éry v ekonomice a ve společnosti. Napsal tři knihy během 20. let 20. století vychvalující vznešený experiment prohibice a chválil guvernéra Benjamina Stronga a Federální rezervní systém (Fed) za to, že následovali jeho rady a rozšířili nabídku peněz a úvěrů tak, že udrželi celou cenovou úroveň prakticky konstantní. **Kvůli úspěchu Fedu ve velkolepé fisheriánské cenové stabilizaci, si byl Fisher tak jistý ohledně toho, že zde nebudou žádné hospodářské deprese, že v roce 1930 napsal knihu tvrdící, že zde nebyl a nebude žádný krach na akciovém trhu a ceny akcií budou**

neustále stoupat. Během 20. let 20. století Fisher trval na tom, že jelikož velkoobchodní ceny zůstanou konstantní, není zde nic špatného na divokém boomu u akcií. Zatímco zaváděl svoje teorie do praxe pomocí rozsáhlých investic pozoruhodného zděděného jmění své ženy na akciovém trhu. Po krachu promarnil peníze své švagrové, zatímco jmění jeho ženy zmizelo a ve stejný okamžik volal horečně po tom, aby federální vláda zvýšila nabídku peněz a úvěru a provedla reinflaci cen akcií na jejich úroveň z roku 1929. Ačkoliv promrhal dvě rodinná jmění, Fisher zvládl obviňovat téměř každého za tento debakl mimo sebe. (79)

Jak uvidíme při pohledu na význam Wesleye Claira Mitchella (1874-1948) pro rozkvet vládní statistiky za 1. světové války, Mitchellovy pohledy na statistiku jsou obzvláště důležité. (80) Mitchell, institucionalista a student Thorstena Veblena, byl jedním z prvních zakladatelů moderního statistického zkoumání v ekonomii a jasně aspiroval na položení základů pro "vědecké" vládní plánování. Jak profesor Dorfman, přítel a student Mitchella, uvedl: "jasný typ společenské invence dnes nejvíce potřebné je ten, který nabízí konečné techniky, pomocí kterých může být společenský systém řízen a provozován k optimální výhodě svých členů." (Citováno od Mitchella.) Kvůli těmto cílům trvale rozšiřoval, vylepšoval a zušlechťoval sběr a kompilaci dat ... Mitchell věřil, že analýza hospodářského cyklu ... mohla ukázat prostředky pro dosažení řádného společenského řízení podnikatelských aktivit." (81)

Nebo, jak Mitchellova žena a spolupracovnice uvedla ve svých pamětech: "on [Mitchell] představil velký příspěvek, který by mohla vláda učinit tím, že porozumí ekonomickým a sociálním problémům, pokud by statistická data sesbíraná nezávisle různými federálními agenturami, byla systematizována a plánována tak, že by mohly být studovány vzájemné interakce mezi nimi. Myšlenka rozvíjející sociální statistiku, která by nebyla jen záznamem, ale základem pro plánování, se objevila prvně v jeho vlastním díle." (82)

Obzvláště důležité při rozšiřování statistiky za 1. světové války bylo rostoucí trvání progresivních intelektuálů a korporátních liberálních byznysmenů, na tom, že demokratické rozhodování musí být nahrazeno administrativou a technokratickým rozhodováním. Demokratické nebo legislativní rozhodování bylo ledabylé, "neefektivní," a mohlo vést k významnému omezení etatismu, jak se stalo během slavných dnů Demokratické strany během 19. století. Ale pokud by bylo rozhodování většinou administrativní-technokratické, mohlo by rozrůstání státní moci zůstat trvale nekontrolovatelné. Pád víry v laissez-faire v Demokratické straně v roce 1896

ponechal vládní mocenské vakuum, které administrativa a korporátní typy horlivě vyplnily.

S narůstající měrou pak, takové velké korporátní skupiny byznysu jako Národní civilní federace (National Civic Federation) rozšířily myšlenku, že vládní rozhodnutí by měla být v rukách schopných techniků, údajně hodnotově neutrálních expertů. Ve zkratce, vláda by vlastně ve všech svých aspektech, měla "být vyjmuta z politiky." Statistický výzkum, s jeho aurou empirismu, kvantitativní přesností a nepolitickou hodnotovou neutralitou, byl při takovémto zdůrazňování v popředí. Rostoucí vlivné progresivní reformní hnutí v obcích posunulo rozhodování z voleb v městských obvodech k celoměstským profesionálním managerům a školním superintendatům. V důsledku toho byla politická moc se vzrůstající měrou přesunována od pracující vrstvy a etnicky německých luteránských a katolických obvodů směrem k podnikatelským pietistickým skupinám horních vrstev.

Když do Evropy dorazila první světová válka, koalice pokrokových intelektuálů a korporativistických podnikatelů byla připravena zahájit celostátní podporu údajně objektivních statistických výzkumných ústavů a think tanků.

Když 1. světová válka přišla do Evropy, koalice progresivních intelektuálů korporátních byznysmenů byla připravena zahájit celostátní podporu údajně objektivních statistických výzkumných institucí a think-tanků. Jejich názory byly trefně shrnuty Davidem Eakinsem: "Závěry, které byly těmito lidmi do roku 1915 načrtnuty, byly ty, že vyhledávání faktů a vytváření politik má být izolováno od zápasu vrstev a osvobozeno od politických nátlakových skupin. Tito experti došli k víře, že reformy, které by vedly k průmyslovému míru a společenskému řádu, mohly být odvozeny z dat určených objektivními hledači skutečností (jako byli oni sami) a pod záštitou střízlivých a respektovaných organizací (jaké mohli vytvořit jen oni). Kapitalistický systém mohl být vylepšen jen umíněným spoléháním se na experty, kteří jsou odděleni od vřavy demokratické tvorby politik. Důraz byl na efektivnosti - a demokratická tvorba politik byla neefektivní. Přístup k vytváření národní ekonomiky a sociální politiky mimo tradiční demokratický politický proces tak vznikl předtím, než Spojené státy formálně vstoupily do 1. světové války." (84)

Několik korporátních byznysmenů a intelektuálů zhruba ve stejný čas pokročilo směrem k založení takovýchto výzkumných statistických institutů. V letech 1906-1907 Jerome D. Greene, tajemník společnosti Harvardovy university, pomohl založit elitní Úterní večerní klub na Harvardu za účelem zkoumání důležitých záležitostí v

ekonomice a společenských vědách. V roce 1910 i Greene povýšil na mnohem vlivnější místo jako generální manažer nového Rockefellerova institutu pro lékařský výzkum (Rockefeller Institute for Medical Research), a o tři roky později se Greene stal tajemníkem a generální ředitelem mocné filantropické organizace, Rockefellerovy nadace (Rockefeller Foundation). Greene začal ihned podnikat kroky k ustavení Rockefellerovy financovaného institutu pro ekonomický výzkum a v březnu 1914 svolal výzkumnou skupinu do New Yorku, té předsedal jeho přítel a mentor v ekonomii Edwin F. Gay. Chystanou myšlenkou bylo to, že Gay by se stal šéfem nové, "vědecké" a "nestranické" organizace, Institutu pro ekonomický výzkum (Institute for Economic Research), který by sbíral statistické skutečnosti, a že Wesley Mitchell by byl jeho ředitelem. (85)

Nicméně oponující rádci Johna D. Rockefellera mladšího nad Greenem vyhráli a plán na institut byl zmařen. (86) Mitchell a Gay dále tlačili v čele nyní s Mitchellovým dlouholetým přítelem, šéfem statistiků a vicepresidentem společnosti AT&T, Malcomem C. Rortym. Rorty shromáždil podporu pro tuto myšlenku ze strany množství progresivních statistiků a podnikatelů včetně chicagského vydavatele knih a časopisů o podnikání, Archa W. Shawa; E. H. Goodwina z Obchodní komory Spojených států; Magnuse Alexandra, statistika a asistenta presidenta General Electric, podobně jako AT&T, na Morgany orientovaný koncern; Johna R. Commonse, ekonoma a pomocníka Richarda T. Elyho ve Wisconsinu; a Nahuma I. Stoneho, statistika, bývalého marxisty, vůdce hnutí "vědeckého managementu," a odborářského šéfa v oděvní společnosti Hickey Freeman. Tato skupina přistoupila k vytvoření "Výboru pro národní příjem," když Spojené státy vstoupily do války, skupina byla nucena dočasně své plány odložit. (87) Po válce, nicméně tato skupina vytvořila Národní kancelář pro ekonomický výzkum (National Bureau of Economic Research; ve zkratce NBER), a to v roce 1920. (88)

Zatímco Národní kancelář nebyla dovedena do konečného stavu dříve, než bylo po válce, jiná organizace vytvořená podle podobného vzoru, získala úspěšně Greeneovu a Rockefellerovu podporu. V roce 1916 byli přesvědčeni Raymondem B. Fosdickem, aby založili Institut pro vládní výzkum (Institute for Government Research; ve zkratce IGR). (89) IGR se lehce lišilo v zaměření od skupiny Národní kanceláře, když vyšlo přímo z municipálních progresivních reforem a politologie. Jeden z důležitých prostředků použitých municipálními reformátory byla soukromá kancelář pro municipální výzkum, která se pokoušela převzít věc rozhodování od údajně "zkorumpovaných" demokratických organizací ve prospěch efektivních,

nestranných organizací, které byly vedeny progresivistickými technokraty a společenskými vědci. V roce 1910 prezident William Howard Taft (1857-1930) intrigoval s možnou centralizací moci ve vrcholnou výkonnou moc, jež tkvěla v myšlence vládního rozpočtu, jmenoval "otce rozpočtové myšlenky," politologa Fredericka A. Clevelanda (1865-1946), šéfem Komise pro ekonomiku a efektivitu (Commission on Economy and Efficiency). Cleveland byl ředitelem newyorské kanceláře pro municipální výzkum. Clevelandova komise také zahrnovala politologa a municipálního reformátora Franka Goodnowa, profesora veřejného práva na Kolumbijské universitě, prvního presidenta Americké politologické společnosti (American Political Science Association) a presidenta university Johna Hopkinse; a Williama Franklina Willoughbyho, bývalého studenta Elyho, zastupujícího ředitele Kanceláře pro sčítání a později presidenta Společnosti pro pracovní legislativu (American Association for Labor Legislation). (90) Clevelandova komise byla potěšena tím, že může sdělit presidentovi Taftovi přesně to, co chtěl slyšet. Komise doporučila rozsáhlé administrativní změny, které by poskytly Kanceláři pro centrální administrativní řízení (Bureau of Central Administrative Control) formou "konsolidovaných informací a statistického rámě pro celou národní vládu." A v srdci nové Kanceláře měl být Rozpočtový odbor, který měl být rozvinut na pokyn presidenta, a potom vydávat "každoroční program pro záležitosti federální vlády, financovaný Kongresem." (91)

Když se Kongres zalekl doporučení Clevelandovy komise, rozladění technokraté rozhodli o ustavení Institutu pro vládní výzkum ve Washingtonu, aby bojovali za tyto a podobné reformy. S peněžními prostředky zajištěnými od Rockefellerovy nadace, IGR předsedal Goodnow, s Willoughbim jako ředitelem. (92). Robert S. Brookings pak převzal odpovědnost za finance.

Když USA vstoupily do války, současný a budoucí vedoucí činitelé NBER a IGR byli všude ve Washingtonu, byly klíčovými osobami a statistiky v kolektivizované válečné ekonomice.

Zdaleka nejmocnějším z rostoucího množství ekonomů a statistiků zapojených do 1. světové války byl Edwin F. Gay (1867-1946). Arch W. Shaw, nadšenec do tuhého válečného plánování ekonomických zdrojů, se stal, jakmile Amerika vstoupila do války, šéfem nové Obchodní ekonomické rady (Commercial Economy Board) u Rady pro národní obranu (Council for National Defense). (93) Shaw, který vystudoval a sloužil v administrativní radě na Harvardské podnikatelské škole (Harvard Business School); obsadil radu lidmi z této školy; tajemníkem byl

harvardský ekonom Melvin T. Copeland a mezi dalšími členy byl děkan Gay.

Rada, která se později stala mocnou Divisí pro úspory Válečné průmyslové rady (WIB) se zaměřila na omezování konkurence v průmyslu tím, že eliminovala množství a různorodost produktů a uvalila povinnou uniformitu, vše ve jménu "úspor" zdrojů pro pomoc válečnému úsilí. Pro příklad, oděvní firmy si stěžovaly hlasitě na tvrdou konkurenci kvůli množství a různorodosti stylů, a tak Gay podněcoval oděvní firmy k tomu, aby vytvořily obchodní asociaci, která by spolupracovala s vládou na omezení přemíry konkurence. Gay také zkoušel zorganizovat pekaře tak, aby nenásledovali obvyklý zvyk rozdávat tvrdý a neprodaný chleba u východů z obchodů. Do konce roku 1917 byl Gay unaven používáním dobrovolného přesvědčování a požadoval vládu, aby použila povinné opatření.

Gayova hlavní pravomoc přišla z kraje roku 1918, když Lodní rada, která oficiálně znárodnila všechnu oceánskou lodní dopravu, rozhodně drasticky omezila použití lodí pro civilní obchod a použila množství lodí pro přepravu amerických sil do Francie. Jmenován Lodní radou na začátku ledna 1918 jako pouhý "speciální expert", Gay se v krátkém čase stal klíčovou osobou v přesměrování lodí od civilního užití k vojenskému užití. Brzy se stal Edwin Gay členem Válečné obchodní rady (War Trade Board) a šéfem jejího statistického oddělení, které vydávalo omezující licence pro povolené vývozy; šéfem statistického oddělení Lodní rady; zástupcem Lodní rady u Válečné obchodní rady; šéfem statistického výboru u Oddělení práce; šéfem Divise pro plánování a statistiku Válečné průmyslové rady (WIB); a nadto šéfem nové Centrální kanceláře pro plánování a statistiku (Central Bureau of Planning and Statistics). Centrální kancelář byla zorganizována na podzim 1918, když president Wilson požádal předsedu WIB Bernarda Barucha, aby vytvořil měsíční přehled všech vládních válečných aktivit. Tento "výtah" se vyvinul do Centrální kanceláře, odpovědné přímo presidentovi. Významu této kanceláře si povšiml jeden současný historik: "Nová kancelář představovala 'vrchol' mobilizace statistické divise, stala se po dobu svého trvání jejím 'jasnovidcem a prorokem', koordinující tisíce zaměstnanců zabývajících se výzkumem a jako agentura odpovědná za to, že poskytne presidentu stručný obrázek celé ekonomiky, stala se blízkou aproximací pro 'centrální statistickou komisi.' Během pozdějších stádií války, ustavila zúčtovací banku pro statistickou práci, zorganizovala spolupráci se statistickým personálem všech válečných rad a centralizovala proces tvorby dat pro celou válečnou byrokracii. Po konci války, Wesley Mitchell vzpomněl, 'byli jsme po prvékrát na správné cestě

k vyvinutí systematické organizace federální statistiky.'" (94)

Během jednoho roku Edwin Gay postoupil ze speciálního experta na nepochybného cara obrovské sítě federálních statistických agentur, s více jak tisícem výzkumníků a statistiků, kteří pracovali pod jeho přímým řízením. Není žádným překvapením, že Gay místo toho, aby byl nadšen z amerického vítězství, pro které tak tvrdě pracoval, aby ho zajistil, viděl příměří jako "téměř osobní úder," který ho uvrhl "do bahna sklíčenosti." Celá jeho říše statistiky a řízení se právě sešla a vyvinula do mocného stroje, když náhle "přišlo mizerné příměří." (95) Opravdu tragický mír, že.

Gay se statečně pokoušel udržet v provozu válečnou mašinerii, soustavně si stěžující, protože mnoho jeho pomocníků odešlo a hořce odsuzoval "hladovou smečku," která z nějakého zlého důvodu žádala okamžitý konec veškerého válečného řízení včetně toho, které bylo jeho srdci nejbližší, zahraniční obchod a lodní doprava. Ale jedna po druhé, i přes nejvyšší Baruchovo úsilí a mnoha dalších válečných plánovačů, WIB a jiné válečné agentury zmizely. (96) Na chvíli Gay přišpendlil své naděje na svou Centrální kancelář pro plánování a statistiku (CPBS), ze které se v divokém zápase byrokratického boje bez pravidel pokoušel udělat klíčovou ekonomickou a statistickou skupinu, která radí americkým vyjednávačům na Versailleské mírové konferenci, a tak nahradit tým historiků a sociologů shromážděný plukovníkem Housem pro návrh smlouvy. I přes oficiální vítězství a osmi svazkový report CPBS doručený do Versailles šéfem evropského týmu CPBS Johnem Fosterem Dullesem z Válečné obchodní rady, měla kancelář malý vliv na konečnou mírovou smlouvu. (97)

Mír konečně a neodvolatelně přišel, Edwin Gay podporovaný Mitchellem se pokoušel, jak nejlépe mohl, udržet CBPS jakožto trvalou organizaci i v mírových časech. Gay tvrdil, že agentura, s ním zůstávajícím samozřejmě v jejím čele, by mohla poskytovat trvale data pro Ligu národů a navíc sloužit jako prezidentovy vlastní oči a uši a vytvářet takový rozpočet vlády, který předvídala stará komise presidenta Tafta. Zaměstnanci CBPS a harvardský ekonom Edmund E. Day přispěli memorandem, které načrtávalo specifické úkoly pro tuto kancelář při napomáhání demobilizaci a rekonstrukci, jako odůvodnění pro to, aby se kancelář stala trvalou částí vlády. Jednu věc, kterou mohla dělat, bylo vytváření "trvalého průzkumu" podnikatelských podmínek ve Spojených státech. Jak to Gay předložil prezidentu Wilsonovi, používaje při tom oblíbenou organickou analogii. Trvale existující rada by sloužila "jako nervový systém pro rozsáhlou a komplexní organizaci vlády, který by vybavoval řídící rozum [presidenta] informacemi nutnými pro řízení efektivních operací různých státních organizací." (98) Ačkoliv prezident se stavěl "velmi

srdečně" ve prospěch Gayova plánu, Kongres s ním odmítl souhlasit a 30. června 1919 byla Centrální kancelář pro plánování a statistiku (CBPS) konečně zrušena, spolu s Válečnou obchodní radou. Edwin Gay nyní hledal zaměstnání, jestliže ne v soukromém, tak přinejmenším ve kvazi nezávislém sektoru.

Ale Gay a Mitchell neměli být odmítnuti. Ani Brookingsova-Willoughbyho skupina. Jejich cílů bylo dosaženo postupněji a o něco jinými prostředky. Gay se stal editorem novin New York Evening Post pod egidou jejich nového vlastníka a Gayova přítele, společníka u J. P. Morgana, Thomase W. Lamonta. Gay také pomáhal vytvořit a stal se prvním presidentem Národní kanceláře pro ekonomický výzkum (NBER) v roce 1920, s Wesleyem C. Mitchellem jako ředitelem pro výzkum. Institut pro vládní výzkum (IGR) dosáhl svého hlavního cíle tím, že ustavil Rozpočtovou kancelář u ministerstva financí v roce 1921, s ředitelem z IGR, Williamem F. Willoughbym, který pomáhal navrhnout zákon, který tuto kancelář vytvořil. (99) Lidé z IGR brzy rozšířili svoji roli tak, aby zahrnovala ekonomii, pomocí vytvoření Ekonomického institutu, který řídili Robert Brookings a Arthur T. Hadley z Yaleho university, s ekonomem Haroldem G. Moultonem jako ředitelem. (100) Institut, sponzorovaný Carnegiho korporací, byl později sloučen s IGR do Brookingsovy instituce. Edwin Gay se také posunul na pole zahraniční politiky tím, že se stal šéfem financí ministerstva financí a šéfem výzkumného výboru, nové a extrémně vlivné organizace, Poradního sboru pro zahraniční vztahy (Council on Foreign Relation; ve zkratce CFR). (101)

A konečně na poli vládní statistiky, Gay a Mitchell začali postupnější, ale dlouhodobější cestu k moci pomocí spolupráce s Herbertem Hooverem, brzy na to ministrem obchodu. Jakmile Hoover převzal tento post z kraje roku 1921, rozšířil poradní výbor ohledně sčítání o Gaye, Mitchella a jiné ekonomy a započal vydávat měsíční výzkumnou zprávu o současném podnikání. Výzkumná zpráva byla navržena tak, aby doplňovala informační aktivity korporátních obchodních asociací a pomocí dodávání podnikatelských informací, pomáhala těmto asociacím při Hooverových snahách o kartelizaci jejich vlastních odvětví.

Utajení je při podnikatelských operacích rozhodující zbraní při soutěžení a obráceně, publicita a sdílení informací je důležitým nástrojem kartelů v hlídání jeho členů. Výzkumná zpráva o současném podnikání učinila dostupnými data o současné výrobě, obchodu a zásobách, ty byla dodávána spolupracujícím odvětvími a technickými odbornými časopisy. Hoover také doufal v to, že vytvořením těchto služeb, by případně "statistický program mohl poskytovat znalosti a předvídavost

nutné pro boj s panikou nebo spekulacemi, a tak zabránit dalšímu nárůstu pokulhávajících odvětví a vést rozhodování tak, aby se vyladil, spíše než prohloubil hospodářský cyklus." (102) Při propagaci své kartelizační doktríny se Hoover setkal s odporem jak ze strany některých podnikatelů, kteří odmítli slídičské dotazníky a sdílení konkurenčních tajemství, tak od ministerstva spravedlnosti. Ale impozantní budovatel říše Hoover uspěl v tom, aby získal statistické služby od ministerstva financí a vytvořil "divisi pro zabránění plýtvání," tak aby tato organizovala podnikání a obchodní asociace tak, aby pokračoval a i se rozšiřoval válečný "úsporný" program povinné uniformity a omezování počtů a variant konkurenčních výrobků. Jako zástupce ministra, který šéfuje tomuto programu, Hoover zajistil inženýra a publicistu Fredericka Feikera, společníka podnikatelské vydavatelské říše Archa Shawa. Hoover také našel hlavního asistenta a dlouholetého stoupence v brigádním generálu Juliusu Kleinovi, chráněnci Edwina Gaye, který vedl latinskoamerickou divizi Kanceláře pro zahraniční a domácí obchod (Bureau of Foreign and Domestic Commerce). Jako nový vedoucí kanceláře zorganizoval Klein sedmnáct nových komoditních vývozních oddělení - reminiscencí na komoditní sekce během válečného kolektivismu - každé oddělení s "expertem," který byl vybrán z konkrétního odvětví, a každé odvětví organizovalo spolupráci s paralelními poradními výbory. A pomocí tohoto vše podstoupil Herbert Hoover během roku 1921 sérii dobře propagovaných vystoupení, vysvětlující to, jak by dobře navržený vládní obchodní program, stejně jako program týkající se domácí ekonomiky, mohly působit za prvé jako stimulace pro obnovu, za druhé jako trvalý "stabilizátor," zatímco by se dalo vyhnout takovým nešťastným opatřením jako je zrušení cel anebo snížení mzdových sazeb. Nejlepší zbraní, jak v zahraničním, tak domácím obchodě, byla "eliminace plýtvání" pomocí "společné mobilizace" vlády a průmyslu. (103)

Měsíc po příměří se Americká ekonomická asociace a Americká statistická asociace setkaly společně v Richmondu ve státě Virginie. Byly zde drženy presidentské řeči mužů, kteří stáli v popředí vzrušujícího nového světa vládního plánování, podpořeného společenskými vědami, který se zdál rýsovat v budoucnosti. Ve své řeči k Americké statistické asociaci, Wesley Clair Mitchell tvrdil, že válka "vedla k použití statistiky nejen jakožto záznamu o tom, co se stalo, ale také jako vitální faktor v plánování toho, co by se mělo udělat." Jak řekl ve své závěrečné lekci na Kolumbijské universitě předchozího jara, válka ukázala, že když touží společnost po dosažení nějakého velkého cíle, "potom mohou být během krátké doby dosaženy dalekosáhlé společenské změny."

"Potřeba vědeckého plánování společenských změn," dodal, "nebyla nikdy větší, šance udělat tyto změny v inteligentním duchu nebyla nikdy tak dobrá." Mír přinese nové problémy, tvrdil, ale "zdá být se nemožným," že by se různé země "pokoušely vyřešit tyto problémy bez použití stejného druhu centralizačního řízení, které nyní použily pro zničení svých zahraničních nepřátel, pro nové účely obnovy svých vlastních životů doma."

Ale pečliví empirici a statistici také poskytují varování. Široké společenské plánování vyžaduje "přesné chápání společenských procesů," a to může být prováděno jen trpělivým výzkumem společenských věd. Jak napsal své ženě o osm let dříve, Mitchell zdůraznil, že to, co je potřebné pro vládní zásahy a plánování, je aplikace metod fyziky a průmyslu, obzvláště přesného kvantitativního průzkumu a měření. Na rozdíl od kvantitativní fyziky, řekl Mitchell shromážděným statistikům, společenské vědy jsou "nedospělé, spekulativní, vyplněné spory" a třídním zápasem. Ale kvantitativní znalosti mohou nahradit takový zápas a konflikt pomocí všeobecně přijímaných znalostí, "objektivních" znalostí, které "podléhají matematické formulaci" a jsou "schopné předpovídat skupinové jevy." Statistik, míní Mitchell má "buď pravdu anebo se mýlí," a je to jednoduché demonstrovat. Výsledků přesných znalostí faktů, tvrdí Mitchell, můžeme dosáhnout pomocí "inteligentního experimentování a detailního plánování spíše, než přesvědčováním a třídním zápasem."

Kvůli dosažení životně důležitých cílů by nikdo jiný než ekonomové a statistici neposkytl rozhodující prvky, kvůli kterým bychom se museli "více a více spoléhat na vyškolené lidi, aby pro nás naplánovali změny, které bychom následovali a aby navrhli úpravy." (104)

V podobném stylu byli počastováni ekonomové v roce 1918 presidentskou vizionářskou řečí ekonoma z Yaleho university Irvinga Fishera. Fisher vítal ekonomickou "rekonstrukci světa," která by poskytla skvělou příležitost pro ekonomy, aby uspokojili svoje budovatelské nutkání. Třídní zápas o přerozdělení národního bohatství, poznamenal Fisher, by jistě pokračoval. Ale vytvořením mechanismu "rekonstrukce" by národní ekonomové zaujali záviděníhodnou roli, jakožto nezávislí a nestranní arbitři třídního zápasu, tito nezaujatí společenští vědci by přijímali rozhodující rozhodnutí ohledně veřejného blaha.

Ve zkratce, Mitchell a Fisher lživě a pravděpodobně napůl vědomě sledovali obhajobu takového poválečného světa, ve kterém by se jejich údajně nestranná a

vědecká profese mohla vznášet nad úzkoprsými zápasy tříd o společenský produkt, a tak by se vynořili jako všeobecně akceptovaná "objektivní" vládnoucí třída, filosofové-králové ve verzi pro 20. století.

Není špatné vidět, jak tito společenští vědci, vůdci ve svém oboru a mluvčí různých cest k Nové éře 20. let 20. století, postupovali při svém zkoumání a ve své vůdčí roli, co se týká společnosti a ekonomiky. Irving Fisher, jak jsme již viděli, napsal několik prací, které oslavovaly údajný úspěch prohibice a trval dokonce i po roce 1929 na tom, že protože cenová úroveň byla udržována stabilní, nemohla vzniknout žádná hospodářská deprese nebo krach na akciovém trhu. Za svůj obor, Mitchell dosáhl vrcholu v dekadě pohodlného spojení s Herbertem Hooverem při tom, když řídili, spolu s Gayem a Národní kanceláří, vytvoření masivního a narychlo sepsaného pojednání o americké ekonomice. Vydaného roku 1929 při příležitosti nástupu Hoovera na úřad amerického prezidenta s uplatněním všech zdrojů vědecké a kvantitativní ekonomie a statistiky, aniž by byla v této knize "Recent Economic Changes in the United States" jakákoliv zmínka o krachu a depresi, které byly na spadnutí.

Studie Recent Economic Changes byla vytvořena a sestavena Herbertem Hooverem a byl to Hoover, který zajistil financování od Carnegiho korporace. Cílem bylo oslavit roky prosperity údajně vytvořené korporativistickým plánováním Hoovera, jakožto ministra obchodu a zjistit, jak by pravděpodobný budoucí prezident Hoover mohl zajistit tuto prosperitu tím, že by včlenil její výstupy do americké politické struktury a učinil by tyto výstupy trvalou součástí této struktury. Svazek řádně prohlašuje, že pro udržení současné prosperity budou muset ekonomové, statistici, inženýři a osvícení manažeři vyřešit "techniku vybalancování" tak, aby byla do ekonomiky vestavěna.

Recent Economic Changes, tento pomník "vědecké" a politické pošetilosti, se dočkal tří rychlých vydání a byl široce publikován a vřele přijat na všech stranách. (105) Edward Eyre Hunt, Hooverův dlouholetý pomocník při organizování jeho plánovacích aktivit, byl tak nadšen, že pokračoval v oslavování knihy a její chvále i během roku 1929 a 1930. (106)

Je vhodné zakončit naši kapitolu o vládě a statistice poukazem na prostý, ale vnímavý proslov s voláním od srdce. V roce 1945 Kancelář pro zaměstnaneckou statistiku (Bureau of Labor Statistic; ve zkratce BLS) předstoupila před Kongres a požadovala další z dlouhé řady dotací pro vládní statistiku. Při procesu zodpovídání

otázek drem A. Fordem Hinrichsem, šéfem BLS, položil poslanec Frank B. Keefe, konzervativní republikánský kongresman z Oshkoshu ve státě Wisconsin, věčnou otázku, která ještě nebyla plně a uspokojivě odpovězena: "Není zde žádná pochybnost o tom, že by bylo pěkné mít mnoho statistiky. Jsem zvědavý, zda se nepouštíme do nějakého nebezpečného programu, když k němu trvale přidáváme a přidáváme... My jsme plánovali a dostávali statistiku od doby roku 1932, ve snaze se popasovat se situací, která byla domácího charakteru, ale nikdy jsme nebyli schopni se popasovat s touto otázkou. Nyní se účastníme mezinárodních záležitostí. Jeví se mi to jako bychom strávili obrovské množství času s grafy a diagramy a statistikou a plánováním. Co mé lidi zajímá stran tohoto, je to, k čemu to je? Kam se ubíráme, a kam směřujeme? (107)

Poznámky:

- (1) Raná verze této statě byla presentována na konferenci Pacifického institutu "Crisis and Leviathan," v Menlo Parku, Kalifornie, v říjnu 1986. Objevila se tiskem v časopise *Journal of Libertarian Studies* 9, č. 1 (zima 1989). Byla přetisknuta v John V. Denson, edice, *The Cost of War: America's Pyrrhic Victories* (New Brunswick, N. J.: Transaction Publishers, 1997). Název této statě je vypůjčen z objevené poslední kapitoly výborné práce Jamese Weinsteina, *The Corporate Ideal in the Liberal State, 1900-1918* (Boston: Beacon Press, 1968). Poslední kapitola je nazvána "Válka jako naplnění."
- (2) Robert Higgs, *Crisis and Leviathan* (New York: Oxford University Press, 1987), str. 123-158. Pro můj vlastní počín o kolektivizované válečné ekonomice v první světové válce viz Murray N. Rothbard, "War Collectivism in World War I," v R. Radosh a M. N. Rothbard, edice. *A New History of Leviathan: Essays on the Rise of the American Corporate State* (New York: Dutton, 1972), str. 66-110.
- (3) F. A. Hayek, "The Intellectuals and Socialism," v *Studies in Philosophy, Politics and Economics* (Chicago: University of Chicago Press, 1967), str. 178ff.
- (4) O hnutí za povinné odvody viz obzvláště Michael Pearlman, *To Make Democracy Safe for America: Patrician and Preparedness in the Progressive Era* (Urbana: University of Illinois Press, 1984). Viz také John W. Chambers II, "Conscription for Colossus: The Adoption of the Draft in the United States in World War I," PhD. teze, Columbia University, 1973; John Patrick Finnegan, *Against the Specter of a Dragon: The Campaign for American Military Preparedness, 1914-1917* (Westport, Conn.: Greenwood Press, 1974); a John Gany Clifford, *The Citizen Soldiers: The Plattsburg Training Camp Movement* (Lexington: University Press of Kentucky, 1972).
- (5) O ministrech a válce viz Ray H. Abrams, *Preachers Present Arms* (New York: Round Table Press, 1933). O mobilizaci vědy, viz David F. Noble, *America By Design: Science, Technology and the Rise of Corporate Capitalism* (New York: Oxford University Press, 1977) a Ronald C. Tobey, *The American Ideology of National Science, 1919-1930* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1971).
- (6) Citováno v Gerald Edward Markowitz, "Progressive Imperialism: Consensus and Conflict in the Progressive Movement on Foreign Policy, 1898-1917." PhD. teze, University of Wisconsin, 1971, str. 375, naneštěstí zapomenutá práce o vysoce důležitém předmětu.

(7) Proto to známé proklínání, které bylo metáno na konci kampaně roku 1884, která přivedla Demokraty k presidentskému místu poprvé od doby Americké občanské války, že Demokratická strana byla stranou „rumu, katolictví a rebelie.“ V této jediné frázi byl schopen newyorský protestantský duchovní shrnout politické zájmy pietistického hnutí.

(8) Pro uvedení do narůstajícího množství literatury o „etnoreligionistické“ politické historii ve Spojených státech viz Paul Kleppner, *The Cross of Culture* (New York: the Free Press, 1970); a idem, *The Third Electoral System, 1853–1892* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1979). Pro nejnovější výzkumy stran vytvoření Republikánské strany jakožto pietistické strany, odrážející propojenou triádu pietistických zájmů – odpor proti otroctví, prohibice a antikolictví viz William E. Gienapp, “Nativism and the Creation of a Republican Majority in the North before the Civil War,” *Journal of American History* 72 (prosinec 1985): str. 529–559.

(9) Ortodoxní augustinánské křesťanství následované liturgickým křesťanstvím, je „a-mileniánské,“ tj. věří, že „milénium“ je jednoduše metaforou pro vznik křesťanské církve, a že Ježíš se navrátí bez lidské pomoci a v čase, který si sám určí. Moderní „fundamentalisté,“ jak byli nazýváni od raného 20. století, jsou „premileniáni,“ tj. věří, že Ježíš se vrátí, aby ohlásil tisícileté Boží království na zemi, dobu poznamenanou různými „souženinami“ a Armageddonem, než historie konečně skončí. Premileniáni nebo „mileniáni“ nemají etatistické sklony postmileniánů; místo toho mají tendenci se zaměřovat na předpovídání a známky Armageddonu a příchodu Ježíše. (Pozn. překladatele: Tisícileté království je v křesťanské církvi očekávané období, kdy bude Ježíš Kristus osobně vládnout na zemi po dobu tisíciletí. Poté má nastat nejprve poslední soud, a pak bude následovat věčný stav. Tato víra se zakládá na starozákonních prorocích, kteří mluvili o mesiášském království a na oddílu ze Zjevení 20, který udává dobu trvání tohoto království na 1000 let.)

(10) James H. Timberlake, *Prohibition and the Progressive Movement, 1900–1920* (New York: Atheneum, 1970), str. 7–8.

(11) Citováno v Timberlake, *Prohibition*, str. 33.

(12) Mítink Progresivní strany byl mocným spojením všech hlavních trendů progresivního hnutí: etatistických ekonomů, technokratů, sociálních inženýrů, sociálních pracovníků, profesionálních pietistů a společníků J. P. Morgana a spol. Vůdci sociálního evangelia Lyman Abbon, reverend R. Heber Newton a reverend Washington Gladden byli vůdčími delegáty Progresivní strany. Progresivní strana

se prohlašovala sama za „opětovné propuknutí religiózního ducha amerického politického života.“ Řeč Theodora Roosevelta, která měla ohlas, byla významně nazvána „Vyznání víry,“ a jeho slova byla zdůrazňována slovy „amen“ a trvalým zpěvem pietistických křesťanských hymnů ze strany shromážděných delegátů. Ti zpívali „Onward Christian Soldiers,“ „The Battle Hymn of the Republic,“ a obzvláště buditelskou hymnu „Follow, Follow, We Will Follow Jesus,“ se slovem „Roosevelt“ nahrazujícími „Ježíš“ při každé příležitosti. Zděšené noviny New York Times shrnuly neobvyklou zkušenost tím, že nazvaly shromáždění progresivistů jako „mítink fanatiků.“ A dodaly, „Nebyl to vůbec mítink. Bylo to shromáždění, náboženských fanatiků. Bylo to takové shromáždění, jaké držel Peter Poustevník. Byl to metodistický tábor, který se dal do politických záležitostí. Citováno v John Allen Gable, *The Bull Moose Years: Theodore Roosevelt and the Progressive Party* (Port Washington, N. Y.: Kennikat Press, 1978), str. 75.

(13) Timberlake, *Prohibition*, str. 24.

(14) Citováno v Timberlake, *Prohibition*, str. 27. Nebo když reverend Stelze uvádí ve *Why Prohibition!*,: „Není zde žádná taková věc jako absolutní právo jednotlivce dělat jakoukoli specifickou věc nebo jíst nebo pít jakoukoliv věc nebo si užívat sdružování s něčí rodinou nebo i žít, jestliže je tato věc v rozporu s právem veřejné nutnosti.“ Citováno v David E. Kyvig, *Repealing National Prohibition* (Chicago: University of Chicago Press, 1979), str. 9.

(15) Timberlake, *Prohibition*, str. 37-38.

(16) Viz David Burner, *Herbert Hoover: A Public Life* (New York: Alfred A. Knopf, 1979), str. 107.

(17) James A. Burran, "Prohibition in New Mexico, 1917." *New Mexico Historical Quartely* 48 (duben 1973): str. 140-141. Paní Lindseyová samozřejmě neprojevila žádný zájem o to, že Němci, spojenci a neutrální země v Evropě jsou předmětem hladovění kvůli britské námořní bloádě. Jedinými oblastmi Nového Mexika, které odporovaly křížové výpravě za prohibici v referendu roku z listopadu 1917 byly oblasti s převahou hispánských katolíků.

(18) Timberlake, *Prohibition*, str. 179.

(20) Citováno v Alan P. Grimes, *The Puritan Ethic and Woman Suffrage* (New York: Oxford University Press, 1967), str. 78.

(21) Grimes, *Puritan Ethic*, str. 116.

(22) Ida Clyde Clarke, *American Women and the World War* (New York: D. Appleton and Co., 1918), str. 19.

(23) Clarke, *American Women*, str. 27.

(24) Ibid., str. 31. Ve skutečnosti aktivity odhalování zlořádů Tarbellové byly řádně omezeny Rockefellerem a firmou Standard Oil. Tarbellova měla značnou přízeň ze strany vůdců byznysu z okruhu Morganů, jak o tom svědčí její pochvalné životopisy soudce Elberta H. Garyho z US Steel (1925) and Owena D. Younga z General Electric (1932).

(25) Ibid., str. 277, str. 275–79, str. 58.

(26) Ibid., str. 183.

(27) Ibid., str. 103.

(28) Ibid., str. 104-105.

(29) Ibid., str. 101.

(30) Ibid., str. 129. Margaret Dreierová Robinsová (1868-1945) a její manžel Raymond byli prakticky vzorovým progresivním párem. Raymond byl na Floridě narozeným tulákem a úspěšným hledačem zlata, který prošel zkušeností mystického obrácení v aljašské divočině a stal se pietistickým kazatelem. Přesunul se do Chicaga, kde se stal vůdčí osobností chicagského hnutí Settlement House a municipální reformy. Margaret Dreier a její sestra Mary byly dcerami bohaté a společensky prominentní newyorské rodiny, která pracovala pro Národní ženskou odborovou ligu a financovala ji. Margaret se provdala za Raymonda Robinse v roce 1905 a přestěhovala se do Chicaga, brzy se stala dlouholetou presidentkou ligy. V Chicagu Robinsovi vedli a organizovali progresivní politické kauzy po dobu dvou dekád, stali se vrcholovými vůdci Progresivní strany od roku 1912 do roku 1916. Během války se Raymond Robins účastnil pozoruhodné diplomatické aktivity jakožto vedoucí mise Červeného kříže do Ruska. O Robinsech viz Allen F. Davis, *Spearhead for Reform: The Social Settlements and the Progressive Movement, 1890-1914* (New York: Oxford University Press, 1967). Pro vícero informací ohledně ženské práce za války a volebním právem pro ženy viz standardní historii hnutí za volební právo pro ženy od Eleanor Flexnerová, *Century of Struggle: The Woman's Rights Movement in the United States* (New York: Atheneum, 1968), str. 288-289. Zajímavé je, že Národní válečná rada práce (National War Board; NWLB) bez obalu přijala koncept „rovné výplaty za stejnou práci ve snaze omezit zaměstnávání ženských pracovníků tím, že se uvalí vyšší náklady na zaměstnavatele. „Jedinou kontrolou,“ ujistovala NWLB stran přílišného zaměstnávání žen „je učinit zaměstnávání žen méně ziskovým než zaměstnávání mužů.“ Citováno ve Valeria I. Connerová, „The Mothers of the Race in World War I: The National War Labor Board and Women in Industry,“ *Labor History* 21 (zima, 1979-1980): str. 34.

(31) Viz Raymond B. Fosdick, *Chronicle of a Generation: An Autobiography* (New York: Harper & Bross., 1958), tr. 133. Také viz Peter Collier a David Horowitz, *The Rockefellers: And American Dynasty* (New York: New American Library, 1976), str. 103-105. Fosdick byl obzvláště zděšen z toho, že americké policejní hlídky při službě na ulici kouří cigarety! Fosdick, *Chronicle*, str. 135.

(32) Americké asociace pro sociální hygienu se svým vlivným magazínem "Social Hygiene" byla hlavní organizací v tom, co bylo známo jako "křížová výprava za hygienu." Asociace vznikla, když newyorský lékař dr. Prince A. Marrow, inspirovaný agitací proti pohlavním nemocem a ve prospěch sexuální zdrženlivosti požadovaných francouzským odborníkem na syfilis Jaenem Alfredem Fournierem, vytvořil Americkou společnost pro zdravotní a morální profilaxii (American Society for Sanitary nad Moral Prophylaxis, zkráceně ASSMP). Brzy se sousloví navržené chigágskou pobočkou ASSMP "sociální hygiena" a "sexuální hygiena" staly široce používanými pro své lékařské a vědecké zabarvení a v roce 1910 ASSMP změnila své jméno na Americkou federaci pro sexuální hygienu (American Federation for Sex Hygiene, zkráceně AFSH). Konečně koncem roku 1913, AFSH, organizace lékařů kombinovaná s Národní asociací pro bdělost (National Vigilance Association) (dříve Americkou puritánskou aliancí), skupinou kněží a sociálních pracovníků, vytvořila vše zahrnující Americkou asociaci pro sociální hygienu (zkráceně z anglického názvu ASHA).

V hnutí za sociální hygienu šly morálka a medicína ruku v ruce. Tak dr. Morrow vítal nové znalosti o pohlavních nemocech, protože to demonstrovalo to, že "trest za sexuální hřích" nebude již více "rezervován po dobu na onom světě." První presidentem ASHA byl president Harvardské university Charles W. Eliot. Ve své řeči na prvním mítinku, Eliot ozřejmil to, že totální abstinence ohledně alkoholu, tabáku a i kouření je nedílnou součástí křížové výpravy proti prostituci a za cudnost.

K lékařům, křížové výpravě za cudnost a k vytvoření ASHA viz Ronald Hamowy, "Medicine and the Crimination of Sin: Self-Abuse in 19th Century America," *The Journal of Libertarian Studies* I (léto, 1972): str. 247-259; James Wunsch, "Prostitution and Public Policy: From Regulation to Suppression, 1858-1920, PhD. teze, University of Chicago, 1976 a Roland R. Wagner, "Virtue Against Vice: A Study of Moral Reforms and Prostitution in the Progressive Era," PhD. teze, University of Wisconsin, 1971. K dr. Morrowovi viz také John C. Burnahm. "The Progressive Era Revolution in American Attitudes Toward Sex," *Journal of*

American History 59 (březen 1973), str. 899 a Paul Boyer, *Urban Masses and Moral Order in America 1820-1920* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1978), str. 201. Viz také Burnham, "Medical Specialist and Movements Toward Social Control in the Progressive Era: Three Examples," in J. Israel, edice, *Building the Organizational Society: Essays in Associational Activities in Modern America* (New York: Free Press, 1972), str. 24-26.

(33) V Daniel R. Beaver, *Newton D. Barker and the American War Effort 1917-1919* (Lincoln: University of Nebraska Press, 1966), str. 222. Také viz *ibid.*, str. 221-224; a C. H. Cramer, *Newton D. Barker: A Biography* (Cleveland: World Publishing Co. 1961), str. 99-102.

(34) Fosdick, *Chronicle*, str. 145-147. I když byla prostituce skutečně zakázána ve Storyville po roce 1917, Storyville narozdíl od legend nikdy "nezavřelo" - výčepy a taneční sály zůstaly otevřené, a oproti ortodoxním tvrzením jazz nikdy opravdu ve Storyville nebo New Orleansu neskončil a nebyl tak nikdy vytlačen za řeku. Pro revizionistický pohled na dopady uzavření Storyville na historii jazzu, viz Tom Bethell, *George Lewis: A Jazzman from New Orleans* (Berkeley: University of California Press, 1977), str. 6-7; a Al Rose, *Storyville, New Orleans* (Montgomery: University of Alabama Press, 1974). Také o Storyville v pozdější době viz Boyer, *Urban Masses*, str. 218.

(35) Viz Hamowy, "Crimination of Sin," str. 226n. Citace Clemenceaua je ve Fosdick, *Chronicle*, str. 171. Newtonu Barkerovi loajální životopisec tvrdí, že Clemenceau ve své odpovědi prokázal "animální náklonost jakožto tygr Francie." Cramer, *Newton Barker*, str. 101.

(36) Clarke, *American Women*, str. 90, 87 a 93. V některých případech, organizované ženy podnikly ofenzivu k potlačení neřesti a lihovin ve své komunitě. Tak v Texasu v roce 1917 Texaský ženský výbor proti neřesti (Texas Women's Anti-Vice Committee) vedl k vytvoření "bílých zón" okolo všech vojenských základů. Do podzimu tento komitét expandoval do Texas Social Hygiene Association pro koordinování práce na vymýcení prostituce a výčepů. San Antonio se ukázalo být jeho největším problémem. Lewis L. Gould, *Progressives and Prohibitionists: Texas Democrats in the Wilson Era* (Austin: University of Texas Press, 1973), str. 227.

(37) Davis, *Spearheads for Reform*, str. 225.

(38) Fosdick, *Chronicle*, str. 144. Po válce Raymond Fosdick pokračoval, co se týká slávy a štěstí, prvně jako zástupce generálního sekretáře Společnosti národů, a potom po zbytek svého života jako člen malého vnitřního kruhu blízkého Johnu D.

Rockefellerovi, ml. V tomto postavení se Fosdick stal hlavou Rockefellerovy nadace a Rockefellerovým oficiálním životopiscem. Zatímco Fosdickův bratr, reverend Harry Emerson se stal Rockefellerovým elitním farním pastorem, prvně v presbyteriánském kostele na Park Avenue, a potom v novém simultánním kostele na Riverside, postaveném z Rockefellerových fondů. Harry Emerson Fosdick byl Rockefellerovým hlavním asistentem již od doby před první světovou válkou, při boji v rámci protestantské církve ve prospěch postmileniánského, etatistického "liberálního" protestantismu a proti narůstajícímu přílivu premileniánského křesťanství, označovanému jako "fundamentalistické" křesťanství. Viz Collier a Horowitz, *The Rockefellers*, str. 140-142 a 151-153.

(39) Davis, *Spearheads for Reform*, str. 226; Timberlake, *Prohibition*, str. 66; Boyer, *Urban Masses*, str. 156.

(40) Eleanor W. Woodsová, Robert A. Woods; *Champion of Democracy* (Boston: Houghton Mifflin, 1929), str. 316. Také viz *ibid.*, str. 201-202, 250ff. a 268ff.

(41) Davis, *Spearheads for Reform*, str. 227.

(42) H. L. Mencken, „Professor Veblen,“ in *A Mencken Chrestomathy* (New York: Alfred A. Knopf, 1949), str. 267.

(43) Citováno z důležitého článku od Jean B. Quandtové, „Religion and Social Thought: The Secularization of Postmillennialism,“ *American Quarterly* 25 (říjen 1973): str. 404. Viz také John Blewett, S.J., „Democracy as Religion: Unity in Human Relations,“ in Blewett, ed., *John Dewey: His Thought and Influence* (New York: Fordham University Press, 1960), str. 33–58; a *John Dewey: The Early Works, 1882–1889*, edice., J. Boydston et al. (Carbondale: Southern Illinois University Press, 1969–71), sv. 2 a 3.

(44) Obecně o sekularizaci postmileniánského pietismu po roce 1900, viz Quandt, „Religion and Social Thought,“ str. 390–409; a James H. Moorhead, „The Erosion of Postmillennialism in American Religious Thought, 1865–1925,“ *Church History* 53 (březen 1984): str. 61–77.

(45) Carol S. Gruber, *Mars and Minerva: World War I and the Uses of the Higher Learning in America* (Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1975), str. 92.

(46) Citováno v Gruber, *Mars and Minerva*, str. 92–93. Viz také William E. Leuchtenburg, „The New Deal and the Analogue of War,“ in J. Braeman, R. Bremner a E. Walters, edice, *Change and Continuity in Twentieth-Century America* (New York: Harper & Row, 1966), str. 89. Viz podobné uvažování: Thorstein Veblen, zvěstovatel údajné dichotomie výroby pro zisk versus výroby pro

použití, zastánce války, který otevřeně plédoval za socialismus v článku v „New Republic“ v roce 1918, později přetištěn v jeho knize *The Vested Interests and the State of the Industrial Arts* (1919). Viz Charles Hirschfeld, „Nationalist Progressivism and World War I,” *Mid-America* 45 (červenec 1963), str. 150. Viz také David Riesman, *Thorstein Veblen: A Critical Interpretation* (New York: Charles Scribner's Sons, 1960), str. 30–31.

(47) Hirschfeld, „Nationalist Progressivism,” str. 150.

(48) Gruber, *Mars and Minerva*, str. 92.

(49) Hirschfeld, „National Progressivism,” str. 142. Je zajímavé, že pro intelektuály z *New Republic*, jsou skutečně existující jednotlivci odmítáni jako „mechaničtí,” zatímco neexistující entity jako „národní a společenské“ síly jsou oslavovány jako „organické.“

(50) Citováno v Hirschfeld, „Nationalist Progressivism,” str. 147. Menšina proválečných socialistů se oddělila od protiválečných Socialistické strany, aby vytvořila Sociálně demokratickou ligu a spojila se s proválečnou frontou zorganizovanou a financovanou Wilsonovou administrativou, Americkou aliancí pro práci a demokracii (*American Alliance for Labor and Democracy*). Prováleční socialisté vítali válku proto to, že poskytovala „překvapivý pokrok v kolektivismu,” a mínili, že po válce bude existující válečný socialismus následován až k „demokratickému kolektivismu.“ Prováleční socialisté zahrnovali Johna Sparga, Algieho Simonse, W. J. Ghenta, Roberta R. LaMonteho, Charlese Edwarda Russella, J. G. Phelpse Stokese, Uptona Sinclaira a Williama Englishe Wallinga. Walling natolik podlehl válečné horečce, že denuncioval Socialistickou stranu jako vědomý nástroj Kaisera a obhajoval potlačení svobody slova pro pacifisty a protiválečné socialisty. Viz Hirschfeld, „Nationalist Progressivism,” str. 143. O Wallingovi viz James Gilbert, *Designing the Industrial State: The Intellectual Pursuit of Collectivism in America, 1880-1940* (Chicago: Quadrangle Books, 1972), str. 232-233. O Americké alianci pro práci a demokracii a její roli ve válečném úsilí viz Ronald Radosh, *American Labor and United States Foreign Policy* (New York: Random House, 1969), str. 58-71.

(51) Ve skutečnosti byl Jacob Lippmann v roce 1925 postižen rakovinou a zemřel o dva roky později. Navíc Lippmann byl před a po Jacobově smrti ke svému otci svrchovaně lhostejný. Ronald Steel, *Walter Lippmann and the American Century* (New York: Random House, 1981), str. 5, str. 116-117. O nadšení Waltera Lippmanna z povinných odvodů do armády, přinejmenším pro ostatní lidi, než byl on sám, viz Beaver, *Newton Baker*, str. 26-27.

(52) Hirschfeld, „National Progressivism,“ str. 148-150. O „New Republic“ a válce a obzvláště o Johnu Deweyovi viz také Christopher Lasch, *The New Radicalism in America, 1889-1963: The Intellectual as a Social Type* (New York: Vintage Books, 1965), str. 181-224, zvláště str. 202-204. O třech redaktorech New Republic, viz Charles Forcey, *The Crossroads of Liberalism: Croly, Weyl, Lippmann and the Progressive Era, 1900-1925* (New York: Oxford University Press, 1961). Viz také David W. Noble, „The New Republic and the Idea of Progress, 1914–1920,“ *Mississippi Valley Historical Review* 38 (prosinec 1951): str. 387–402. V knize s titulem *The End of the War* (1918), redaktor New Republic Walter Weyl ujišťuje své čtenáře, že „jednou dosažená nová ekonomická solidarita, nemůže být nikdy znovu ztracena.“ Citováno v Leuchtenburg. „New Deal,“ str. 90.

(53) Rexford Guy Tugwell, „America’s War-Time Socialism“ *The Nation* (1927), str. 364-365. Citováno v Leuchtenburg, „The New Deal,“ str. 90-91.

(54) V lednu 1927, Croly napsal úvodník pro „New Republic,“ „An Apology for Fascism,“ podpořený doprovodným článkem „Fascism for the Italians,“ který byl napsán uznávaným filosofem Horacem M. Kallenem, žákem Johna Deweyeho a představitelem progresivního pragmatismu. Kallen oceňoval Mussoliniho pro jeho pragmatický přístup a obzvláště pro vitální elán, který Mussolini vlil do italského života. Pravda, profesor Kallen připouštěl, že fašismus je donucující, ale to je jistě jen dočasná pomoc z nouze. Všimněme si excelentních pokroků fašismu v ekonomice, vzdělání a administrativních reformách, Kallen přidává, že "v tomto ohledu fašistická revoluce není nepodobná komunistická revoluci. Každá z nich je aplikací síly... ideologie na určité podmínky. Každá z nich by měla mít, co nejsvobodnější příležitost, jakmile se jí podaří začít. . . ." Doprovodný úvodník v „New Republic“ podporoval Kallenovu tezi a přidával, že „nepřátelští kritici by si měli dát pozor na odsuzování politického experimentu, který povzbuzuje v celém národě narůstající morální energii a zvyšuje svoje aktivity tím, že je podřizuje hluboce pocítovanému společnému účelu.“ *New Republic* 49 (12. leden, 1927), str. 207-2013. Citováno v John Patrick Diggins, „Mussolini’s Italy: The View from America, PhD. disertace, University of Southern California, 1946, str. 214-217.

(55) Narozen v Irsku, David Croly se stal významným žurnalistou v New York City a povýšil na redaktora novin "New York World." Croly zorganizoval první pozitivistický kroužek ve Spojených státech a financoval americkou přednáškovou cestu comtiána Henryho Edgarda. Positivistický kroužek se setkával v Crolyho domě a v roce 1871 Croly vydal „A Positivist Primer.“ Když se v roce 1869 Herbert narodil, byl otcem zasvěcen boží humanitě, symbolu Comteho víry

- v humanitu. Viz objasňující biografii Herberta od Davida W. Levyho, *Herbert Croly of the New Republic* (Princeton, N. J.: Princeton University Press, 1985).
- (56) Viz Jerry Israel, *Progressivism and the Open Door: America and China, 1905-1921* (Pittsburghu: University of Pittsburgh Press, 1971).
- (57) Pro oživení kyselého portrétu aktivit historiků za 1. světové války viz C. Hartley Grattan, "The Historians Cut Loose," *American Mercury*, srpen 1927, přetisknuto v Haw Elmer Barnes, *In Quest of Truth and Justice*, 2. vydání (Colorado Springs, Colo.: Ralph Myles Publisher, 1972), str. 142–64. Rozsáhlejší vysvětlení je v George T. Blakey, *Historians on the Homefront: American Propagandists for the Great War* (Lexington: University Press of Kentucky, 1970). Gruber ve své *Mars a Minerva*, se zabývá akademiky a společenskými vědami, ale zaměřuje se na historiky. James R. Mock a Cedric Larson, *Words that Won the War* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1939), předkládají příběh "Creel Committee," Výboru pro veřejné informace (Committee on Public Information), oficiálního ministerstva propagandy během války.
- (58) Viz užitečnou biografii Elyho od Benjamin G. Readerse, *The Academic Mind and Reform: The Influence of Richard T. Ely in American Life* (Lexington: University Press of Kentucky, 1966).
- (59) Sidney Fine, *Laissez faire and the General-Welfare State: A Study of Conflict in American Thought 1865-1901* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1956), str. 239-240.
- (60) Fine, *Laissez Faire*, str. 180-181.
- (61) John Rogers Commons (1862-1945) byl ze staré yankeeské rodiny, potomek Johna Rogerse, puritánského mučedníka v Anglii a byl narozen v yankeeské oblasti ve Western Reserve v Ohiu a vychováván v Indianě. Jeho vermontská matka byla vnučkou z líně pietismu Oberlinské vyšší školy a poslala Johna do Oberlinu v naději, že by se mohl stát pastorem. Když byl na vysoké škole, Commons a jeho matka vydali na žádost Ligy proti výčepům knihu podporující prohibici. Po absolvování školy šel Commons na universitu Johnse Hopkinse, aby studoval pod Elym, ale na fakultě propadl. Viz John R. Commons, *Myself* (Madison: University of Wisconsin Press, 1964). Také viz Joseph Dorfman, *The Economic Mind in American Civilization* (New York: Viking, 1949), svazek 3, str. 276-277; Mary O. Furnerová, *Advocacy and Objectivity: A Crisis in the Professionalization of American Social Science, 1865-1905* (Lexington: University Press of Kentucky, 1975), str. 198-204.
- (62) Quandt, „Religion and Social Thought,“ str. 402-403. Ely neočekával, že

tisícileté království by bylo daleko. Věřil, že je úkolem universit a společenských věd „učit o složitostech křesťanské povinnosti bratrství ve snaze o příchod Nového Jeruzaléma, „který my všichni horlivě očekáváme.“ Církevní mise měla zaútočit na každou ďábelskou instituci, „dokud se země nestane novou zemí a všechna její města, městy Božími.“

(63) Gruber, Mars and Minerva, str. 114.

(64) Viz Rader, Academic Mind, str. 181-191. Pro přidružení vrcholného big byznysu k Národní bezpečnostní lize, zvláště J. P. Morgana a jiných z Morganovy družiny, viz C. Hartley Grattan, Why We Fought (New York Vanguard Press, 1929), str. 117-118 a Robert D. Ward, „The Origin and Activities of the National Security League, 1914-1919,“ Mississippi Valley Historical Review 38 (březen 1960): str. 51-65.

(65) Obchodní komora Spojených států vysvětlovala dlouhodobý ekonomický přínos odvodů tak, že to bude pro americkou mládež „nahradila období demoralizující svobody bez omezení obdobím prospěšné disciplíny.“ John Patrick Finnegan, Against the Specter of Dragon: The Campaign for American Military Preparedness, 1914-1917 (Westport, Conn.: Greenwood Press, 1974), str. 110. O široké a nadšené podpoře odvodů v obchodní komoře viz Chase C. Mooney a Martha E. Layman, „Some Phases of the Compulsory Military Training Movement, 1914-1920,“ Mississippi Historical Review 38 (březen 1952): str. 640.

(66) Richard T. Ely, Hard Times: The Way in and Way Out (1931), citováno v Joseph Dorfman, The Economic Mind in American Civilization (New York: Viking, 1949), svazek 5, str. 671; a v Leuchtenburg, „The New Deal,“ str. 94.

(67) Ely sestavil pro madisonskou pobočku legie pro loajalitu super patriotický slib, slibující svým členům „vykořenit neloajálnost.“ Slib také vyjadřoval naprostou podporu Špionážnímu zákonu (Espionage Act) a sliboval „pracovat proti La Follettismu ve všech jeho anti-válečných formách.“ Reader, Academic Mind, str. 183ff.

(68) Gruber, Mars and Minerva, str. 207.

(69) Ibid., str. 207.

(70) Ibid., str. 208 a 208n.

(71) Ibid., str. 209-10. Ve svém životopise napsaném v roce 1938 Richard Ely přepsal historii, aby zakryl svoji neslavnou roli v kampani za to dostat La Folletteho. Potvrdil podepsání petice, ale potom měl tu troufalost, že tvrdil, že „nepatřil k vůdcům kroužku těch, jak si La Folletta myslel, kteří nechali petici kolovat...“ Není zde žádná zmínka o jeho tajné výzkumné kampani proti La

Follettemu.

(72) Více o anti La Follettovské kampani viz H. C. Peterson a Gilbert C. Fite, *Opponents of War: 1917-1918* (Madison: University of Wisconsin Press, 1957), str. 68-72; Paul L. Murphy, *World War I and the Origin of Civil Liberties in United States* (New York: W. W. Norton, 1979), str. 120; a Belle Case La Follette a Fola La Follette, Robert M. La Follete (New York: Macmillan, 1953), sv. 2.

(73) Tak, T. W. Hutchison si z velmi odlišné perspektivy všímá kontrastu mezi důrazem Karla Mengera na blahodárné, neplánované jevy ve společnosti, jako je volný trh, a růstem „sociálního sebevědomí“ a vládního plánování. Hutchinson rozpoznal, že klíčovou komponentou společenského sebeuvědomění jsou vládní statistiky. T. W. Hutchison, *A Review of Economics Doctrines. 1870-1929* (Oxford: Clarendon Press, 1953), str. 150-151, 427.

(74) Fine, *Laissez-Faire*, str. 207.

(75) Solomon Fabricant, *The Trend of Government Activity in the United States since 1900* (New York: National Bureau of Economic Research, 1952), str. 143. Podobně, autoritativní práce o růstu vlády v Anglii, toto podává tímto způsobem: "Akumulace faktických informací o sociálních podmínkách a rozvoji ekonomiky a společenských věd zvýšila tlak na státní intervence... Jak se statistika vylepšila a znásobily se počty badatelů společenských věd, přetrvávající existence takovýchto podmínek se dostávala před veřejnost. Rostoucí znalost o nich vyburcovala vlivné kruhy a vybavila hnutí pracující třídy věcnými zbraněmi." Moses Abramovitz a Vera F. Eliasberg, *The Growth of Public Employment in Great Britain* (Princeton: National Bureau of Economic Research, 1957), str. 22-23, 30. Viz také M. I. Cullen, *The Statical Movement in Early Victorian Britain: The Foundation of Empirical Social Research* (New York: Barnes & Noble, 1957).

(76) Viz Joseph Dorfman, "The Role of the German Historical School in American Economic Thought." *American Economic Review, Papers and Proceeding* 45 (květen 1955) str. 18 George Hildebrand poznamenal k induktivnímu důrazu Německé historické školy, že "pravděpodobně zde je potom nějaké spojení mezi tímto druhem tvrzení a populární idejí plánování v pozdějších dobách." George H. Hildebrand, "International Flow of Economic Ideas-Discusion," *ibid.*, str. 37.

(77) Dorfman, "Role," str. 23. O Wrightovi a Adamsovi viz Joseph Dorfman, *The Economic Mind in American Civilization* (New York: Viking Press, 1949), sv. 3, 164-174, 123; a Boyer, *Urban Masses*, str. 163. Navíc, první profesor statistiky ve Spojených státech, Roland P. Falkner, byl oddaným studentem Engela a překladatelem prací Engelova asistenta Augusta Meitzena.

(78) Irving Norton Fisher, *My Father Irving Fisher* (New York: Comet Press, 1956), str. 146-147. Také stran Fishera, viz Irving Fisher, *Stabilised Money* (London: Allen & Unwin, 1935), str. 383.

(79) Fisher, *My Father*, str. 264-267. O Fisherově roli a vlivu během této doby, viz Murray N. Rothbard, *America's Great Depresion*, 4. vydání (New York: Richardson & Snyder, 1983). Také viz Joseph S. Davis, *The World Between the Wars, 1919-39, An Economist's Wiev* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1975), str. 194; a Melchior Palyi, *The Twilight of Gold, 1914-1936: Myth and Realities* (Chicago: Henry Regnery, 1972), str. 240, 249.

(80) Wesley C. Mitchell byl starým yankejským pietistickým potomkem. Jeho prarodiče byli farmáři ve státě Maine a potom na západě státu New Yorku. Jeho otec následoval cestu mnoha Yankeeů imigrující na farmy na severu státu Illinois. Mitchell navštěvoval Chicágskou universitu, kde byl silně ovlivněn Veblenem a Johnem Deweyem. Dorfman, *Economic Mind*, sv. 3, str. 456.

(81) Dorfman, *Economic Mind*, sv. 4, str. 376, 361.

(82) Lucy Sprague Mitchell, *Two Lives* (New York: Simon and Schuster, 1953), str. 363. Pro více o tomto celém předmětu, viz Murray N. Rothbard, "The Politics of Political Economist: Comment," *Quartely Journal of Economics* 74 (listopad 1960): str. 659-665.

(83) Viz především James Weinstein, *The Corporate Ideal in the Liberal State, 1900-1918* (Boston: Beacon Press, 1968); a Samuel P. Hays, "The Politics of Reform in Municipal Government in the Progressive Era," *Pacific Northwest Quartely* 59 (říjen 1961), str. 157-169.

(84) David Eakins, "The Origins of Corporate Liberal Policy Research, 1916-1922: The Political-Economic Expert and the Decline of Public Debate," v Israel, edice, *Building the Orgnizational Society*, str. 161.

(85) Herbert Heaton, Edwin F. Gay, *A Scholar in Action* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1952). Edwin Gay se narodil v Detroitu jako výhonek staré Nové Anglie. Jeho otec se narodil v Bostonu a vstoupil do dřevařského byznysu svého tchán v Michiganu. Gayova matka byla dcerou bohatého kazatele a dřevaře. Gay vstoupivší na Michiganskou universitu, byl významně ovlivněn učením Johna Deweye, a potom pobýval na fakultě pro postrgraduální studium v Německu po více než tucet let, aby nakonec získal svůj Phd. titul v ekonomické historii na Berlínské universitě. Hlavními německými vlivy na Gaye byly Gustav Schmoller, vůdce Německé historické školy, který zdůrazňoval to, že ekonomie musí být "induktivní vědou," a Adolf Wagner, také z Berlínské university, který

stranil rozsáhlým vládním intervencím do ekonomiky v zájmu křesťanské etiky. Nazpět v Harvardu, byl Gay hlavní jednotlivou silou spolupracující s Bostonskou obchodní komorou, protlačující zákon o továrenské inspekci práce ve státě Massachusetts a z kraje roku 1911 se stal Gay prezidentem massachusettské pobočky Americké asociace pro pracovní zákonodárství (American Association for Labor Legislation), organizace založené Richardem T. Elym a zasvěcené agitaci za vládní zásahy v oblasti odborů, minimálních mezd, nezaměstnanosti, veřejných prací a sociálních dávek.

(86) O tahanicích a změnách mezi Rockefellerovými poradci stran Institutu pro ekonomický výzkum, viz David M. Grossman, "American Foundations and the Support of Economic Research, 1913-29," *Minerva* 22 (jaro-léto, 1982): str. 62-72.

(87) Viz Eakins, "Origins," str. 166-167; Grossman, "American Foundations," str. 76-78; Heaton, Edwin F. Gay. O Stoneovi viz Dorfman, *Economic Mind*, sv. 4, str. 42, 60-61; a Samuel Haber, *Efficiency and Uplift: Scientific Management in the Progressive Era 1890-1920* (Chicago: University of Chicago Press, 1964), str. 152, 165. Během svého marxistického období, Stone přeložil Marxovu knihu *Bída filosofie*.

(88) Viz Guy Alchon, *The Invisible Hand of Planning: Capitalism, Social Science and the State in the 1920's* (Princeton, N. J.: Princeton University Press, 1985), str. 54ff.

(89) Collier a Horowitz, *The Rockefellers*, str. 140.

(90) Eakins, "Origins," str. 168. Viz také Furner, *Advocacy and Objectivity*, str. 282-286.

(91) Stephen Skowronek, *Building a New American State: The Expansion of the National Administrative Capacities, 1877-1920* (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), str. 187-188.

(92) Místopředsedou IGR byl vysloužilý obchodník a dřevař a bývalý president Washingtonské university St. Louis, Robert S. Brookings. Tajemníkem IGR byl James F. Curtis, bývalý zástupce ministra financí za Tafta a nyní tajemník a zástupce guvernéra Newyorské federální rezervní banky. Jinými lidmi v řadách IGR byli: expresident Taft; železniční manažer Frederick A. Delano, strýc Franklina D. Roosevelta a člen Federální rezervní rady (Federal Reserve Board); Arthur T. Hadley, ekonom a president Yaleho university; Charles C. Van Hise, progresivní president Wisconsinské university a spojenec Elyho; reformátor a vlivný mladý profesor práva z Harvardu, Felix Frankfurter; Theodore N. Vail, předseda společnosti AT&T; progresivní inženýr a podnikatel, Herbert C. Hoover;

- a finančník R. Fulton Cutting, úředník Newyorské kanceláře pro municipiální výzkum. Eakins, "Origins," str. 168-169.
- (93) O Obchodní ekonomické radě (Commercial Economy Board) viz Grosvenor B. Clarkson, *Industrial America in the World War: The Strategy Behind the Line, 1917-1918* (Boston: Houghton Mifflin, 1923), str. 211ff.
- (94) Alchon, *Invisible Hand*, str. 29. Mitchell vedl sekci cenové statistiky Výboru pro pevné ceny Válečné průmyslové rady.
- (95) Heaton, Edwin Gay, str. 129.
- (96) Viz Rothbard, "War Collectivism," str. 100-112 (Viz poslední kapitolu této knihy).
- (97) Viz Heaton, Edwin Gay, str. 129ff; a výbornou knihu o návrhu smlouvy, Lawrence E. Gelfand, *The Inquiry: American Preparations for Peace, 1917-1919* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1963), str. 166-168, 177-178.
- (98) Heaton, Edwin Gay, str. 135. Viz také Alchon, *Invisible Hand*, str. 35-36.
- (99) V roce 1939 byla Rozpočtová kancelář přeměněna na Výkonnou kancelář, a tak bylo dosaženo cílů IGR.
- (100) Moulton byl profesorem ekonomie na Chicagské universitě a vicepresidentem Chicagské obchodní asociace. Viz Eakins, "Origins," str. 172-177; Dorfman, *Economic Mind*, sv. 4, str. 111, 195-197.
- (101) Gay doporučil tuto skupinu jednomu ze zakladatelů sboru, Thomasi W. Lamontovi. Byl to Gayův návrh, že CFR započne svůj hlavní projekt tím, že vytvoří "autoritativní" odborný časopis, *Foreign Affairs*. A byl to Gay, kdo vybral harvardského historika kolegu Archibalda Caryho Coolidgeho jako prvního redaktora a reportéra novin *New York Post* Hamiltona Fishe Armstronga jako zastupujícího redaktora a výkonného ředitele CFR. Viz Lawrence H. Shoup a William Minter, *Imperial Brain Trust: The Council on Foreign Relations and United States Foreign Policy* (New York: Monthly Review Press, 1977), str. 16-19, 105, 110.
- (102) Ellis, W. Hawley, "Herbert Hoover and Economic Stabilization, 1921-1922," v E. Hawley, ed. *Herbert Hoover as Secretary of Commerce: Studies in New Era Thought and Practice* (Iowa City: University of Iowa Press, 1981), str. 52.
- (103) Hawley, "Herbert Hoover," str. 53. Také viz *ibid.*, str. 42-54. O pokračující spolupráci mezi Hooverem, Gayem a Mitchellem během 20. let 20. století viz Alchon, *Invisible Hand*.
- (104) Alchon, *Invisible Hand*, str. 39-42; Dorfman, *Economic Mind*, sv. 3, str. 490.
- (105) Jednou výjimkou byla kritická recenze v "Commercial and Financial

Chronicle" (18. květen 1929), která se vysmívala představám předkládaným čtenáři o tom, že schopnost Spojených států "v pokračování prosperity je skoro nekonečná." Citováno v Davis, *World Between the Wars*, str. 144. Také o studii *Recent Economic Changes* a názorech ekonomů té doby viz *ibid.*, str. 136-151, 400-417; David W. Eakins, "The Development of Corporate Liberal Policy Researcher ve Spojených státech, 1885-1965," doktorská disertace Wisconsin University, 1966, str. 166-169, 205; a Edward Angly, *edice, Oh Yeah?* (New York: Viking Press, 1031).

(106) V roce 1930 publikoval Hunt popularizační shrnutí v délce knihy, *An Audit of America. On Recent Economic Changes*, viz také Alchon, *Invisible Hand*, str. 129-133, 135-142, 145-151 a 213.

(107) Department of Labor - FSA Appropriation Bill for 1945, slyšení před podvýborem pro dotace. 78. kongres, 2. sezení, část I (Washington, 1945), str. 258f. a 276f. Citováno z Rothbard, "Politics of Political Economists," str. 665. O nárůstu počtu ekonomů a statistiků ve vládě, zvláště během válečných časů, viz také Herbert Stein, "The Washington Economics Industry," *American Economic Association Papers and Proceeding* 76 (květen 1986), str. 2-3.

B. Válečný kolektivismus v první světové válce

Více než jiná jednotlivá období byla první světová válka kritickým předělem pro americký podnikatelský systém. Byl to „válečný socialismus,“ totálně plánovaná ekonomika provozovaná většinou zájmy velkého byznysu skrze působení centrální vlády, která sloužila jakožto model, precedent a inspirace státně korporativního kapitalismu po zbytek 20. století.

Tato inspirace a příklad se neobjevily jen ve Spojených státech, ale také ve válečných ekonomikách hlavních bojujících zemí v první světové válce. Válečný kolektivismus ukázal, že bylo možné, aby se zájmy velkého byznysu v Západním světě radikálně proměnily od předchozího, většinou volno tržního kapitalismu k novému řádu charakteristickému vládními intervencemi a plánováním za účelem poskytování sítě dotací a monopolistických privilegií zájmům byznysu a zvláště velkému byznysu. Zvláště ekonomika měla být kartelizována pod egidou vlády, se zvýšenými cenami a výrobou nastavenou a omezovanou dle klasického vzoru monopolů; a vojenské a jiné vládní smlouvy měly být přivedeny k rukám protěžovaných korporátních výrobců. Pracovní síla, která byla ve větší hlasitější, měla býti zkrocena a držena na uzdě tohoto nového státně kapitalistického řádu pomocí zřízení spolupracujících odborů a díky přibrání ochotných vůdců odborů, jakožto méně významných spolupracovníků, do plánovacího systému.

V mnoha způsobech byl nový řád pozoruhodným návratem starého merkantilismu, s jeho agresivním imperialismem a agresivním nacionalismem, jeho všeprostupujícím militarismem a jeho gigantickou sítí dotací a monopolistických privilegií pro velký byznys. Ve 20. století byla samozřejmě forma neomerkantilismu průmyslová, spíše než obchodní, protože průmyslová revoluce přivedla to, že se výroba a průmysl staly dominantní ekonomickou formou. Ale byla zde jedna významná změna u neomerkantilismu. Původní merkantilismus byl brutálně upřímný ve své třídní vládě, a ve svém pohrdání průměrným dělníkem a spotřebitelem. (1) Místo toho nové rozložení pokrylo novou formu vlády takovým vzezřením, které propagovalo všeobecné národní zájmy, blahobyt pracujících pomocí nového zastoupení práce a veřejné dobro všech občanů. Proto ta důležitost stran poskytující tak potřebné populární legitimacy a podpory pro novou ideologii levicového liberalismu 20. století, proto to chválení a oslavování nového řádu.

V kontrastu k laissez-faire liberalismu (klasického liberalismu) předchozího století, nový liberalismus získal lidovou popularitu pro nový systém tím, že prohlásil, že se radikálně liší od starého, vykořisťovatelského merkantelismu ve svém přístupu k blahobytu celé společnosti. A v oplátku za tuto ideologickou podporu ze strany nových „korporátních“ liberálů, nový systém vybavil liberály prestiží, příjmem a mocí, kteréžto přišly s postaveními, ve kterých se detailně plánoval systém stejně jako ideologická propaganda v jeho zájmu.

Co se týká jejich úlohy, liberální intelektuálové nezískali jen prestiž a trošku moci v novém řádu, dosáhli také uspokojení ve víře, že tento nový systém vládních intervencí by byl schopen překonat slabosti a sociální konflikty, které viděli ve dvou hlavních alternativách: laissez-faire kapitalismu anebo proletářském, marxistickém socialismu. Intelektuálové viděli nový řád, jakožto to, co přináší harmonii a spolupráci všech vrstev v zájmu obecného blahobytu pod egidou velké vlády. V liberálním vidění světa, nový řád poskytoval střední cestu, „životný střed“ pro národ, jakožto protiklad k extrémům levice a pravice.

I.

Není zde žádné místo na to, abychom se mohli zabývat širokou rolí velkého byznysu a zájmům byznysu v tom dostat Spojené státy do první světové války. Široké ekonomické styky s komunitami velkého byznysu v Anglii a Francii, skrze vývozní smlouvy a skrze půjčky Dohodě, zvláště ty podepsané politicky mocnou společností J. P. Morgan & spol. (která také sloužila jakožto agent pro britskou a francouzskou vládu), spolu s boomem vyvolaným domácími a dohodovými vojenskými objednávkami, to vše hrálo hlavní roli při vstupu Spojených států do války. Navíc, skoro celá podnikatelská komunita na východním pobřeží podporovala směřování k válce. (2)

"Mimo role big byznysu v tom, že tlačil USA na cestu jdoucí k válce, byl big byznys podobně nadšený z rozšiřujícího se plánování a ekonomické mobilizace, kterou by válka mohla samozřejmě vyžadovat. Tak, raným nadšencem do válečné mobilizace byla "Obchodní komora Spojených států," která byla vedoucím obhájcem průmyslové kartelizace pod vedením federální vlády již od svého vytvoření v roce 1912. Měsíčník komory „The Nation's Business“, předvídal uprostřed roku 1916 to, že mobilizace ekonomiky by přinesla rozdělení moci a zodpovědnosti mezi vládu a

byznys. A předseda „Amerického výkonného výboru pro národní obranu“ (U. S. Chamber's Executive Committee on National Defense) napsal nakonci roku 1916 firmě du Pont o svých očekáváních to, že „otázka munice se zdá být největší příležitostí pro podporu nového ducha“ spolupráce mezi vládou a průmyslem. (3)

První organizací, která směřovala k ekonomické mobilizaci pro válku, byl „Výbor pro průmyslovou připravenost“ (Committee on Industrial Preparedness, ve zkratce CIP), který roku 1916 povstal z "Výboru pro průmyslovou připravenost" z „Námořní poradní rady“ (Naval Consulting Board), výboru průmyslových poradců námořnictva, kteří se věnovali rozšiřování Amerického námořnictva. Charakteristicky, nový CIP byl úzkou smíšenou veřejnou-soukromou organizací, která oficiálně byla ramenem federální vlády, ale financována byla jen soukromými příspěvky. Navíc, členové výboru z průmyslu, pracovali vlastenecky zdarma, byli tak schopni si udržet svoje soukromá zaměstnání a příjmy. Předsedou CIP a oddaným nadšencem pro mobilizaci průmyslu, byl Howard E. Coffin (1873-1937), vicepresident důležité firmy „Hudson Motor Co.“ z Detroitu. Pod Coffinovým směřováním, CIP organizoval národní soupis tisíců průmyslových zařízení pro výrobu munice. Kvůli propagaci tohoto úsilí, bylo toto úsilí pokřtěno souslovím „průmyslová připravenost“, Coffin byl schopen mobilizovat „Americkou novinářskou společnost“ (American Press Association), „Spojené kluby pro reklamu ve světě“ (Associated Advertising Clubs of the World), velebené noviny „New York Times“ a velkou část amerického průmyslu. (4)

CIP byl nahrazen koncem roku 1916 plně vládní Radou pro národní obranu (Council of National Defense; ve zkratce CND), jejíž Poradní komise – většinou se skládající ze soukromých průmyslníků – se stala její reálně působící agenturou. (Rada pro národní obranu se příhodně skládala z několika členů vlády.) President Wilson vyhlásil účel CND, ten byl v tom, že CND měla organizovat „celý průmyslový mechanismus... nejefektivnějším způsobem.“ Wilson shledal CND obzvláště cennou, protože tato rada „otevřít nový a přímý kanál komunikace a spolupráce mezi byznysem a vědci a všemi odděleními vlády...“ (5) Také vítal personál Poradní komise CND jakožto známku „vstupu nestranických inženýrů a odborných profesí do záležitostí americké vlády“ v bezprecedentním rozsahu. Tito členové, prohlašoval president velkohubě, měli sloužit bez platu, „efektivnost bude jejich jediným předmětem a amerikanismus jejich jediným motivem.“ (6)

Jásaje nad novou CND, Howard Coffin du Pontům napsal v prosinci 1916, že „je naší nadějí, že můžeme položit základy pro tuto úzce stmelenou strukturu, průmyslovou, občanskou a vojenskou, která jak si každý myslící Američan uvědomuje, je vitální pro budoucí život v této zemi, v míru a i v obchodě, ne méně než v možné válce.“ (7)

Obzvláště vlivným byl při založení CND ministr financí William Gibbs McAdoo, zeť presidenta Wilsona a bývalý zakladatel Hudsonských a Manhattanských železnic a společník Ryanovských zájmů na Wall Streetu. (8) Šéfem poradní komise CND byl Walter S. Gifford, který byl kdysi jedním z vedoucích činitelů Coffinova výboru a přišel do vlády ze svého místa, jakožto šéf statistik společnosti „American Telephone and Telegraph Co.,“ velkého monopolního podnikání z okruhu Morganů. Dalšími „nestraníky“ byly: Daniel Willard, president Baltimorské a ohijské železnice; finančník z Wall Streetu Bernard M. Baruch; Howard E. Coffin; Julius Rosenwald, president společnosti „Sears, Roebuck and Co.; Samuel Gompers, odborářsky boss; a dále jeden vědec a jeden význačný chirurg.

Měsíce před americkým vstupem do války, poradní komise CND vytvořila to, co se pak stalo celým systémem nakupování válečných dodávek, systémem řízení potravin a systémem cenzury tisku. Byla to poradní komise, která se setkala s potěšenými zástupci různých odvětví průmyslu a řekla podnikatelům, aby vytvořili sami výbory pro prodej svých produktů vládě a pro zafixování cen těchto produktů. Daniel Willard byl, nepřekvapivě pověřen tím, aby se zabýval železnicemi, Howard Coffin muničními továrnami a strojírenstvím, Bernard Baruch surovinami a rudami, Julius Rosenwald dodávkami a Samuel Gompers prací. Myšlenka ustavení výborů různých odvětví „dostat jejich zdroje dohromady,“ začala u Bernarda Barucha (1870-1965). Komoditní výbory CND se postupně nevyhnutelně skládaly z vedoucích průmyslníků z každé průmyslové oblasti; tyto výbory potom vyjednávaly s výbory jmenovanými průmyslem. (9)

Na doporučení poradní komise byl Herbert Clark Hoover (1874-1964) jmenován šéfem nové Administrativy potravin. Dokonce března 1917 CND jmenovala Nákupní radu, aby tato koordinovala vládní nákupy od průmyslu. Předseda této rady, jejíž jméno bylo brzy změněno na "Všeobecnou muniční radu" (General Munitions Board), byl Frank A. Scott, dobře známý clevelandský výrobce a president společnosti „Warner & Swasey Co.“

No, centralizovaná mobilizace ale postupovala pomalu kvůli byrokratickým zmatkům a "Obchodní komora Spojených států" žádala Kongres o to, že by řediteli CND "měla býti dána autorita na ekonomickém poli podobná té, kterou má šéf státu na vojenském poli," (10) Konečně byly začátkem července oddělení surovin, munice a dodávek sloučeny do nové "Válečné průmyslové rady" (War Industries Board; ve zkratce WIB), se Scottem jakožto předsedou. Rada se stala ústřední agenturou pro kolektivismus v první světové válce. Funkcí WIB se stalo koordinování nákupů, přidělování komodit a pevné stanovení cen a priorit ve výrobě.

WIB však provázely administrativní problémy a hledal se uspokojivý "autokrat", který by řídil celou ekonomiku. Jakožto předseda této nové organizace. Ochetný autokrat byl nakonec objeven v osobě Bernarda Barucha začátkem března 1918. S výběrem Barucha, kterýžto výběr byl silně podněcován ministrem McAdooem u prezidenta Wilsona, dosáhl válečný kolektivismus své finální podoby. (11) Baruchovo doporučení pro tento úkol bylo nezpochybnitelné; byl raným podporovatelem směřování k válce, Baruch představil návrh pro válečnou mobilizaci průmyslu prezidentu Wilsonovi již v roce 1915.

WIB rozvinul rozsáhlý aparát, který propojoval určitá odvětví skrze komoditní divize většinou obsazené těmito samotnými odvětvími. Historik WIB, sám jeden z jejích vůdčích postav, jásal nad tím, že WIB ustavil: „systém koncentrování obchodu, průmyslu a všech sil vlády, který neměl srovnání mezi všemi ostatními národy... Bylo to tak provázané s odděleními pro dodávky pro armádu a námořnictvo, pro Spojence a s jinými odděleními vlády, že šlo o svoji vlastní entitu... její rozhodnutí a její činnost... byly vždy založeny na náčrtu celé situace. Současně prostřednictvím komoditních divizí a sekcí, které byly v kontaktu s odpovědnými výbory komodit, které se těmito komoditami zabývají, Válečná průmyslová rada rozšířila svá tykadla do nejnižších sfér průmyslu. Nikdy dříve zde nebylo takové zaměření se na znalosti stran širokého pole amerického průmyslu, obchodu a dopravy. Nikdy dříve zde na kontinentě nebyl takový přístup k vševědoucnosti v otázkách podnikatelských záležitostí.“ (12)

Vůdčí představitelé velkého byznysu pronikli do struktury WIB od samotné rady dolů ke komoditním sekcím. Tak, místopředseda Alexander Legge přišel z firmy „International Harvester Co.“; podnikatel S. Brookings byl hlavní postavou trvající

na ustavení pevných cen; Georg N. Peek, který měl na starosti hotové výrobky, byl vicepresidentem „Deere&Co.“ vedoucí firmy vyrábějící zemědělské zařízení. Robert S. Lovett, pověřený prioritami, byl předsedou rady železnice Union Pacific a J. Leonard Replogle, administrátor ocelářství, byl presidentem společnosti „American Vanadium Co.“ Mimo přímou strukturu WIB byl Daniel Willard z Baltimorské a ohijské železnice pověřen národními železnicemi a velkopodnikatel Herbert C. Hoover byl „Potravinářským carem.“

Při udělování válečných zakázek se v žádném případě nejednalo o konkurenční nabídky. Konkurence v efektivnosti a nákladech byla smetena stranou a průmyslem ovládaná WIB předávala zakázky tak, jak se jí to zdálo vyhovující.

Jakákoliv vzpurná individualistická firma, která neměla ráda mandáty a nařízení WIB byla brzy zmáčkuta mezi donucení, které bylo ovládané vládou a tupením za kolaboraci ze strany svých organizovaných kolegů. Tak, Grosvenor Clarkson píše: „Individualističtí američtí průmyslníci byli zděšeni, když zjistili, že průmysl byl odveden, podobně jako lidská síla... Byznys chtěl svoji vlastní nadvládu, vytvořit si vazby a sám si hlídat svoji vlastní podřízenost. Byly zde a tam hořké a bouřlivé protesty, zvláště z těch odvětví, která byla zkrácena anebo zastavena... Ale trhliny v rouše autority byly dostatečně vyplněny poslušným a kooperativním duchem průmyslu. Občasný narušitel snažící se vyvléknout z mandátů rady jen zjistil, že je ostrakizován svými společníky v odvětví.“ (13)

Jedním z nejdůležitějších nástrojů válečného kolektivismu byla divize WIB zaměřená na úspory, agentura opět se skládající většinou z vedoucích činitelů z výroby. Divize pro úspory začala jako "Obchodní ekonomická rada" CND, duchovní dítě svého prvního předsedy, chicagského podnikatele A. W. Shawa. Rada nebo divize by navrhovala úspory v průmyslu a podněcovala by zájem odvětví o ustavení kooperativních regulací. Regulace rady byly pravděpodobně "dobrovolné," dobrovolně vynucené "donucením pomocí obchodního mínění - které automaticky dozorovalo to, že se doporučení dodržují." Kvůli "praxi přijaté ohromným souhlasem, a i naléháním ze strany ... kolegů v oboru, zvláště když to neslo punc vlastenecké služby v čase nouze, nebylo jednoduché tohoto nedbat." (14)

Tímto způsobem ve jménu válečných "úspor" se Divize pro úspory vydala na cestu racionalizace, standardizace a kartelizace průmyslu způsobem, který by

snad mohl trvale pokračovat i po skončení války. Arch W. Shaw shrnul úkol divize následovně: drasticky omezit počet stylů, velikostí a tak dále u výrobků průmyslu; eliminovat různé styly a varianty; standardizovat velikosti a měřidla. Že toto bezohledné a nekompromisní potlačení konkurence v průmyslu nebylo zamýšleno jako čistě válečné opatření je zřejmé z této pasáže od Grosvernora Clarksona: "Světová válka byla zázračnou školou... Ukázala nám, kolik věcí lze zlepšit, že nevíme, kde začít s trvalým využíváním toho, co již víme. Divize pro úspory sama ukázala, že pouhé odstranění veteše zbytečných zvyků a zbytečné rozmanitosti neužitečných variant by přineslo dobrý podíl na zisku světovému kapitálu... Je možná příliš optimistické doufat, že z triumfálního experimentu Divize pro úspory vyplyne nějaký zisk pro mírovou dobu. No, svět nyní potřebuje úspory stejně tak mnoho, jako v době války." (15)

Těšíce se na budoucí kartelizaci, Clarkson prohlašoval, že takovéto "úspory" v době míru... představují úzké a solidární svazky konkurenčních odvětví, jaké jsou stěžejí možné za decentralizovaného podnikání, které je vymáháno našimi zákony proti trustům." Životopisec Bernarda Barucha shrnul trvalé výsledky povinných „úspor“ a standardizaci následovně: „Válečné úspory omezily styly, varianty a barvy oblečení. Standardizovaly velikosti... Zakázaly 250 různých typů pluhů v USA, nezmiňují 755 druhů vrtáků... masová výroba a masová distribuce se stala zákonem země... To, potom bylo cílem následující čtvrtiny 20. století: „Standardizovat Americký průmysl“; učinit válečnou nutnost věcí výhodnou v míru.“ (16)

Nejen Divize pro úspory, ale celá struktura válečného kolektivismu a kartelizace vytvořila vizi byznysu a vlády o budoucí poválečné ekonomice. Jak Clarkson bez obalu tvrdil: „Je malý zázrakem, že lidé, kteří se zabývají národním průmyslem... přemýšlí s určitým druhem intelektuálního pohrdání, co se týká náhodných zmatků v průmyslu v době míru, s jeho opakujícími se cykly boomu a úpadku a jeho vnitřními pokusy o přizpůsobení se po těchto událostech. Z jejich přemýšlení vyrůstají sny o řízeném ekonomickém světě.“

„Chápou Ameriku jako „komoditně rozdělenou“ za účelem řízení světového obchodu. Vidí celý obchod světa pečlivě sečtený a zaznamenaný ve Washingtonu, zaznamenané požadavky, americké zdroje na požádání, kohoutky otevřené nebo zavřené podle okolností. Stručně, národní mysl a vůle čelí mezinárodnímu obchodu a drží se svého vlastního při vydávání rozkazů

byznysu.“ (17)

Srdcem a duší mechanismu kontroly průmyslu ze strany WIB bylo jejich 60 různých komoditních sekcí, výborů dozorujících různé skupiny komodit, které byly obsazeny téměř výhradně podnikateli z příslušných odvětví. Navíc tyto výbory jednali s více jak třemi stovkami výborů válečných služeb průmyslu, které byly jmenované příslušnými průmyslovými skupinami pod egidou "Obchodní komory Spojených států." Není žádným překvapením, že v takovéto pohodové atmosféře byl velký kus harmonie mezi byznysem a vládou. Jak Clarkson obdivně popisuje: "Podnikatelé zcela zasvěcení vládním službám a plní porozumění problémům průmyslu, nyní stojí proti podnikatelům, kteří celý tento průmysl reprezentovali... ale sympatizovali s cíli vlády." A: "Komoditní sekce byly byznysem ovládajícím vládní byznys pro obecné dobro... Válečné komitety průmyslu věděly, rozuměly a věřily komoditním šéfům. Byly stejného složení." (19)

Dohromady, Clarkson jásal nad tím, že komoditní sekce byly "mobilizovány průmyslem a jím vycvičeny, poslouchaly, byly zapálené a jím zcela personálně obsazené. Byly militantní a semknuté v řadách." (20) Obchodní komora byla obzvláště nadšená systémem výborů válečné služby, systém, který v době míru popoháněl také hnutí obchodních sdružení. President Obchodní komory Harry A. Wheeler, vicepresident společnosti „Union Trust Co.“ z Chicaga, prohlásil, že: "Vytvoření Výborů válečné služby slibuje vytvoření základu pro opravdovou národní organizaci průmyslu, jejíž průprava a příležitosti jsou neomezené... Propojení podnikání, vyjádřený cíl Národní obchodní komory, je v dohledu. Válka je ostrým učitelem, který přináší lekci o kooperativním úsilí." (21)

Výsledkem této nově založené harmonie v rámci každého průmyslového odvětví a mezi průmyslem a vládou, bylo "nahrazení konkurence kooperací." Konkurence stran vládních zakázek vlastně neexistovala a "konkurence v cenách byla dána pomocí vládní akce prakticky stranou. Průmysl se ocitl na čas v... zlatém věku harmonie," a osvobozený od hrozby podnikatelských ztrát.

Jednou z důležitých funkcí válečného plánování bylo zafixování cen na poli průmyslových komodit ze strany "Výboru pro pevné ceny" z "Válečné průmyslové rady" (WIB). Začalo se z kraje války v takových důležitých oblastech jako ocel a měď a neúprosně bylo toto zafixování dále rozšiřováno na jiná pole. **Pevné stanovení cen bylo prodáno veřejnosti jakožto ustavení pevných cen ve snaze ochránit veřejnost před válečnou inflací. Ve skutečnosti, nicméně vláda ustavila**

ceny pro každé průmyslové odvětví na takové úrovni, aby zajistila "spravedlivý zisk" pro výrobce s vysokými náklady, a tak přiznala velké privilegium firmám s nízkými náklady. (23) Clarkson připustil, že tento systém: "byl ohromně povzbuzující pro velký byznys a tvrdý pro malý byznys. Velcí a efektivní výrobci dosáhli velkých zisků, než normálně a mnoho z menších firem spadlo pod své běžné výdělky." (24) Ale firmy s vyššími náklady byla většinou spokojeny se zajištěním jejich "férového zisku."

Postoj „Výboru pro pevné ceny“ měl svůj odraz v prohlášení, které bylo adresováno odvětví výroby niklu, předsedou výboru Robertem S. Brookingsem, dřevařským magnátem v duchodu: „My nejsme v tom postavení, abychom vám záviděli váš zisk; zastáváme naopak postoj, který váš zisk obhajuje, pokud tak můžeme učinit. To je způsob, jakým přistupujeme k této věci.“ (25) Typická pro fungování zafixovaných cen byla situace v bavlnářském textilním průmyslu. Předseda Brookings hlásil v dubnu 1918, že výbor pro bavlněné zboží se rozhodl, pokusit „se dát dohromady přátelským způsobem“ kvůli „stabilizaci trhu.“ Brookings přidal postoje větších bavlnářských výrobců, že by bylo lepší ustavit pevné ceny ve formě vyšší dlouhodobé minimální ceny, než plná krátkodobá výhoda z velmi vysokých cen, která tehdy panovala. (26)

Toto obecné nadšení podnikatelského světa a obzvláště velkého byznysu ze systému válečného kolektivismu, může být nyní vysvětleno. Nadšení bylo produktem výsledků stabilizace cen, zahlázení tržních fluktuací a té skutečnosti, že ceny byly téměř vždy ustaveny vzájemným souhlasem vlády a zástupců každého odvětví. Není překvapením, že Harry A. Wheeler, president „Obchodní komory Spojených států,“ napsal v létě 1917, že válka „dává byznysu základy pro ten druh kooperativního úsilí, které samotné může učinit americkou ekonomiku efektivnější.“ Šéf společnosti "American Telephone and Telegraph" vítal zdokonalování "koordinace za účelem zajištění kompletní kooperace nejen mezi vládou a společnostmi, ale mezi společnostmi samotnými." Válečné kooperační plánování pracovala tak dobře, vskutku, mínil předseda správní rady společnosti „Republic Iron and Steel“ v roce 1918, že by mělo pokračovati také v době míru. (27)

Životně důležitý ocelářský průmysl je výborným příkladem práce válečného socialismu. Charakteristickým znakem úzce utkaného řízení ocelářského průmyslu byla blízká "spolupráce" mezi vládou a průmyslem, spolupráce, ve které Washington rozhodoval o širší politice, a potom ji přenechal Judgemu Elbertu Garymu, šéfovi vůdčího ocelářského výrobce "United States Steel," aby

tento zavedl tuto politiku v tomto odvětví. Gary vybral výbor zastupující největší ocelářské firmy, aby mu pomohl řídit odvětví. Ochotný spojenec byl přítomen v J. Leonardu Reploglem, šéfu společnosti "American Vanadium Co." a šéfu Ocelářské divize WIB. Replogle sdílel dlouhodobou touhu Garyho a ocelářského průmyslu pro průmyslovou kartelizaci a tržní stabilitu pod egidou přátelské federální vlády. **Nepřekvapivě, Gary byl potěšen svou novou mocí ve směřování ocelářského průmyslu a naléhal na to, aby mu byla dána totální moc "důkladně mobilizovat, a jestliže je to nutné, zabavovat."** A "Iron Age," časopis železářské a ocelářského průmyslu, jásal nad tím, že: "je zřejmé, že největší válka vší historie dává myšlenku kooperace takové místo v obecném ekonomickém programu, o jakém výrobci oceli tohoto státu usilovali ve svém vlastním průmyslu téměř před deseti lety," při krátkodobé srdečné shodě mezi Judgem Garym a prezidentem Rooseveltem. (28)

Je pravdou, že válečné vztahy mezi vládou a ocelářskými společnostmi byly někdy napjaté, ale napětí a nepříjemná hrozba vlády řídící zdroje byly obecně namířeny proti malým firmám, jako „Crucible Steel,“ která tvrdohlavě odmítala přijímat vládní kontrakty. (29) V ocelářském průmyslu to byli ve skutečnosti velcí výrobci oceli – U. S. Steel, Bethlehem, Republic atd. – kteří jako první žádali po vládě ustavení pevných cen a museli postrčit někdy zmatenou vládu k přijetí toho, co se nakonec stalo vládním programem. **Hlavní důvod byl ten, že velcí výrobci oceli, mající radost z velkého nárůstu ceny oceli na trhu vlivem válečné poptávky, byli nedočkaví, aby se stabilizoval trh na vyšších cenách, a tak se zajistil dlouhodobý zisk po dobu trvání války.** Ustavení pevných cen dohodou mezi vládou a ocelářským průmyslem ze září 1917, bylo proto vítáno Johnem A. Toppingem, prezidentem firmy „Republic Steel,“ následovně: „Ocelářská dohoda bude mít celkový dopad na ocelářské podnikání, protože tyto principy korporátních regulací byly ustaveny spolu s vládním souhlasem. Samozřejmě, současné abnormální zisky budou podstatně sníženy, ale bude zabráněno splašeným tržním podmínkám a prosperita bude prodloužena... navíc, bude zachována stabilita budoucích hodnot.“ (30)

Dále, velké ocelářské firmy měly radost z toho, že mohly použít pevně dané ceny jako odůvodnění pro uvalení kontroly a stability co se týká mezd, které také začaly růst. Menší výrobci oceli, na druhou stranu, často s vyššími náklady, a ti co před válkou neprosperovali, oponovali pevně stanoveným cenám, protože si přáli využít plnou výhodu krátkodobé ziskové bonanzы, kterou přinesla válka. (31) Za tohoto režimu dosáhl ocelářský průmysl nejvyšší úrovně zisku ve své historii, průměrně 25 %

za rok po dobu dvou válečných let. Některé z menších ocelářských společností, které měly přínos z nižší celkové kapitalizace, udělaly téměř dvojnásob tohoto. (32)

Nejvíce nekompromisní systém cenové kontroly během války nebyl prosazen WIB, ale oddělenou Administrativou potravin, nad kterou vládl jakožto „potravinářský car“ Herbert Clark Hoover. Oficiální historik cenové kontroly za války plným právem napsal, že program potravinové kontroly „byl nejdůležitějším opatřením pro řízení cen, které Spojené státy... kdy uskutečnily.“ (33)

Herbert C. Hoover přijal své místo krátce po americkém vstupu do války, ale jen za podmínek, že on sám měl plnou autoritu nad potravinami, nenarušovanou radami nebo komisemi. **Potravinářská administrace byla ustavena bez zákonného oprávnění, a potom byl zákon, vytvořený Hooverem, protlačen Kongresem, aby dal systému plnou moc ho vynutit.** Hooverovi byla dána moc rekvírovat „základní životní potřeby,“ obsadit továrny tak, aby byly řízeny vládou a regulovat anebo zakázat směnu.

Klíčem pro systém kontroly Potravinářské administrativy byla rozsáhlá síť licencování. Místo přímé kontroly nad potravinami, Potravinářské administrativě byla dána absolutní moc vydávat licence pro jakékoliv a všechna odvětví potravinářského průmyslu a stanovit podmínky pro jejich držení. Každý prodejce, každý výrobce, distributor a každé skladiště potravin byly Hooverem žádány o to, aby si opatřili federální licenci.

Pozoruhodným rysem zavedeným Hooverem v jeho panství jakožto potravinářského cara byla mobilizace rozsáhlé sítě občanů dobrovolníků jakožto masy horlivých spolupracovníků při vynucování Hooverových dekretů. Tak, Herbert Hoover byl pravděpodobně prvním americkým politikem, který si uvědomil potenciál – při získávání masového přijetí a vynucování vládních nařízení – v mobilizování mas pomocí přívalu propagandy, kdy tyto masy sloužily jako dobrovolní pomocníci vládní byrokracii. Mobilizace postupovala až k bodu, kdy veřejnost označovala každého, kdo nesouhlasil s nařízeními pana Hoovera, jako by byl morálně malomocný. Tak: „Základem vší... kontroly prováděné Potravinářskou administrativou byla vzdělávací práce, která předcházela a doprovázela její opatření ohledně úspor a regulace. Pan Hoover byl oddán cele ideji, že nejefektivnější

metodou kontroly potravin bylo přimět každého muže, ženu i dítěte v zemi, aby se zabývali šetřením s potravinami.... Země byla doslova zasypána miliony pamfletů a letáků vytvořených pro vzdělávání lidí stran situace s potravinami. Žádná válečná rada ve Washingtonu nebyla tak široce propagována jako americká Potravinářská administrativa. Byly zde odznaky Potravinářské administrativy pro klogy kabátů, výkladce obchodů, restaurace, vlaky a domov. Skutečné stigma bylo uvaleno na osoby, které nebyli loajální k nařízením Potravinářské administrativy pomocí tlaku od škol, církví, ženských spolků, veřejných knihoven, spolků obchodníků, svépomocných spolků a jiných sociálních skupin.“ (34)

Metoda, kterou Potravinářská administrativa uvalila cenovou kontrolu, byl její požadavek, že ti, které licencovala, obdrží „rozumný minimální zisk.“ Toto „rozumné minimální“ bylo vykládáno jako minimální nad náklady všech výrobců, a tyto náklady plus „rozumný zisk“ pro každého prodejce se staly pravidlem cenové kontroly. Program byl propagován veřejnosti jako prostředek pro udržení zisků a cen potravin dole. Ačkoliv administrace si jistě přála stabilizovat ceny, cílem byla také, a byla cílem významnějším i kartelizace. Průmysl a vláda pracovaly společně, aby zajistily, že jednotliví individuální konkurenti nevybočí z řady; ceny obecně byly ustaveny na úroveň garantující „rozumný“ zisk každému. **Cílem nebyla nižší cena, ale uniformní, stabilizovaná, nekonkurenční cena pro všechny. Cílem bylo mnohem více držet ceny nahoře, než je držet dole. Opravdu, s jakýmkoliv příliš hladovým konkurentem, který se pokoušel zvýšit svůj zisk nad předválečnou úroveň tím, že snížil ceny, bylo nakládáno ze strany Potravinářské administrativy s nejvyšší přísností.**

Zvažme dva nejdůležitější programy kontroly potravin během první světové války: pšenici a cukr. Cenová kontrola pšenice, nejdůležitější program, přišel v době se zvyšující válečné poptávky, která tlačila ceny nahoru velmi rychle na jejich nejvyšší úroveň v historii Spojených států. Tak, cena pšenice se zvýšila o dolar za bušl (asi 35 litrů) během dvou měsíců na začátku války, dosáhla neslýchané ceny tři dolary za bušl. Kontrola ceny přišla na počátku agitace, že vláda musí zmařit plány „spekulantům“ tím, že ustaví maximální cenu na pšenici. No, pod tlakem zemědělců, vládní program ustavil zákonem ne maximální ceny, ale minimální ceny. Zákon Food Control Act z roku 1917 ustavil pevné minimální ceny dva dolary za bušl pro následující rok pšeničné úrody. Nespokojen s touto speciální úlitbou, president přistoupil ke zvýšení minima na 2 dolary a 26 centů za bušl uprostřed roku 1918,

číslo, které pak bylo přesnou „tržní“ cenou pro pšenici. Toto zvýšené minimum efektivně ustavilo cenu pšenice po dobu trvání války. Tak si vláda zajistila, že spotřebitelé by nemohli mítí přínos z žádného poklesu ceny pšenice.

Pro vynucení uměle zvýšené ceny pšenice ustavil Herbert Hoover Obilnou společnost (Grain Corporation), „vedenou praktickými muži od obilí,“ kteří skupovali množství pšeničné úrody ve Spojených státech za „férovou cenu,“ a potom přeprodali úrodu do národních mlýnů na mouku za stejnou cenu. Aby udrželi mlynáře v dobré náladě, Obilná společnost je zajišťovala proti jakýmkoliv možným ztrátám z neprodané zásoby pšeničné mouky. Navíc, každému mlýnu bylo zajištěno udržení jeho relativní pozice v moučném průmyslu po celou válku. Tímto způsobem byl moučný průmysl pomocí nástrojů vlády úspěšně kartelizován. S těmi několika mlýny, které se vzepřely zavedení kartelu, si snadno Potravní administrativa poradila; jak Garrett uvádí: „jejich fungování... bylo přiměřeně dobře řízeno... pomocí požadavků, které vyplývaly z požadavků licencí.“ (35)

Nadměrně vysoké ceny pšenice a mouky také znamenaly uměle vysoké náklady pro pekaře. Tito byli postupně vzati pod útulný kartelový deštník tím, že byli žádáni ve jménu úspor „o přimíchávání podřadných výrobků v pevném poměru do pšeničné mouky. Každý pekař byl samozřejmě natěšen, aby splnil požadavek na výrobu podřadných produktů, o kterých věděl, že byly také vnuceny jeho konkurentům. Konkurence byla také omezena povinnou standardizací velikosti pecnů chleba ze strany Potravinářská administrativy a zákazem snižovat ceny pomocí slev anebo množstevních slev určitým zákazníkům – což je klasická cesta vedoucí k vnitřnímu rozklížení jakéhokoliv kartelu. (36)

Ve specifickém případě cukru, zde bylo mnohem více vážně míněného úsilí o to držet ceny dole – kvůli té skutečnosti, že Spojené státy byly většinou dovozcem spíše než výrobcem cukru. Herbert Hoover a dohodové vlády řádně zformovaly „Mezinárodní cukerní výbor,“ který prováděl nákup cukru za všechny své země, většinou z Kuby za uměle nízkou cenu, a potom přiděloval surový cukr různým rafinériím. Tak, dohodové vlády fungovaly jako velký nákupní kartel, aby snížily cenu surovin pro dohodové rafinérie.

Herbert Hoover podněcoval plán na Mezinárodní cukerní výbor (International Sugar Committee) a vláda Spojených států jmenovala většinu z pětičlenného

výboru. Za předsedou výboru vybral Hoover Earla Babsta, presidenta mocné firmy „American Sugar Refining Co.,“ a další američtí členové zastupovali zájmy rafinérií cukru. Mezinárodní cukerní výbor rychle ustavil ostrou redukci ceny cukru: snížil newyorskou cenu kubánského surového cukru z jeho vyšší tržní ceny 6,75 centu za libru (asi 0,45 kg) v létě roku 1917 na cenu šesti centů za libru. Když Kubánci pochopitelně odporovali této umělé mocí prosazené redukci ceny jejich tržní plodiny, ministerstvo zahraniční Spojených států a Potravinářská administrativa se spojily, aby kubánskou vládu přinutily souhlasit. Nějak se stalo, že Kubánci nebyli nyní schopni získat dovozní licenci od Potravinářské administrativy, kterou potřebovali na pšenici a uhlí a výsledkem byl tvrdý nedostatek chleba, mouky a uhlí na Kubě. Nakonec Kubánci kapitulovali v půlce ledna 1918 a dovozní licence ze Spojených států byly rychle nachystány. (37) Kuba byla také donucena zakázat vývoz všeho cukru mimo vývozu pro Mezinárodní cukerní výbor.

Jak je vidět, pan Babst pojistil své „American Sugar Refining Company“ bonus navíc; brzy na to zástupci konkurenčních amerických rafinérií cukru vypovídali před Kongresem, že tato společnost obzvláště vydělává z aktivit Mezinárodního cukerního výboru a z ceny, která byla pevně stanovena pro kubánský cukr. (38)

Ačkoliv americká vláda sledovala s velkou horlivostí cíl stlačit ceny surovin pro rafinérie Spojených států, také zjistila, že nemůže stlačit cenu surového cukru příliš nízko, protože vláda musela brát zřetel na mezní americké producenty cukrové třtiny a cukrové řepy, kteří by měli obdržet svůj náležitě stanovený „férový zisk.“ **Ve snaze společně sladit a dotovat jak rafinerie cukru, tak pěstitele cukru ve Spojených státech, pan Hoover ustavil „Cukerní vyrovnávací radu“ (Sugar Equalization Board), která by současně držela nízkou cenu cukru pro Kubu, zatímco ji držela dosti vysokou pro americké výrobce. Rada toto vykonávala tím, že kupovala kubánský cukr za pevnou nízkou cenu a potom přeprodala jeho úrodu rafinériím za vyšší cenu, která pokrývala americké producenty. (39)**

Výsledkem uměle snížených cen cukru bylo nevyhnutelně vytvoření vážného nedostatku tím, že se omezila nabídka a zároveň došlo k podnícení nadměrné spotřeby ze strany obyvatelstva. Výsledkem bylo to, že spotřeba cukru byla pak velmi omezená federálními přiděly cukru.

Není překvapivé, že odvětví potravinářského průmyslu byla potěšena programem válečné kontroly cen. Herbert Hoover vyjádřil ducha celého válečného kolektivistického režimu ve slovech Paula Garretta: „... jako základní politika od začátku byl udržovaný velmi blízký a důvěrný styk s obchodem. Lidé, které si vybral pro své různorodé komoditní sekce a odpovědné pozice, byli v převážné míře obchodníci... Určení politik řízení v každém oboru potravinářského průmyslu bylo vytvořeno na konferenci s obchodníky z daného odvětví... Může být řečeno... že rámec řízení potravin, jakož i řízení surovin byl postaven na souhlasu s obchodem. Vynucení vytvořených dohod bylo navíc svěřeno částečně korporacím, které byly vytvořeny obchodními organizacemi. Průmysl sám měl cítit odpovědnost za vynucení všech pravidel a regulací.“ (40)

Také byly odděleny od Válečné průmyslové rady národní železnice, které získaly největší samostatnou péči ze strany vládního diktátu ve srovnání s jinými průmyslovými odvětvími. Železnice ve skutečnosti byly získány a provozovány přímo federální vládou. Jakmile Spojené státy vstoupily do války, administrativa žádala železnice, aby se spojily do jedné kvůli válečnému úsilí. Železnice s potěšením vyhověly a rychle zformovaly to, co stalo známým jako Železniční válečná rada (Railroads' War Board), která slibovala věrně sledovat cíle, o které dlouho železnice usilovaly v čase míru: zrušit konkurenční aktivity a koordinovat provozovatele železnic. (41) Daniel Willard, prezident Baltimorské a Ohijské železnice (Baltimore & Ohio Railroad) a předchůdce Bernarda Barucha jako šéfa WIB, vesele hlásil, že železnice souhlasily s tím, aby svěřili své válečné radě kompletní autoritou k potlačení jednotlivých železničních zájmů. Pod předsedou Fairfaxem Harrisonem z Jižní železnice (Southern Railroad), válečná rada ustavila Vagónový výbor pro koordinování národních dodávek vagónů. Dodatkem pro koordinační úsilí byla Mezistátní obchodní komise (Interstate Commerce Commission; ve zkratce ICC), dlouholetá federální regulační organizace pro železnice. A opět, vládou podněcovaný monopol byl inspirací pro mnoho těch, kdož hleděli dopředu do mírových časů. Po několik let železnice agitovaly za „vědecké řízení“, jakožto prostředku pro dosažení vyšších cen od ICC a vládou uvalenou kartelizací; ale jejich plány byly mařeny organizovanými zasilatelstvími, průmyslovými uživateli železnic.

Ale nyní i zasilatelství byly ohromeny. Max Thelen, předseda Kalifornské železniční

komise, president Národního sdružení železnic a síťových komisí (National Association of Railway and Utilities Commissions) a vůdčí mluvčí organizovaných zasilatelství, souhlasil s tím, že kritickým železniční problém je „duplikace“ a „iracionální“ nedostatek kompletní spolupráce mezi železnicemi. A senátor Francis G. Newlands (demokratická strana, stát Nevada) nejmocnější kongresman ohledně železničních záležitostí, jakožto předseda spojeného výboru pro regulaci dopravy, měl ten názor, že válečná zkušenost byla „něčím, co rozbilo naše staré názory, co se týká antitrustového zákonodárství.“ (42)

Brzy poté se stalo jasným to, že systém dobrovolné soukromé spolupráce ve skutečnosti nepracoval dobře. Dopravní oddělení jednotlivých železnic setrvala v konkurenční praxi; železniční odborové spolky opakovaně žádaly podstatné zvýšení mezd; a železnice a organizace zasilatelství se střetly nad požadavky železnic na zvýšení poplatků. Všechny skupiny se domnívaly, že místní spolupráce a celkové efektivnosti by bylo lépe dosaženo přímým federálním provozem železnic. Zasilatelé prvně navrhovali plán jakožto metodu pro to, aby se dosáhlo spolupráce a předešlo se zvýšení sazeb dopravného; odbory sekundovaly plánem, který se snažil získat od vlády nárůst mezd; a železnice chytře souhlasily s ujištěním presidenta Wilsona, že každé železnici bude zaručen její zisk z let 1916/1917 – dvou let nezvykle vysokého zisku pro železniční odvětví. S federální vládou, která nabízela vyléčení bolestí plynoucích z válečných zmatků a managementu, a zároveň zajištění velmi vysokého zisku za nic nedělání, nebyl by důvod, aby železnice neskočily po této dohodě?

V administrativě nejhorlivějším zastáncem federálního provozu železnic byl ministr financí McAdoo, bývalý newyorský železniční manažer a blízký společník zájmů dynastie Morganů, která se postupně stala upisovatelem a vlastníkem železničních dluhopisů. McAdoo byl odměněn tím, že byl jmenován šéfem „Železniční organizace Spojených států“ (United States Railroad Administration) poté, co Wilson ovládl 28. prosince 1917 železnice.

Federální nařízení na Morgany orientovaného McAdooa se ukázala být opravdovou bonanzou pro národní železnice. Nejen, že železnice byly nyní plně monopolizovány přímým vládním řízením, ale také zvláště vedení železnic nyní zjistilo, že je samo vyzbrojeno donucující mocí federální vlády. McAdoo si vybral jako své bezprostřední asistenty jednu skupinu vrcholových železničních manažerů. A moc

stanovovat sazby byla od ICC převedena po dobu jejího trvání na železnicemi ovládanou Železniční administrativu. (43) Význam tohoto převodu je ten, že železnice, ačkoliv většinou odpovědné za počátky a růst ICC, jakožto kartelizující agentury pro železniční odvětví, byly svědkem toho, jak řízení ICC přechází v desetiletí před válkou do rukou organizovaných zasilatelů. To znamenalo, že železnice shledaly to, že bylo velmi obtížným dosáhnout nárůstu dopravních sazeb ze strany ICC. Ale nyní dalo válečné federální řízení železnic zasilatelství stranou. (44)

McAdoovo bezostyšné jmenování železničářů do prakticky všech vůdčích pozic v Železniční administraci, praktické vyloučení zasilatelů a akademických ekonomů, velmi rozhněvalo zasilatele, kteří zahájili uprostřed léta roku 1918 intenzivní palbu kritiky na tento systém. Tato palba dosáhla svého vrcholu, když McAdoo postupně předal řízení Železniční administrativy, včetně jmenování místních ředitelů, svému hlavnímu asistentu, železničnímu manažeru Walkeru D. Hinesovi. Zasilatelství a komisaři ICC si stěžovali, že: „železniční právníci z celé země utíkají do Washingtonu, povídají o svých problémech jiným železničním právníkům, kteří slouží v McAdoově štábu a je jim řečeno, aby šli do sousedního pokoje a diktovali příkazy, jaké chtějí.“ (45)

Jako v případě Válečné průmyslové rady, železniční manažeři používali donucující vládní moc, aby ušetrili v zájmu monopolu ničující úder rozmanitosti a konkurenci, ve jménu „efektivnosti“ a standardizace. Opět, proti opozici zasilatelství, Železniční rada nařídila povinnou standardizaci lokomotiv a zařízení, eliminovala „duplikace“ (tj. konkurenci), co se týká služeb cestujícím a v dopravě uhlí, uzavřela kanceláře bez vlastního spojení a nařídila ukončení konkurenční licitací o dopravné ze strany železnic.

Všechny tato nařízení omezily nešťastným zasilatelstvím železniční služby. Bylo zde ještě další nucené omezení služeb. Jedno ukončilo privilegium zasilatelů určit dopravní trasy – a tak určit nejlevnější trasy pro své zboží. Jiné narušilo mírovou praxi činit železnice odpovědné za ztráty a škody na přepravovaném zboží; místo toho celé břemeno důkazů bylo převedeno na zasilatele. Jiné pravidlo Železniční administrativy – „navigační denní plán“ – nařídil nákladním vagónům zůstat ve stanici, dokud nejsou naplněny, tím byly ostře omezeny služby poskytované maloměstským zasilatelům.

Zajištění absolutní moci železnicemi v ovládnutí Železniční administrativy bylo pojištěno zákonem Federal Control Act z března 1918, který ex post facto legalizoval ilegální federální převzetí železnic. Pracující v těsné součinnosti s železničářskými lobbisty, Železniční administrativa, upečená díky plné podpoře presidenta Wilsona, byla schopná protlačit skrze Kongres přesun moci stran vydávání sazebníků dopravného od ICC k sobě samé. Navíc, všechna moc byla trvale odebrána zasilatelstvím, které byly ovládány komisemi.

Železniční administrativa spěchala využít moc stanovit sazby za dopravu, oznámila na jaře 1918 vzestup dopravného o 25 procent, skrze vlastní radu – akt, který trvale upevnil nepřátelství zasilatelství k systému federálního řízení. Aby se přidalo k tomuto bezpráví, nové vyšší dopravné bylo stanoveno bez veřejného slyšení anebo konzultací s jinými zúčastněnými organizacemi nebo zájmy.

II.

Historikové obecně nakládají s ekonomickým plánováním za 1. světové války jako s izolovanou epizodou diktovanou požadavky dne a přikládají mu malý další význam. Ale je tomu naopak, válečný kolektivismus sloužil jako inspirace a jako model pro mocné armádní síly určené k tomu, aby vytvořily historii Ameriky 20. století. Pro velký byznys byla válečná ekonomika modelem toho, co by mohlo být dosaženo při národní koordinaci a kartelizaci, při stabilizování výroby, cen a zisků, při nahrazení staromódního laissez-faire systémem, pomocí kterého by mohl široce řídit, a tak sladit nároky různých mocných ekonomických skupin. Byl to systém, který již zrušil mnohou konkurenční rozmanitost ve jménu standardizace. Válečná ekonomika obzvláště elektrizovala takové vůdčí byznysmeny jako Bernard Baruch a Herbert Hoover, kteří podporovali kooperativní „sdružování“ obchodních skupin byznysu jako byla Obchodní komora během 20. let 20. století, sdružování, které vydláždilo cestu ke korporativistickému etatismu programů Agricultural Adjustment Act (Zákon o zemědělském narovnání; ve zkratce AAA) a National Recovery Administration (Administrativa pro národní obnovu; ve zkratce NRA) presidenta Franklina D. Roosevelta.

Válečný kolektivismus také do budoucna stanovil model nacionalistického liberálního intelektuála; protože zde byl zdánlivě systém, který nahradil laissez-faire

nikoliv přísností a třídní nenávisí proletářského marxismu, ale novým silným Státem, plánováním a organizováním ekonomiky v harmonii se všemi vedoucími ekonomickými skupinami. Ne náhodou byl neomerkantelismus „smíšené ekonomiky,“ silně personálně obsazen těmi stejnými liberálními intelektuály. A konečně, jak velký byznys, tak liberálové viděli válečný model jako cestu k organizování a integrování často nepoddajné pracovní síly jakožto méně významného partnera v korporativistickém systému – jako sílu zkrocenou svými vlastními „odpovědnými“ vůdci odborů.

Po zbytek svého života chtěl Bernard Manes Baruch (1870-1965) obnovit charakteristické rysy válečného modelu. Tak, ve shrnutí zkušenosti z WIB, Baruch vychvaloval tu skutečnost, že: „mnoho podnikatelů zažilo během války poprvé za svoji kariéru obrovské výhody plynoucí, jak pro ně samotné, tak pro obecnou veřejnost, ze slučování, kooperace a společné akce...“ Baruch volal po pokračování takovýchto korporativistických sdružení při „zavádění pravidel“ k omezení „plýtvání“ (tj. konkurence), výměně informací, k dohodám, které sladují nabídku a poptávku mezi sebou, ke snaze se vyhnout „extravagantním“ formám soutěže a k určování lokalit výroby. Po dokončení návrhů ohledně korporativistického státu, Baruch požadoval to, aby bylo takové sdružování řízeno federální agenturou, buď Odborem pro obchod anebo Federální obchodní komisí: „agenturou, jejíž povinností bude pod striktním dozorem vlády povzbuzovat takovou kooperaci a koordinaci...“ (46) Baruch si také představoval federální radu pro rekvalifikace a usměrňování práce po válce. V nejlepším případě požadoval připravenou legislativu pro cenovou kontrolu a pro průmyslovou koordinaci a mobilizaci v případě další války. (47)

Během 20. a 30. let 20. století sloužil Bernard Baruch jako hlavní inspirace pro úsilí, které směřovalo ke korporativistickému státu; navíc, mnoho vůdčích osob tohoto úsilí byli muži, kteří pod ním sloužili během opojných dnů WIB, a kteří pokračovali ve funkcích jako opravdoví „Baruchovi muži,“ co se týkalo národních záležitostí. Tak s pomocí Barucha George N. Peek z „Moline Plow Company,“ spustil začátkem 20. let 20. století úsilí o farmářské cenové dotace pomocí federálně organizovaného farmářského kartelu, který vyvrcholil „Federální farmářskou radou“ (Federal Farm Board; ve zkratce FFB) presidenta Hoovera v roce 1929, a potom, v Rooseveltově AAA. Peekův obchod se zemědělským vybavením samozřejmě řádně vydělával na dotacích pro zemědělce. Hoover jmenoval jako prvního předsedu FFB nikoho jiného

než Baruchova starého vrcholného pomocníka z dob 1. světové války, Alexandra Leggeho z firmy „International Harvester,“ vedoucího výrobce zemědělských strojů. Když Franklin Roosevelt vytvořil AAA, nabídl prvně místo Baruchovi, a potom dal tento post Baruchovu muži, Georgu Peekovi.

Baruch nezanedbával ani podporu korporativistického systému pro průmysl jakožto celek. Na jaře 1930 Baruch navrhoval znovuzrození WIB v mírových časech jakožto „Nejvyššího soudu pro průmysl.“ V září následujícího roku, Gerard Swope, šéf firmy „General Electric“ a bratr Baruchova nejbližšího důvěrníka Herberta Bayarda Swopeho předvedl vypracovaný plán korporativistického státu, který v zásadě oživoval systém válečného plánování. Ve stejný čas jeden z Baruchových nejbližších přátel, bývalý ministr William Gibbs McAdoo navrhoval podobný plán „Mírové průmyslové rady.“ Poté, co Hoover vylekal své bývalé společníky tím, že odmítl tento plán, Franklin D. Roosevelt ho zahrnul do NRA, vybral Gerarda Swopeho, aby pomohl sepsat konečný návrh a vybral jiného Baruchova stoupence a pomocníka ve Světové válce generála Hughu S. Johnsona – také z firmy „Moline Plow Company“ – aby řídil tento hlavní nástroj korporativistického státu. Když byl Johnson vyhozen, bylo toto místo nabídnuto samotnému Baruchovi. (48)

Jiní vedoucí představitelé NRA byli veterány válečné mobilizace. Johnsonovým šéfem štábu byl jiný starý přítel Barucha, John Hancock, který byl generálem pokladníkem námořnictva během války a vedl námořní průmyslový program pro Válečnou průmyslovou radu (WIB); jinými vysokými představiteli NRA byli dr. Leo Wolman, který byl šéfem výrobně-statistické divise WIB; Charles F. Homer, vůdce válečného hnutí Půjčky svobody; a generál Clarence C. Williams, který byl šéf zbrojířem, který měl na starosti armádní válečné nákupy. Dalšími vysoce postavenými WIB veterány v Novém údělu byly Isador Lubin, komisař Spojených států pro pracovní statistiku za Nového údělu; kapitán Leon Henderson z divise pro vyhlášky stran WIB; a senátor Joseph Guffey (demokrat, Pensylvánie), který pracoval ve WIB na úsporách ohledně ropy, a který pomáhal s přeměněnou řízení záležitostí týkajících se ropy a uhlí v rámci Nového údělu na válečnou „Palivovou administraci.“ (49)

Jiný vedoucí propagátor nového korporativismu, který sledoval svou zkušenost válečného plánovače, byl Herbert Clark Hoover (1874-1964). Jakmile válka skončila, Hoover vyrazil „rekonstruovat Ameriku“ dle vzoru mírového korporativismu.

Požadoval národní plánování pomocí „dobrovolné“ spolupráce mezi podnikateli a jinými ekonomickými skupinami pod „centrálním řízením“ vlády. Federální rezervní systém (Fed) měl přidělovat kapitál důležitým odvětvím, a tak eliminovat konkurenční „plýtvání“ svobodného trhu. **A v době, kdy byl ministrem obchodu během 20. let 20. století, Hoover horlivě podporoval kartelizaci průmyslu skrze obchodní asociace. Navíc, k již zavedenému modernímu programu podpor farmářských cen ve „Federální farmářské radě,“ Hoover požadoval, aby kupci kávy vytvořili kartel kvůli snížení nákupních cen; ustavil v gumárenském průmyslu nákupní kartel; vedl petrolejářský průmysl směrem k omezení produkce ropy ve jménu „úspor“; pokoušel se opakovaně zvýšit ceny, omezit produkci a podnítit marketingovou spolupráci v uhelném průmyslu; pokoušel se opakovaně přinutit textilní průmysl k celonárodnímu kartelu za účelem omezení výroby. Výslovně podporoval válečné zrušení tisíců různých a konkurujících si výrobků, Hoover pokračoval v uvalování standardizace a „zjednodušování“ materiálů a výrobků během 20. let 20. věku. Tímto způsobem Hoover zvládl zrušit anebo „zjednodušit“ okolo jednoho tisíce průmyslových výrobků. Toto „zjednodušení“ bylo vypracováno oddělením obchodu ve spolupráci s výbory pro každé odvětví. (50) Grosvenor Clarkson vítal tuto skutečnost, že: „je pravděpodobné, že zde již nikdy více nebude takový veliký počet stylů a modelů u strojů a jiných těžkých a drahých výrobků jako bylo před omezeními vynucenými válkou... Tato idea koncipovaná a zavedená Válečnou průmyslovou radou za války bude zavedena v době míru Obchodním oddělením...“ (51)**

Ne neposlední skupinou oslněnou a poznamenanou zkušeností válečného kolektivismu byli liberální (tj. socialističtí) intelektuálové. Nikdy dříve předtím tak mnoho intelektuálů a akademiků neproudilo do vlády, aby pomáhalo plánovat, regulovat a mobilizovat ekonomický systém. Intelektuálové sloužili jako poradci, technici, tvůrci legislativy a byrokratičtí správci. Navíc, mimo odměny v podobě nově nabyté prestiže a moci, dávala válečná ekonomika takovým intelektuálům příslib přeměny společnosti na společnost „třetí cesty“ zcela jiné, než bylo laissez-faire minulosti, kterým pohrdali anebo hrozící proletářský marxismu, kterému zlořečili, a kterého se báli. Zde byla plánovaná korporativistická ekonomika, která se zdála dávat do rovnováhy všechny skupiny a třídy pod silným a vůdčím národním státem s liberály samotnými u kormidla nebo v jeho blízkosti. Ve svém pozoruhodném článku profesor Leuchtenburg viděl válečný kolektivismus jako „logický výsledek Progresivního hnutí.“ (52) Ukázal nadšení progresivních

intelektuálů pro společenskou transformaci vyvolanou válkou. Tak noviny „New Republic“ vítaly „revolucionalizaci“ společnosti pomocí války; John Dewey vítal nahrazení výroby pro zisk a „absolutizaci soukromého vlastnictví“ výrobou pro použití. Ekonomové byly obzvláště okouzlení „pozoruhodnou demonstrací schopnosti války vynutit soulad úsilí a kolektivního plánování,“ a vyhlíželi „stejný druh centralizovaného řízení, které nyní slouží zabíjení nepřátel v cizině, pro budoucí účely rekonstrukce vlastního života doma.“ (53)

Rexford Guy Tugwell, který vždy upozorňoval na postup sociálního inženýrství, se brzy ohlížel toužebně za „Americkým válečným socialismem“, bědoval nad koncem války, prohlašoval, že „jen příměří zabránilo velkému experimentu v řízení výroby, cenové kontrole a omezení spotřeby.“ Během války se starý systém průmyslové konkurence „rozpuštěl v ohnivém novém horku nacionalistických vizí.“ (54)

Nejen NRA a AAA, ale prakticky celý aparát Nového údělu – včetně přivedení množství liberálních intelektuálů a plánovačů do Washingtonu – dluží za inspiraci válečnému kolektivismu doby 1. světové války. „Společnost pro finanční rekonstrukci“ (Reconstruction Finance Corporation, ve zkratce RFC), založená Hooverem v roce 1932 a rozšířená Rooseveltovým Novým údělem, byla oživením a rozšířením „Válečné finanční společnosti“ (War Finance Corporation, ve zkratce WFC), která půjčovala vládní peníze výrobcům munice. Navíc, Hoover poté, co nabídl místo Bernardu Baruchovi, jmenoval prvním předsedou RFC Eugena Meyera ml., starého Baruchova chráněnce, který byl generálním ředitelem WFC. Mnoho lidí ze starého štábu WFC a z metod jejího fungování bylo novou společností zcela převzato. Federální elektrárenská společnost Tennessee Valley Authority vyrostla z válečného vládního ledkového a elektrárenského projektu v Muscle Shoals a ve skutečnosti zahrnovala starou ledkovou továrnu jako jeden ze svých prvních majetků. Navíc mnoho z veřejně působících mocných advokátů Nového údělu bylo vycvičeno v takových válečných agenturách jako „Power Section of the Emergency Fleet Corporation.“ A i zlepšovatelský vládní korporát z TVA byl založen na válečném precedentu. (55)

Válečná zkušenost se také ukázala být inspirací pro hnutí pro veřejně vlastněné domy Nového údělu. Během války byly ustaveny „Agentura pro obchodní loďstvo“ (Emergency Fleet Corporation) a „Agentura Spojených států pro bydlení“ (United States Housing Corporation), aby poskytly domy pro válečné

pracující. Válka tak vytvořila precedent pro federální bydlení, a také vycvičila architekty jako Robert Kohn, který působil jako šéf výroby pro divisi bydlení „Lodní rady Spojených států“ (United States Shipping Board). Po válce Kohn jásal, že „válka dala bydlení v naší zemi na pořad den“; a v roce 1933, byl Kohn řádně jmenován prezidentem Rooseveltem, aby byl ředitelem prvního podniku Nového údělu ve veřejném bydlení. Navíc „Agentura pro obchodní loďstvo“ a „Agentura Spojených států pro bydlení“ vytvořily velké komunity veřejně vlastněných domů na principech plánování „zahradního města“ (Yorkship Village, New Jersey; Union Park Gardens, Delaware; Black Rock a Crane Tracts, Connecticut), na principech, na které bylo znovu vzpomenuto v Novém údělu, a které byly dány Novým údělem k využití, stejně jako později. (56)

Řízení ropy a uhlí ustavené Novým údělem také spočívalo na precedentu válečné „Palivové administrativy.“ Skutečně, senátor Joseph Guffey (republikán, Pensylvánie), vůdčí postava v řízení uhlí a ropy, byl šéfem petrolejářské sekce Válečné průmyslové rady.

Hluboce uspokojen „národní jednotou“ a mobilizací dosaženou během války, Nový údel vytvořil „Občanskou obranou organizaci“ (Civilian Conservation Corps; CCC) pro vštípení válečnického ducha americké mládeži. Myšlenkou bylo brát „potulující se chlapce“ z ulic a „mobilizovat“ je pro nově zformované Americké expediční síly. Armáda ve skutečnosti provozovala tábory CCC; rekruti CCC byli shromažďováni v armádních povolávacích centrech, vybaveni oblečením z doby 1. světové války a scházeli se v armádních stanech. CCC, jak jásal stoupenci Nového údělu, dala nový smysl národnímu mládí v této nové „zálesácké armádě.“ Mluvčí sněmovny reprezentantů Henry T. Rainer (demokrat, Illinois) prohlásil: „Oni [odvedenci CCC] procházejí také vojenským výcvikem a jak ho ukončí... zlepší si své zdraví a rozvinou se mentálně a fyzicky v užitečnější občany... budou tvořit velmi hodnotné zárodky pro armádu.“ (57)

III.

Obzvláště dobrými důkazy o hlubokém otisku válečného kolektivismu byla neochota mnoha jeho vůdců jej opustit, když válka nakonec skončila. Vůdci byznysu tlačili na dva poválečné cíle: pokračování vládou pevně stanovených cen tak, aby byli ochráněni proti očekávané poválečné deflaci; a dlouhodobé pokusy podporovat průmyslovou kartelizaci v časech míru. Obzvláště podnikatelé chtěli, aby cenová

maxima (která často sloužila na místo toho jako cenová minima) byla převedena jednoduše na jednoznačná minima v poválečné době. Bylo potřeba, aby zůstaly funkční válečné kvóty k omezení produkce tak, aby otevřená kartelizace zvedla ceny v časech míru.

Podle toho mnoho Válečných výborů pro služby a jejich protějškové sekce u Válečné industriální rady (WIB) podněcovalo pokračování WIB a jejího cenového systému. Obzvláště sekční šéfové pravidelně požadovali pokračování cenové kontroly v těch odvětvích, která se strachovala z poválečné deflace, zatímco obhajovali návrat ke svobodnému trhu, když určité odvětví očekávalo pokračující boom. Tak profesor Himmelberg shrnuje: "Sekční šéfové při svém doporučení radě trvale sledovali přání svých odvětví tak, že požadovali ochranu odvětví, když dané odvětví očekávalo cenový pokles a požadovali zrušení všech kontrol, když odvětví očekávalo příznivý poválečný trh." (58)

Robert S. Brookings, předseda "Výboru pro stanovení pevných cen" (Price-Fixing Committee) z WIB, prohlašoval, že WIB by mohla být "pomocná... během období (poválečné) rekonstrukce, jako byla pomocná během války při stabilizování cen." (59)

Zatím člověk ze světa velkého byznysu Harry A. Wheeler, president "Obchodní komory Spojených států," představil Woodrowu Wilsonovi začátkem října 1918, ambiciózní plán pro "Rekonstrukční komisi," která měla být složena ze všech ekonomických zájmů národa.

WIB se sama shodla a požádala presidenta, aby ji dovolil pokračovat po válce. Baruch sám uháněl Wilsona o pokračování minimálně politiky cenové kontroly WIB. Nicméně Baruch podvedl veřejnost, když představoval poválečnou WIB, jako ochranu jak proti inflaci, tak deflaci; nebyl zde totiž žádný zájem na tom, aby byly uvaleny maximální ceny proti inflaci.

Velkým problémem pro tyto ambiciózní plány jak průmyslu, tak vlády, byl samotný president Wilson. Pravděpodobně přetrvávající příchyllost k ideálům, anebo přinejmenším v rétorice strážce, svobodné konkurence, zabránila presidentu v tom, aby věnoval jakoukoliv příznivou pozornost těmto poválečným plánům. (60) Tato příchyllost byla obzvláště živena ministrem války Newtonem D. Barkerem, který ze všech Wilsonových rádců měl nejbližší k víře v laissez-faire. Během října 1918 Wilson odmítl všechny tyto nabídky. Odpovědí Barucha a WIB byl další tlak na

Wilsona během listopadu, veřejně se předpovídalo, že WIB bude rozhodně potřebná během mobilizace. Tak noviny "The New York Times" hlásily, den po příměří: "Představitelé Válečné průmyslové rady prohlásili, že zde bude mnoho práce, kterou má organizace učinit. Nepředpokládají žádné vážné rozvraty u toho válečného průmyslu a surovin, které vláda pevně ovládá." (61)

President nicméně zůstal neoblomným a 23. listopadu nařídil kompletní rozpuštění WIB do konce roku. Rozčarování představitelé WIB přijali rozhodnutí bez protestu; částečně kvůli očekávané opozici v Kongresu proti jakýmkoliv pokusům o pokračování, částečně kvůli nepřátelství ke kontrolám ze strany těch odvětví, která předpokládala boom. Tak, obuvnický průmysl se obzvláště rozčiloval kvůli jakýmkoliv pokračujícím kontrolám. (62) Odvětví dávající přednost kontrolám, nicméně požadovala, aby WIB přinejmenším schválila svoje vlastní cenová minima a ujednání pro omezení produkce pro nadcházející zimu, a aby tak učinila před rozpuštěním agentury. WIB byla tuze v pokušení zúčastnit se posledního kořistění a opravdu byla informována svými právníky, že by mohla úspěšně pokračovat v takových kontrolách i po skončení svého fungování i proti vůli presidenta. WIB nicméně neochotně v tomto smyslu odmítla dne 11. prosince žádosti ze strany výrobců kyseliny, zinku a ocelářských výrobců. (63) Plány na stanovení cen nicméně zrušila pouze proto, že se obávala soudního zrušení, pokud by generální prokurátor takové rozhodnutí napadl.

Jedním z nejohavnivějších zastánců pokračování cenové kontroly ze strany WIB byl velký ocelářský průmysl. Dva dny po příměří Judge Garry z firmy U. S. Steel požádal WIB o pokračování těchto regulací a prohlásil, že: "Členové ocelářského průmyslu touží po tom, aby spolu navzájem spolupracovali jakýmkoliv řádným způsobem..." Garry požadoval tří měsíční prodloužení fixace cen s dalšími postupnými omezeními, které by bránily návratu k "destruktivní" konkurenci. Baruch odpověděl, že by byl osobně "ochoten přikročit k tomuto, jak je jen možné," ale byl blokován Wilsonovým postojem. (64)

Pokud by Válečná průmyslová rada samotná nemohla pokračovat, pravděpodobně by válečná kartelizace mohla přetrvat v jiných formách. Během listopadu Arch W. Shaw, průmyslník z Chicaga a šéf divize pro úspory WIB (jejíž válečná práce starající se o standardizaci byla převedena do ministerstva obchodu) a ministr obchodu William Redfield souhlasili se zákonem dovolujícím výrobcům spolupracovat v "přijetí plánů v zájmu veřejnosti na eliminaci neužitečného plýtvání," pod dozorem "Federální obchodní komise" (Federal Trade Commission).

Když tato nabídka uvadla, Edwin B. Parker, komisař WIB pro priority, navrhl koncem listopadu bez obalu zákon ke kartelizaci, který by dovoloval většině firem v daném odvětví určit kvóty na výrobu, kterým by se pak podřídily všechny firmy v daném odvětví. Parkerův plán získal souhlas Barucha, Peeka a množství jiných vládních představitelů a podnikatelů, ale právní rada WIB varovala, že Kongres k tomu nikdy nedá svůj souhlas. (65) Ještě jeden návrh, o který se zajímal Baruch, byl rozvinut Markem Requaem, asistentem z "Potravní administrativy," který navrhl, že by "Rada Spojených států pro obchod" (United States Board of Trade) podněcovala a regulovala dohody v rámci odvětví tak, že by "podpořila národní blahobyt." (66)

Z nějakého důvodu Bernard Baruch selhal v tom, aby tvrdě protlačil tento návrh, a ten tak šel k ledu. Jestliže Baruch selhal v tom, aby tuto věc protlačil, šéf divize hotových výrobků WIB, nebyl tak zdrženlivý. Do půlky prosince roku 1918 napsal Peek Baruchovi, že poválečná éra si musí podržet "výhody řádné spolupráce." Obzvláště: "... by měla býti přijata řádná legislativa, aby dovolila spolupráci v odvětvích, tak aby lekce, které jsme se naučili během války, mohly být zhodnoceny... v čase míru... Úspory... standardizace výrobků a procesů, ustavení pevných cen za jistých podmínek atd., by měly pokračovat ve spolupráci s vládou." (67)

Koncem prosince navrhl Peek zákon pro: "...nějaký druh Nouzového mírového úřadu... kvůli tomu, že podnikatelé ve spojení s takovým úřadem mají příležitost k setkávání se a spolupráci s vládní kooperací..." (68)

Vůdčí skupiny byznysu podporovaly podobné plány. Začátkem prosince "Obchodní komora Spojených států" svolala schůzi různých výborů WIB tak, aby se shromáždily jako "Kongres pro rekonstrukci amerického průmyslu." Rekonstrukční kongres volal po revizi Shermanova zákona tak, aby se povolily "rozumné" obchodní smlouvy před dozorčím orgánem. Navíc, celonárodní referendum obchodní komory z kraje roku 1919 schválilo takovou pobídku velkou většinou; a její president Harry Wheeler požadoval srdečné přijetí regulace ze strany organizovaného podnikání, které by schválilo dohody mezi různými podnikáními. "Národní asociace výrobců" (National Association of Manufacturers), před válkou oddaná konkurenci, vřele podporovala stejné cíle.

Poslední vzdech válečné kartelizace přišel v únoru 1919 s ustavením "Oddělení pro obchod" ze strany Průmyslové rady. (69) Ministr obchodu William C. Redfield, bývalý president "Americké asociace vyvážejících výrobců" (American Manufacturers Export Association), se dlouho zastával ten názor, že vláda by měla

podporovat a koordinovat odvětvovou spolupráci. Redfield viděl krátce po příměří možnost vytlouci klín pomocí převodu divise WIB pro úspory do jeho ministerstva. Redfield pokračoval ve válečném motivování obchodních asociací a kvůli tomuto cíli ustavil poradní radu z bývalých představitelů WIB. Jeden z těchto rádců byl George Peek, jiným byl Peekův asistent u WIB, ohijský dřevařský manažer William M. Ritter. Byl to ve skutečnosti Ritter, kdo vymyslel myšlenku s Průmyslovou radou.

Průmyslová rada (Industrial Board; ve zkratce IB) vytvořená Ritterem v lednu 1919 a nadšeně adoptovaná a protlačovaná ministrem Redfieldem, byla vychytralým plánem. Co se týká jejího vnějšího hávu, a toho jak byla propagována prezidentu Wilsonovi a jiným v jeho administrativě a v Kongresu, rada byla propagována jen jako nástroj k zajištění větší redukce cen, a tak ke snížení obecné inflační cenové úrovně a k podnícení spotřebitelské poptávky. Neměla tak zdánlivě vztah k předchozímu kartelizačnímu úsilí, a tak získala souhlas presidenta, který vytvořil novou radu uprostřed února roku 1919. Jak požadoval Ritter, Georg Peek byl jmenován předsedou Průmyslové rady; další členové zahrnovali samotného Rittera; Georgeho R. Jamese, šéfa hlavního koncernu pro výrobu sušených poživatin v Memphisu a bývalého šéfa sekce bavlny a bavlněných línů u WIB; Lewise B. Reeda, vicepresidenta firmy "U. S. Silica Co." a dalšího bývalého asistenta Peeka; výrobce ocelových odlitků Samuela P. Bushe, bývalého šéfa divise pro stavební příslušenství z WIB; atlantského ocelářského výrobce Thomase Gleena, také veterána z WIB; a dva "outsidery," jednoho zastupujícího Oddělení pro pracovní sílu a druhého "Železniční administrativu".

Jakmile IB začala, začala se věnovat sledování svého skutečného, ale dříve zakamuflovaného účelu: ne omezovat, ale spíše stabilizovat ceny na existujícím vysoké cenové úrovni. Metodou stabilizace by navíc byla vytoužená, ale dříve odmítnutá cesta ratifikace dohod o průmyslových cenách uzavřených ve spolupráci s radou. Poté, co se dohodla na této kartelizační politice v březnu, přistoupila nepřekvapivě IB na konferenci s ocelářským průmyslem, která se konala 19. a 20. března 1919, k jejímu prvnímu uplatnění. Při zahájení konference předseda George Peek velkolepě prohlásil, že tato událost se může ukázat jako událost "utvářející epochu," zvláště v tom, že ustaví "opravdovou ryzí spolupráci mezi vládou, průmyslem a pracovní silou tak, že můžeme eliminovat možnosti destruktivních síl..." (70) Oceláři byli samozřejmě potěšeni, oslavující "velkou šanci... vejít v blízký kontakt se samotnou vládou..." (71) IB řekla ocelářskému průmyslu, že jakékoliv dohody k udržení cen odsouhlasené konferencí budou imunní proti antitrustovému

zákonodárství. Nejen, že ceny ze seznamu cen, který IB nabízela ocelářům, byly ještě velmi vysoké, i když mírně nižší než (dočasně inflací) zvýšené aktuální ceny; ale Peek souhlasil s tím, že veřejnosti bude ohlášeno to, že ceny oceli nebudou dále po zbytek roku snižovány. Peek radil ocelářům, že jeho prohlášení bude jejich největším aktivem; kvůli tomu, že: "Nevím, co bych v minulosti dal za to, abych ve svém vlastním podnikání mohl říci, že vláda Spojených států říká, že toto je nejnižší cena, kterou můžete požadovat." (72)

Dohoda mezi IB a oceláři snížila (dočasně inflací zvýšené) ceny o mírných 10 až 14 %. Malí výrobci oceli s vyššími náklady byli rozladěni, ale velké ocelářské firmy vítaly dohody jako koordinovanou, řádnou redukci inflačních cen a zvláště vítaly garanci pevné ceny Průmyslovou radou po zbytek roku.

Rozradostněná IB přistoupila k podobné konferenci pro odvětví uhlí a stavebního materiálu, ale brzy se objevily dva temné mraky: odmítnutí ze strany vlastní vládní "Železniční administrativy" platit pevnou odsouhlasenou cenu za ocelové kolejnice a za uhlí; a znepokojení ministerstva spravedlnosti stran zřejmého porušení antitrustového zákonodárství. Železničáři provozující "Železniční administrativu" se obzvláště zalekli snížených, ale pořád ještě vysokých cen, které měli být donuceni platit za ocelové kolejnice - za úroveň, o které prohlašovali, že byla přinejmenším o dva dolary za tunu nad tržní cenou. Walker D. Hines, šéf "Železniční administrativy," odsoudil Průmyslovou radu jakožto agenturu stanovující pevné ceny, ovládanou ocelářským a jiným průmyslem a volal po zrušení Průmyslové rady. Jeho volání sekundoval mocný ministr financí Carter Glass. Generální prokurátor souhlasil s tím, že politika IB je nelegálním ustavením cen a porušením antitrustového práva. **Konečně prezident Wilson rozpustil Průmyslovou radu začátkem května 1919. Válečné plánování průmyslu tak bylo nakonec rozpuštěno, jeho formální kartelizace se znovu objevila o dekádu a půl později.**

No zbytky válečného kolektivismu pořád přetrvávaly. Vysoká válečná minimální cena pšenice 2,26 dolarů za bušl byla přenesena na úrodu roku 1919, pokračovala do června 1920. Ale nejdůležitějším pokračováním válečného kolektivismu byla "Železniční administrativa": vládní provozování národních železnic. Když William Gibbs McAddo rezignoval jako šéf "Železniční administrativy" nakonci války, byl nahrazen předchozím de facto šéfem, železničním manažerem Walkerem D. Hinesem. Nebylo zde žádné volání po okamžitém návratu k soukromému provozování železnic, protože železniční odvětví obecně souhlasilo s drastickou regulací k omezení nebo vyloučení "plýtvající" železniční konkurence a s

koordinací odvětví ke stanovení pevné ceny a "férového zisku," a postavení stávek mimo zákon pomocí povinné arbitráže. To byly hlavní myšlenky železničního sentimentu. Navíc, byvše pod reálným řízením "Železniční administrativy," železnice nepospíchaly k tomu, aby se navrátily k soukromému provozování a jurisdikci méně spolehlivého ICC. Ačkoliv McAdooův plán posunout o pět let datum pro návrat k soukromému provozování železnic (kterýmžto datem byl rok 1920), získal málo podpory, Kongres stejně využil čas během roku 1919 k utužení monopolizace železnic.

Ve jménu "vědeckého řízení," senátor Albert Cummins (republikán, Iowa) přistoupil ke garantování nejmilejších snů železnic. Cumminsův zákon, vřele schválený Hinesem a železničním manažerem Danielem Willardem, nařizoval konsolidaci mnoha železnic a ustanovil železniční poplatky podle "férového," pevného výnosu z kapitálových investic. Stávky měly být zakázány a všechny pracovní spory měly být řešeny pomocí povinné arbitráže. Za svou část předložila "Asociace železničních manažerů" (Association of Railroad Executives) legislativní návrh podobný Cumminsově zákonu. Také podobný Cumminsovu zákonu byl návrh "Národní asociace vlastníků železničních obligací" (National Association of Owners of Railroad Securities), skupiny složené většinou ze spořitelů a pojišťovacích společností. V kontrastu k těmto plánům "Občanská národní železniční liga" (Citizen National Railroad League), skládající se z jednotlivých investorů do železnic, navrhovala nucenou konsolidaci do jedné národní železniční korporace a garantování minimálního výdělků této nové železniční společnosti.

Všechny tyto plány byly navrženy tak, aby naklonily předválečnou rovnováhu ostře ve prospěch železnic a proti zasilatelstvím a jako výsledek toho, Cumminsův zákon, který prošel senátem, narazil na problémy ve sněmovně reprezentantů. Problémy byly podněcovány zasilatelstvími, která žádala návrat ke statusu quo ante, když fungovala zasilatelstvími ovládaná ICC. Navíc, kvůli své válečné zkušenosti zahořklí zasilatelé, spolu s ICC samotnou, požadovali návrat vyšší kvality služeb, kterou poskytovala konkurence spíše než rostoucí monopolizace poskytovaná různými železničními zákony. Nepřekvapivě, jednou z vůdčích neželezničářských skupin, která dávala přednost Cumminsovu zákonu, byla "Asociace železničních podnikání" (Railway Business Association), skupina výrobců a distributorů železničních dodávek a zařízení. Sněmovna reprezentantů, nakonec přijala Eschův zákon, který v podstatě znovu zavedl předválečná pravidla ICC.

President Wilson tlačil na Kongres, aby učinil rozhodnutí stran hrozícího návratu

železnic k soukromému provozování k danému datu 1. ledna 1920, ale pod tlakem železnic, které měly starosti, aby protlačily Cumminsov zákon, Wilson prodloužil tento limit ke dni 1. březnu 1920. Konečně spojená konference výboru Kongresu podala zprávu o zákonu zvaném Transportation Act z roku 1920, kompromisu, který byl v zásadě Eschovým zákonem vracejícím železnici předválečné ICC, ale přidávající Cumminsova opatření stran dvouleté garance železnicím, která ustavila "férovou návratnost" 5,5 procenta z investic. Navíc, dohodou jak zasilatelství, tak železnic nebyla nyní ICC udělena moc stanovovat minimální železniční jízdné. Tato dohoda byla produktem horlivosti železnic stanovit cenovou podlahu pro jízdné pro náklady a zasilatelé byli zase horliví v tom, aby ochránili počínající kanálovou lodní dopravu proti konkurenci železnic. Navíc, ačkoliv námitky železničních odborů zablokovaly opatření stavějící stávky mimo zákon, tak byla ustavena "Železniční rada pro pracující" (Railroad Labor Board) pro to, aby se pokoušela řešit pracovní spory. (73)

S návratem železnic k jejich provozování soukromníky v březnu 1920, válečný kolektivismus konečně, a zdálo se na dlouho, odešel z amerického jeviště. Ale tento odchod nikdy reálně nenastal; jako inspirace a model vytvořený pro korporativistický stát v Americe vedl Herberta Hoovera a jiné vůdce ve 20. letech 20. věku a měl se vrátit v plné síle v podobě Nového údělu a ve válečné ekonomice v době druhé světové války. Ve skutečnosti, dodal obsáhlý náčrt pro Korporativistický monopolní stát, který měl Nový údel, zdánlivě natrvalo, vytvořit ve Spojených státech.

Poznámky:

(1) O postojích merkantelistů směrem k práci viz Edgar S. Furniss, *The Position of the Laborer in System of Nationalism* (New York: Kelley & Millman, 1957). Také Furniss cituje anglického merkantelistu Williama Petyta, který mluví o práci jako „kapitálovém materiálu... sprostém a nehotovém... vloženému do rukou nadřazené authority, ve které mají prozíravost a rozvážná letora vylepšovat, řídit a tvarovat více či méně výhodně.“ Furniss přidává, že „je charakteristikou těchto spisovatelů, že byli ochotni svěřit důvěru moudrosti společenské moci ,vylepšit, řídit a tvarovat‘ ekonomické suroviny národa.“ (str. 41).

(2) O roli dynastie Morganů a jiných ekonomických vazbách na Dohodu, které vedly k americkému vstupu do války, viz Charless Callan Tansill, *America Goes to War* (Boston: Little, Brown & spol., 1938), str. 32-134.

(3) Citováno v Paul A. C. Koistinen, „The Industrial-Military Complex in Historical Perspective: World War I,“ *Business History Review* (Winter, 1967): str. 381.

(4) Vůdčí historik průmyslové mobilizace za první světové války, sám vůdčí účastník a ředitel CND, napsal s opovržením, že rozptýlené výjimky mimo převládající velebení ze strany souhlasícího byznysu „odhalily pozoruhodný nedostatek... společné vůle ke službě národu, která byla základem pro sloučení skupin jednotlivců do nerozborného svazku národní jednoty.“ Grosvernor B. Clarkson, *Industrial America in the World War* (Boston: Houghton Muffin, 1923), str. 13. Clarksonova kniha byla příhodně financována Bernardem Baruchem, vůdcem válečného kolektivismu; rukopis byl pečlivě zkontrolován jedním z Baruchových vrcholných pomocníků. Clarkson, manažer z oboru public relation a reklamy, začal svoje snahy tím, že řídil reklamu Coffinovy kampaně za průmyslovou připravenost v roce 1916. Viz Robert D. Cuff, „Bernard Baruch: Symbol and Myth in Industrial Mobilization.“ *Business History Review* (léto, 1969): str. 116.

(5) Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 21.

(6) Ibid., str. 22.

(7) Koistinen, „The Industrial-Military Complex in Historical Perspective: World War I,“ str. 385.

(8) Původcem myšlenky CND byl dr. Hollis Godfrey, president Drexlerova institutu, průmyslové tréninkové a manažerské vzdělávací organizace. Při založení CDN byla vlivnou také spojená vojensko-civilní Kernerova rada, vedená plukovníkem Francisem J. Kernerem, která zahrnovala také civilní členy:

Benedicta Crowella, předseda společnosti „Crowell & Little Construction Co.“ z Clevelandu a později asistent ministra války; a R. Goodwyn Rhett, presidenta „People’s Bank of Charleston,“ a také presidenta "Obchodní komory Spojených států." Koistinen, „The Industrial-Military Complex in Historical Perspective: World War I,“ str. 382, 384.

(9) Jako jeden z mnoha příkladů, Kooperativní výbor mědi CND se skládal z: presidenta společnosti „Anaconda Copper,“ presidenta společnosti „Calument and Hecla Mining,“ vicepresidenta společnosti „Phelps Dodge,“ vicepresidenta společnosti „Kennecott Mines,“ presidenta „Utah Copper,“ presidenta „United Verde Copper,“ a Murray M. Guggenheima z mocné rodiny Guggenheimových. A „Americký institut železa a ocelářství“ zajistil zástupce železářského průmyslu. Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 496-497; Koistinen, „The Industrial-Military Complex in Historical Perspective: World War I,“ str. 386.

(10) Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 28.

(11) Scott a Willard postupně byli předsedy, jejich místo bylo poté nabídnuto Homeru Fergusonovi, presidentu společnost „Newport News Shipbuilding Co.“ a později šéf Obchodní komory Spojených států.

(12) Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 63.

(13) Ibid., str. 154 a 159.

(14) Ibid., str. 215.

(15) Ibid., str. 230.

(16) Margaret L. Coit, *Mr. Baruch* (Boston: Houghton Muffin Co., 1957), str. 219.

(17) Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 312.

(18) Ibid., str. 303.

(19) Ibid., str. 300–301.

(20) Ibid., str. 309. O „Válečné průmyslové radě,“ komoditních sekcích a o postojích velkého byznysu, které dláždily cestu koordinovanému průmyslově-vládnímu systému, viz James Weinstein, *The Corporate Ideal in the Liberal State, 1900–1918* (Boston: Beacon Press, 1969), str. 223 a i jinde.

(21) V *The Nation’s Business* (srpen, 1918): str. 9–10. Citováno v Koistinen, „The ‘Industrial-Military Complex’ in Historical Perspective: World War I,“ str. 392–393.

(22) Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 313.

(23) Viz George P. Adams, ml., *Wartime Price Control* (Washington, D.C.: American Council on Public Affairs, 1942), str. 57, 63–64. Jeden příklad, vláda ustavila pevné ceny mědi na burze v New Yorku na 23,5 centu za libru mědi.

Společnost „Utah Copper Co.“, která vyráběla 8 % celkové výroby, odhadovala náklady na libru 11.8 centů. Tímto způsobem bylo „Utah Copper Co.“ garantován zisk 100 procent. Ibid., str. 64 a dále.

(24) Clarkson, *Industrial America in the World War*.

(25) Adams, *Wartime Price Control*, str. 57-58.

(26) Weinstein, *The Corporate Ideal in the Liberal State, 1900-1918*, str. 224-225.

(27) Melvin I. Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration* (Columbus: Ohio State University Press, 1969), str. 152–153.

(28) Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 153–57. Ve své důležité studii vztahů mezi byznysem a vládou ve Válečné průmyslové radě uzavírá profesor Robert Cuff, že federální regulace průmyslu byla vytvořená vůdci big byznysu, a že ze vztahů mezi vládou a big byznysem byly tyto nejhladší v těch odvětvích jako je ocel, jehož průmysloví vedoucí sami sebe zasvětili do usilování o vládou zaštitěnou kartelizací. Robert D. Cuff, „Business, Government, and the War Industries Board” (doktorská disertace v oboru historie, Princeton University, 1966).

(29) Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 154.

(30) V časopise *iron Age* (27. září 1917). Citováno v Urofsky, *Big Steel and Wilson Administration*, str. 216-217.

(31) Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 203-206. také viz Robert D. Cuff a Melvin I. Urofsky, „The Steel Industry and Price Fixing During World War I,” *Business History Review* (podzim, 1970): str. 291-306.

(32) Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 228-233.

(33) Paul Willard Garrett, *Government Control Over Prices* (Washington, D. C.: Government Printing Office, 1920), str. 42.

(34) Garrett, *Government Control Over Prices*, str. 56.

(35) Ibid., str. 66.

(36) Ibid., str. 73.

(37) Viz Robert F. Smith, *The United States and Cuba* (New York: Bookman Associates, 1960), str. 20–21.

(38) Ibid., str. 191.

(39) Garrett, *Government Control Over Prices*, str. 78–85.

(40) Ibid., str. 55-56.

(41) Viz K. Austin Kerr, *American Railroad Politics, 1914–1920* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1968), str. 44 ff.

(42) Kerr, *American Railroad Politics, 1914-1920*, str. 48.

(43) McAdooův “kabinet,” který mu pomáhal při řízení železnic, zahrnoval Walkera D. Hinese a Edwarda Chamberse, respektive předsedu správní rady a vicepresidenta železnice Santa Fe; Henryho Walterse, předsedu správní rady železnice Atlantic Coast; Haleho Holdena z Burlingtonské železnice; A. H. Smithe, presidenta Centrální newyorské železnice; Johna Bartona Payneho, bývalého vrchního rady železnice Chicago Great Western; a kontrolora oběživa Johna Skeltona Williamse, bývalého předsedy správní rady Seabordské železnice. Hines měl být hlavní asistentem McAdooa; Payne se stal šéfem dopravy. Divisi řízení šéfoval Carl R. Gray, president železnice Western Maryland. Jeden odborář, W. S. Carter, šéf spolku hasičů a inženýrů, se stal šéfem Divise práce.

(44) Kerr, *American Railroad Politics, 1914–1920*, str. 14–22.

(45) *Ibid.*, str. 80.

(46) Bernard M. Baruch, *American Industry in the War* (New York: Prentice-Hall, 1941), str. 105–106.

(47) Coit, Mr. Baruch, str. 202–203, 218.

(48) *Ibid.*, str. 440–443.

(49) Viz William E. Leuchtenburg, “The New Deal and the Analogue of War,” v John Braeman a kol., edice, *Change and Continuity in Twentieth-Century America* (New York: Harper & Row, 1967), str. 122–123.

(50) Viz Herbert Hoover, *Memoirs* (New York: Macmillan, 1952), sv. 2, str. 27, 66–70; o Hooverovi a vývozních odvětvích Joseph Brandes, *Herbert Hoover and Economic Diplomacy* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1962); o petrolejářském průmyslu, Gerald D. Nash, *United States Oil Policy, 1890-1964* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1968); o uhlí, Ellis W. Hawley, “Secretary Hoover and the Bituminous Coal Problem, 1921–1928,” *Business History Review* (podzim, 1968): str. 247–270; o textilním průmyslu Louis Galambos, *Competition and Cooperation* (Baltimore: Johns Hopkins Press, 1966).

(51) Clarkson, *Industrial America in the World War*, str. 484–485.

(52) Leuchtenburg, „The New Deal and the Analogue of War,” str. 84n.

(53) *Ibid.*, str. 89.

(54) *Ibid.*, str. 90-92. Bylo to velmi podobné uvažování, které přivedlo mnoho liberálních intelektuálů, zvláště včetně těch z novin „New Republic,” k přinejmenším dočasnému obdivu k italskému fašismu. K tomu viz John P. Diggins, „Flirtation with Fascism: American Pragmatic Liberals and Mussolini’s Italy,” *American Historical Review* (leden, 1966): str. 487-506.

(55) Leuchtenburg, „The New Deal and the Analogue of War,” str. 109-110.

(56) Ibid., str. 111-112.

(57) Ibid., str. 117. Roosevelt jmenoval odborářského bosse Roberta Fechnera, dříve účastníkem se válečných prací, ředitelem CCC, aby programu poskytl civilní kamufláž, str. 115n.

(58) Robert F. Himmelberg, "The War Industries Board and the Antitrust Question in November 1918," *Journal of American History* (červen, 1965): str. 65.

(59) Ibid.

(60) Ibid., str. 63–64; Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 298–299.

(61) Citováno v Himmelberg, str. 64.

(62) Pokračování cenové kontroly dávala obecně přednost taková odvětví, jako bylo chemické, železářské a ocelářské, dřevařské odvětví a odvětví hotových výrobků. Oponující odvětví zahrnovala odvětví brusných materiálů, automobilové výroby a noviny. Ibid., str. 62, 65, 67.

(63) Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 306–307.

(64) Ibid., str. 294–302.

(65) Himmelberg, "The War Industries Board and the Antitrust Question in November 1918," str. 70–71.

(66) Ibid., str. 72; Weinstein, *The Corporate Ideal in the Liberal State*, str. 231–232.

(67) Himmelberg, "The War Industries Board and the Antitrust Question in November 1918," str. 72.

(68) Robert D. Cuff, "A 'Dollar-a-Year Man' in Government: George N. Peek and the War Industries Board," *Business History Review* (zima, 1967): str. 417.

(69) K Průmyslové radě viz Robert F. Himmelberg, "Business, Antitrust Policy, and the Industrial Board of the Department of Commerce, 1919," *Business History Review* (jaro, 1968): str. 1–23.

(70) Himmelberg, "Industrial Board," str. 13.

(71) Profesor Urofsky se na základě spořádaného a velmi mírného snižování cen oceli v prvních měsících roku 1919 domníval, že Robert S. Brookings dal v tichosti ocelářskému průmyslu zelenou k vlastnímu stanovování cen. Urofsky, *Big Steel and the Wilson Administration*, str. 307–308.

(72) Himmelberg, "Industrial Board," str. 14n.

(73) O manévrech, které vedly k zákonu Transportation Act z roku 1920, viz Kerr, *American Railroad Politics, 1914-1920*, str. 128-227.

Dodatek: Kdo je Murray N. Rothbard?

(1926-1995)

[Autor: David Gordon, Mises.org]

Murray N. Rothbard, učenec neobyčejného rozpětí, učinil důležité příspěvky k ekonomii, historii, politické filosofii a právní teorii. Rozvinul a rozšířil Rakouskou ekonomickou školu Ludwiga von Misesa, na jehož seminářích byl po mnoho let hlavním účastníkem. Stal se platným jako přední teoretik rakouské ekonomické školy ve druhé polovině 20. století a aplikoval rakouskou analýzu na historická témata, jako byla Velká deprese v roce 1929 a historie

amerického bankovníctví. Rothbard zkombinoval rakouskou ekonomii se zapálenou oddaností individuální svobodě. Vyvinul unikátní syntézu, která kombinuje témata amerických individualistů 19. století s rakouskou ekonomickou školou. Výsledkem byla nová politická filosofie a Rothbard věnoval svoji pozoruhodnou intelektuální energii po dobu více jak 45 let k vyvinutí a propagaci libertarianismu svého stylu. Tím, že tak učinil, se stal významným

publikujícím americkým intelektuálem. Murray N. Rothbard se narodil 2. března 1926 (v New Yorku) jako syn Davida a Rae Rothbardových. Byl brilantním studentem již jako malé dítě; a jeho akademická záznamy

z Kolumbijské univerzity, kde měl hlavní předměty matematiku a ekonomii, byly vynikající. Na Kolumbijské katedře ekonomie se setkal s argumenty proti takovým populárním opatřením, jako je cenová kontrola a kontrola výše nájmu. Tyto argumenty na něj hluboce zapůsobily. Jak prohluboval své porozumění laissez-faire ekonomie, čelil dilematu. Argumenty pro tržní zaopatření si zboží a služeb jsou aplikovány široko daleko. Pokud tomu tak je, proč by nemohla být ochrana a obrana nabízeny na trhu spíše než, aby byly poskytovány donucujícím monopolem? Rothbard zjistil, že by musel buď opustit laissez-faire anebo se chopit individualistické anarchie. Výběr, který přišel v zimě roku 1949, nebyl těžký.

Započal projekt pro napsání učebnici, která by vysvětlila Misesovu knihu „Lidské jednání“ (Human Action) způsobem vhodným pro studenty univerzit; jednoduchá kapitola, kterou napsal na téma peněz a úvěru, získala Misesův souhlas. Jak Rothbard pokračoval ve své práci, pozměnil svůj projekt. Výsledkem byla kniha „Zásady ekonomie“ (Man, Economy and State) vydaná roku 1962, která se stala hlavní prací rakouské ekonomické školy. Rothbard byl zcela ve shodě s Misesovým úsilím o

dedukci celé ekonomie z axiomu jednání, kombinovaného s několika vedlejšími postuláty. S mnohem větší podrobností, než pracoval Mises, tuto dedukci provedl; a v tomto procesu přispěl důležitými teoretickými inovacemi k praxeologii. Ukázal, že argument o nemožnosti socialistické kalkulace lze aplikovat nejen na vládou řízenou ekonomiku, ale podobně také na jednu soukromou firmu vlastníci celou ekonomiku. Ta by také nemohla kalkulovat.

Rothbard také propojil teorii renty ekonoma Franka Fettera s rakouskou kapitálovou teorií; a argumentoval, že monopolní ceny by nemohly na volném trhu existovat. Dále nabídl brilantní kritiku Keynesiánské ekonomie a předjímal mnoho z revoluce „racionálního očekávání“, za kterou ekonom Robert Lucas později získal Nobelovu cenu. Rothbard věnoval velkou pozornost monetární teorii. Zde zdůrazňoval přednosti klasického zlatého standardu a podporoval

bankovníctví se 100 % rezervami. Tento systém, tvrdil, by zabránil úvěrové expanzi, která podle „Rakouské teorie ekonomického cyklu“ vyvinuté L. v. Misesem a Fr. A. v. Hayekem nevyhnutelně vede k hospodářské krizi. Rothbard shrnul svoje názory pro širokou veřejnost v jeho často přetiskované knize „Peníze v rukou státu: jak vláda zničila naše peníze“ (What Has Government Done to Our Money?) z roku 1964 a také napsal učebnici „The Mystery of Banking“ (1983).

Rothbard ukázal, že „Rakouské teorie ekonomického cyklu“ může přinést objasnění do ekonomické historie ve své knize "America's Great Depression" (1963). Krize z roku 1929 je daleko od toho, aby mohla být považována za selhání neregulovaného kapitalismu, především ilustruje nebezpečí vládních intervencí do ekonomiky. Ekonomický kolaps přišel jako nutná korekce umělého boomu navozeného peněžní expanzí „Federálního rezervního systému“ během 20. let 20. století. Pokusy vlády o "léčbu" ekonomického poklesu posloužily jen k tomu, že situaci zhoršily. Pro Rothbarda byla bankovní politika klíčem k americké ekonomické historii. Podobně jako francouzský historik J. Michelet věřil, že historie je vzkříšením lidstva; a jeho diskuse nejsou nezajímavou presentací statistiky. Vždycky se snažil o určení důležitých lidí a zájmů stojících za historickými rozhodnutími, jak to udělal v knize "A History of Money and Banking in the United States" (1999). Ve čtyřsvazkovém díle "Conceived in Liberty" (1975-1979), presentoval detailní vysvětlení americké koloniální historie, která zdůrazňovala libertariánské předchůdce Americké revoluce. Jako obvykle tak vznesl námitku vůči názoru hlavního proudu. Ačkoliv Rothbard většinou velmi těsně souhlasil s Ludwigem von Misesem, v jedné oblasti tvrdil, že se Mises mýlil. Jeho přístup založený na studiu aristotelovské a tomistické filosofie,

je představen v jeho hlavním díle „Etika svobody“ (The Ethics of Liberty) (1982), jeho hlavní studii na téma politické filosofie. Ve snaze rozšířit vliv libertariánského myšlení v akademickém světě, založil v roce 1977 Rothbard odborný časopis "Journal of Libertarian Studies". Ještě jeden odborný časopis "Review of Austrian Economics" založil Rothbard roku 1987, aby poskytl vědecký prostor pro ekonomy a jiné zájemce o Rakouskou ekonomickou teorii. Tento časopis pokračuje dodnes, po roce 1997 pod novým názvem "Quarterly Journal of Austrian Economics". Poslední akademický triumf Rothbarda, nicméně vyšel bohužel až po jeho smrti. Ve dvou masivních svazcích "Economic Thought Before Adam Smith" a "Classical Economics" (1995), představil puntičkářsky detailní a erudovaný popis historie ekonomické teorie. Rothbard byl, od jeho založení Llewellynem H. Rockwellem ml. roku 1982, úzce spojen s institutem Ludwiga von Misesa (Ludwig von Mises Institute). Učil na "Brooklyn Polytechnic Institute" od poloviny 60. let do poloviny 80. let 20. století; od roku 1986 do své smrti 7. ledna 1995 byl mimořádným profesorem ekonomie na Nevadské univerzitě v Las Vegas. Jeho skloubení vědeckých úspěchů s činností na obranu svobody je nepřekonatelné.